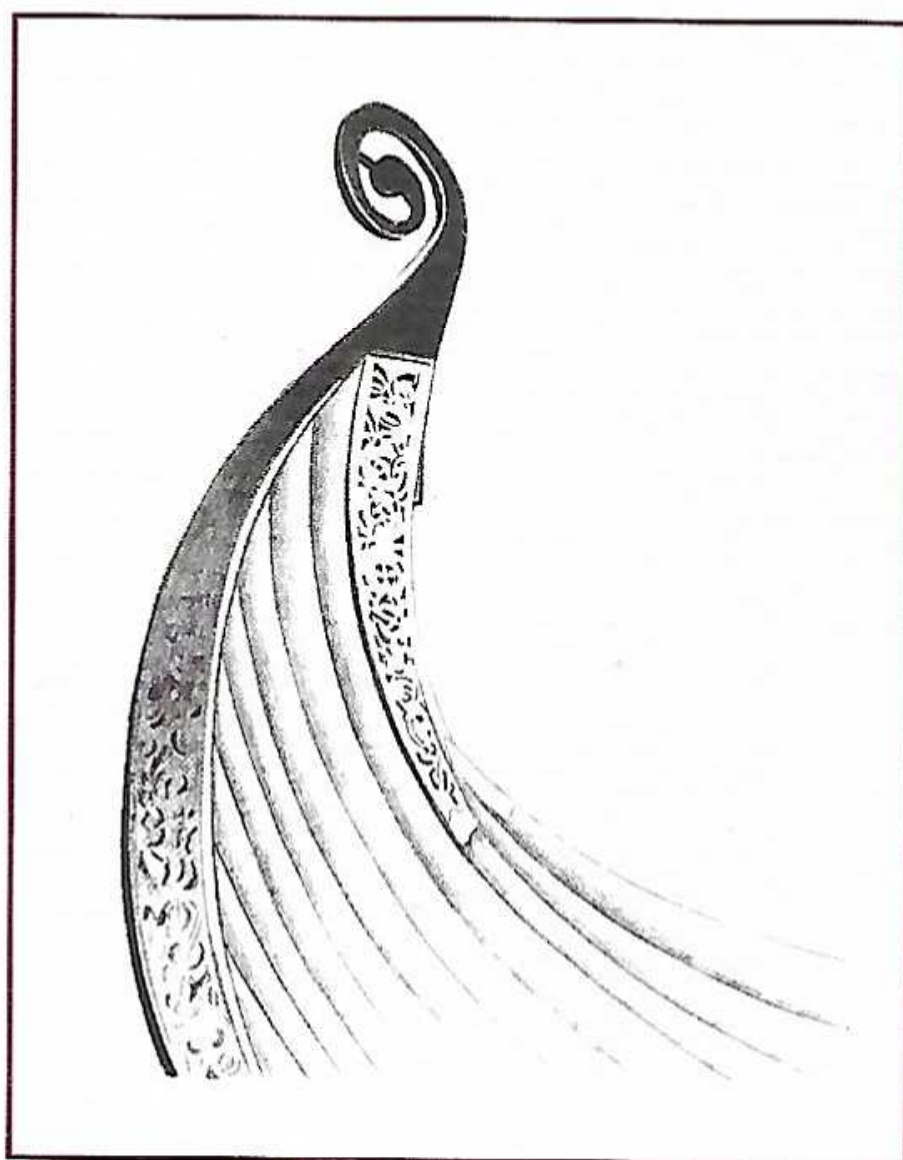

XAVIER CAMPOS VILANOVA

BEOWULF.
TRADUCCIÓ EN PROSA
D'UN POEMA ÈPIC
DE L'ANGLÉS ANTIC

SOCIETAT CASTELLONENCA DE CVLTVRA

SOCIETAT CASTELLONENCA DE CULTURA
LLIBRES RARS I CURIOSOS XXVII

BEOWULF.
TRADUCCIÓ EN PROSA
D'UN POEMA ÈPIC
DE L'ANGLÉS ANTIC

XAVIER CAMPOS VILANOVA

BEOWULF.
TRADUCCIÓ EN PROSA
D'UN POEMA ÈPIC
DE L'ANGLÉS ANTIC

CASTELLÓ DE LA PLANA
M.CM.XCVIII

© COPYRIGHT:

SOCIETAT CASTELLONENCA DE CULTURA
C/. Major, 87 - Castelló de la Plana

ISBN: 84-86113-22-9

Depósito legal: CS-183-98

Imprime: GRAMON IMPRENTA HNOS. S.L.
C/. Jorge Juan 40 - Castellón

Dedicat a Sergi Ventura i Joan F. Mira

INTRODUCCIÓ

La presència d'una traducció catalana de *Beowulf* pot considerar-se necessària car aquest text és un autèntic «monument» de la cultura d'Occident. *Beowulf* és no sols el poema èpic més llarg de la literatura teutònica sinó també l'únic supervivent. Des del punt de vista cronològic, estem davant del primer gran text de la literatura medieval europea en general i anglesa en particular. *Beowulf* és l'únic poema de l'Anglès Antic que es conserva sencer i, per això, l'interès que produeix és múltiple: històric, filològic, literari, religiós, folklòric, etc. Es tracta, doncs, d'un poema narratiu de 3182 versos originals en Anglo-Saxó (llengua que altres anomenen Anglès Antic), específicament Saxó Occidental, escrit probablement a Mèrcia -hi ha qui diu que a Northúmbria i també a Anglia- durant la primera meitat del segle VIII. La còpia més antiga que es conserva de *Beowulf* fou feta a les darreries del segle X, quan el poema era ja molt vell. Aquest manuscrit és avui custodiat al Museu Britànic de Londres, Manuscrit Cotton Vitellius A XV.

L'ambient del poema és escandinau, *Beowulf* és un heroi gauta -és a dir, heroi d'una antiga nació escandinava-, com escandinaves són totes les històries paral·leles contingudes al poema. *Beowulf* no conté cap referència a Anglaterra; la llengua del poema, però, és anglesa, anglès és l'autor i, certament, hi ha unanimitat entre crítics i erudits en entendre que el «material» de transmissió oral que configura el poema arribà a Anglaterra cap a la segona meitat del

segle VI amb certs invasors continentals en una de les moltes onades migratòries que l'atractivola illa del Gegant Albió rebé al llarg de l'Alta Edat Mitjana.

Aquests invasors, amb el pas de successives generacions, esdevingueren «anglesos» conscients de llur passat viquing.

1. LA TEXTUALITAT DEL POEMA.

Beowulf és un text poètic concebut per ésser llegit en veu alta, per ésser escoltat, l'obra -probablement- d'un poeta familiaritzat amb l'estètica i la tècnica de l'anomenada Escola de Caedmon, el primer poeta anglés amb nom conegut.

Les estructures poètiques originals d'aquest text són ben definibles puix gairebé tota la poesia de l'Anglès Antic posseix la mateixa forma: l'al·literació, poesia sense rima basada en la distribució eufònica de síl·labes àtones i tòniques. Cada vers té dos hemistiquis separats per una cesura simbolitzada tradicionalment per un espai en blanc, per exemple:

Swa sceal geong guma gode qewyrcean
fromum feohgiftum on faeder bearme,

que són els versos 20-21 del poema (Swanton, 1986, p.34).

Cada hemistiqui té dues síl·labes accentuades. Una o dues síl·labes tòniques del primer hemistiqui han d'al·literar -repetir el so- amb una o dues síl·labes tòniques del segon hemistiqui. Malgrat la severa semblança d'aquest sistema, les seves innumerables possibilitats i la tendència general vers l'al·literació vocàlica -en lloc de la consonàntica- allunyen de *Beowulf* la desagradosa presència de la maquinallitat.

1.1. Estructura del poema.

Aquesta qüestió ha produït una gegantina porció de metaliteratura i erudició. Bàsicament hi ha dues maneres d'entendre la complexa construcció del poema: a) cronològicament i estructural, el poema té dues parts: en la primera l'heroi gauta és jove; en la segona part, després d'un llarg trencament de la continuïtat isotòpico-narrativa, *Beowulf* és un home carregat d'anys. En efecte, la segona meitat del poema, quan *Beowulf* ha perdut la juvenesa, és molt distinta de la primera meitat: no hi ha gaire descripcions, poca narració

i molta profecia i reminiscència, a més d'una incòmoda quantitat d'assumptes nous. Hi ha qui pensa que aquestes dues parts poden haver tingut orígens independents. I b) el poema té tres parts, cadascuna al voltant de tres lluites distintes: contra el troll Grendel, contra la mare de Grendel i contra el drac que amolla foc en lloc d'alé. Aquesta estructura triple sembla típica de l'antic folklore germànic relatiu a la màgia. (Swanton, 1986, p.15 ss.)

Per altra part, com l'*Odissea* o l'*Eneida*, construïdes entorn d'un nucli comú -la baixada de l'heroi a la terra dels morts-, *Beowulf* també té un centre estructural concret, la baixada de l'heroi a la cova de la mare de Grendel, on hi sembla patir una espècie de mort simbòlica.

L'estructura bàsica de *Beowulf* pareix assetjada per una porció de històries paràsites: l'origen de la nissaga del rei Hrothgar; les comparacions entre Beowulf i un altre heroi popular de la mitologia germànica, Segismund; la història d'un fratricidi accidental; l'expedició de Hygelac; els conflictes entre Suecs i Gaudes, entre Danesos i Hedobards i Frisons, etc.

Un complex sistema de dualitats domina, però, sobre la tríptica estructura de *Beowulf*: violència i pau, destrucció i harmonia, dimonis i Déu, monstre i heroi, llum i foscuria, festa i tragèdia, ordre i caos, cerimònia i salvatge, etc., una mena de joc entre contraris que ens fa veure com la mort inevitable de Beowulf ve precedida pels funerals inicials d'Scyld Shefing i per la mort de Segismund en lluita contra un drac, evidents paral·lelismes.

1.2. Contextualitat.

El poema ens duu al món bàltic i septentrional de l'època de les migracions, entre els segles V i VI.

L'expedició de Hygelac contra Francs i Frisons sembla un fet històric recollit per Gregori de Tours a la seva *Historia Francorum*, a més d'altres fonts anònimes. La data acadèmicament acceptada per aquesta expedició és l'any 521. (Onega, 1985, p. 27)

Moltes parts de significat poemàtic ens condueixen als valors de la societat guerrera d'aleshores, un món estrany, arcaic, gens «clàssic», on la crueltat i la venjança són moneda habitual. Una civilització conscient de la fugacitat de la vida i posseïdora d'una concepció fatalista del món i l'existència. Una cultura allunyada dels paràmetres clàssics, homèrics o medievals segons la tradició de la *Cançó de Roldan* o el *Poema del Cid*.

1.3. Intertextualitat.

El poema presenta bàsicament la suma de tres elements distints:

a) mítico-heroics: Beowulf és l'heroi amb força física poc comuna i gran valor personal que el duran a realitzar fets d'armes extraordinaris davant d'enemics no humans de terra, aigua i cel. Beowulf és capaç de nadar sota l'aigua durant un dia sencer. Buscador d'immortalitat personal mitjançant el record dels seus fets, és Beowulf un heroi que, com Crist, haurà de morir per redimir son poble i alliberar-lo de l'amenaça del drac.

Caldria, però, aconsellar una lectura junguiana d'aquest element mítico-heroic, simbòlic i fabulós: l'heroi solar en lluita contra la Mort i els mals que mai no es poden erradicar.

b) Folklòrics: la figura del troll Grendel, al·legoria dels morts vivents, sembla present en altres històries del món germànic antic, com la història de Grettir el Fort, malfactor islandés d'un text del segle onze (Alexander, 1978, p. 12). Estaria un lloc comú afirmar que la figura del matador de dracs és una mena d'obsessió planetària present en moltes mitologies. La saga germànica de **Sigurth Volsungr** n'és un exemple.

c) Cristians. El poema inclou gairebé setanta interpolacions de temàtica cristiana: un heroi pagà cantat per un poeta cristià.

Siga quin siga l'origen del material «mític» de *Beowulf*, l'apropiació d'aquesta mena d'elements sempre implica una construcció independent puix sols pot romandre allò que s'adapta a l'estructura mitològica del manllevador: els records de narracions anteriors no poden ésser suficient per configurar una nova realitat mítica sense la presència de temes subjacents i, així, la nova realitat pot produir nous continguts mítics.

2. OPERACIONS DE TRADUCCIÓ. METALITERATURA.

Literatura engendra literatura, i *Beowulf* ha engendrat gairebé tres mil títols d'articles acadèmics i llibres de crítica i exègesi, havent superat la metaliteratura engendrada per **The Canterbury Tales** i amenaçant amb força l'engendrada sobre les tragèdies i comèdies de Shakespeare.

Organitzar aquest balum de paper dintre una estructura raonable estaria una tasca formidable, però seguint el mètode descrit per Holmes (1969)

podríem començar a veure un amplíssim ventall de metaliteratura: molts assaigs crítics en llengua anglesa i altres llengües, més de vint traduccions a l'anglès contemporani - algunes en vers, altres en prosa-, algunes imitacions, antologies o edicions fragmentades en anglès o qualsevol altra llengua, i fins i tot una novel·la escrita per un professor nord-americà de Literatura Medieval Anglesa (Gardner, 1971) on l'heroi és el monstre Grendel, algunes traduccions d'aquesta novel·la, algunes introduccions del tipus d'aquesta, etc.

Considerem **metaliteratura** el que s'escriu sobre/després de la literatura, entorn de la literatura o, segons una altra metàfora, més enllà de la literatura.

La nostra aproximació a *Beowulf*, cal dir des d'ara, ha estat fonamentalment metaliterària; és a dir, no hi hem traslladat des del *Beowulf* original en Saxó Occidental sinó des d'un «pacte» que naix de la lectura comparada de diverses traduccions en llengües contemporànies. El nostre propòsit ha estat aconseguir:

a) una experiència introductòria abans d'estudiar el poema en llengua original, i

b) un coneixement general de les estructures generals de *Beowulf* que ens permetés intentar,

c) una «reconstrucció» de *Beowulf* en llengua catalana, puix entre la molta paperassa nascuda sota l'ombra de *Beowulf* no hi ha, crec, cap traducció a la llengua de Verdaguer.

2.1. Algunes traduccions comparades.

Dintre les traduccions de les quals partim, distingim dues espècies: **metatextos** o traduccions en prosa i **metapoemes** o traduccions en vers.

2.1.1. Metatext de Gordon (1926, 1964). Aquest traductor molt sovint empra sufixes inflexionals, paraules funcionals i verbs sintagmàtics arcaïtzants («**Lo, thou hast spoken a great deal, friend Unferth, about Breca, drunken as thou art with beer; thou hast told of his journey.**» Gordon, p.13.) però organitza una prosa «fàcil» amb una estructura sintàctica «còmoda» per lectors standard d'anglès actual.

2.1.2. Metatext de Swanton (1978, 1986). Prosa integral comunicativa recolzada per utilíssimes notes erudites, pel desplegament paral·lel del text en Anglès Antic, a més d'un pròleg impecable on s'hi ofereix un coneixement

quelcom més que bàsic de les discussions acadèmiques tradicionals al voltant de *Beowulf*.

2.1.3. Metapoema de M. Alexander (1973, 1978). Es tracta d'un altre poema, un metapoema mimètic segons la terminologia de Holmes (1969); és a dir, un text poètic original ha estat traslladat a una mateixa estructura formal en la llengua terminal. És com si un sonet italià, per exemple, hagués estat convertit en un sonet anglès, o viceversa.

En el cas d'Alexander, l'al·literació original -el ritme original de la poesia de l'Anglès Antic, una poesia sense rima com hem vist-, l'única forma poètica nativa de l'anglès, ha esdevingut nova al·literació en llengua anglesa contemporània, una tasca gegantina.

Alexander és ben conscient del quiasme «fatal» que es produeix en la nova relació entre significat i significant, però l'esforç d'Alexander és compensat per l'efecte ritual del ritme dels seus versos: «and it was my part then to put to the sword/ seven sea-monsters in the severest fight.» (Alexander, 1978, p. 69)

A banda de les seves característiques poètiques, el metapoema d'Alexander mostra una sintaxi complexa produïda per la nombrosa presència d'acusatius abans del verb principal, la presència de verbs sintagmàtics i la complexitat de les pre/postmodificacions dels nuclis nominals.

2.1.4. Metapoema de L. i J. Lerate. Es tracta d'un metapoema orgànic espanyol: al·literació en espanyol, una nova forma poètica en la llengua terminal, una tasca formidable. Els germans Lerate construeixen una nova estructura poètica que fins i tot respecta la caesura original del vers Anglo-Saxó. Quatre accents a cada vers, dos i dos:

con toda su trópa avanzó por la aréna
el valiente Béowulf hollándo la cósta
las áncas oríllas. Al súr relucía
la hoguéra del ciélo. Adelánte marcháron (Lerate, 1985, p. 85)

Resumint el problema, hem vist el que el mestre Holmes ha escrit algunes vegades: les solucions mimètiques impliquen l'afegiment i/o la substracció de significat original; per exemple, la traducció d'Alexander dels versos 529-532, on apareixen nous elements sense ocurrència al text original:

Beowulf mathelode, bearn Ecgetheowes:
Hwaet, thu worn fela, wine min Unferth,

*beore druncen, ymb Breca spraece,
saegdest from his sithe. (Swanton, p. 58)*

*Then spoke Beowulf, son of Edgetheow:
I thank my friend Unferth, who unlocks us this tale
of Breca's bragged exploit; the beer lends
eloquence to his tongue. (Alexander, p.67)*

*Beowulf spoke, son of Ecgtheow: Lo! thou hast spoken a great deal, friend Unferth,
about Breca, drunken as thou art with beer; thou hast told of his journey.
(Gordon, p. 13)*

*Respondióle Beowulf, el hijo de Ekto
En verdad la cerveza, oh Unferth amigo,
te ha hecho decir muchas cosas de Breca,
alabarlo en exceso. (Lerate, p. 41)*

Per altra banda, alguns noms propis ens fan pensar que els traductors en qüestió escriuen de «persones» o realitats diferents. Per exemple, només començar el poema, al vers 6, els **Eorle** originals esdevenen **the Heruli** (Swanton, p. 35), **the earls** (Gordon, p. 3), **encroaching foes** (Alexander, p. 51), **gente enemiga** (Lerate, p. 25); en altres ocasions, els **Finna** (vers 580) a més de **Finns** (Gordon, p. 13) són també **Lapps** (Alexander, p. 69) y **gente lapona** (Lerate, p. 42). **Yrse**, per últim, esdevé **Sigeneow** (Gordon, p. 4), **Ursula** (Alexander, p. 53), **Yrsa** (Lerate, p. 27). Però aquest no és sempre el cas, puix podem trobar exemples contraris on Gordon (p.8) i Swanton(p.46) mantenen formes molt prop a l'original: **Ecgtheow**; Alexander (p.59) fa un trasllat grafofonològic a l'Anglès d'avui, **Edgetheow**. Lerate tracta d'arribar a formes menys exòtiques, **Ekto** (p.33), encara que de vegades Lerate tradueix el significat d'alguns noms propis, per exemple, **Hrunting** -l'espasa del vers 1457- (Swanton, p. 104) esdevé **Estacón** (Lerate, p. 70).

Els exemples es podrien multiplicar i veuríem curioses diferències: hi ha tantes interpretacions del poema com traduccions: els **gegants** no són necessàriament **monstres**, els **ogres** no són **goblins** i les **velles espases** són quelcom més a banda de **peces de l'herència**.

De vegades Alexander, empentat per la necessitat operativa de son difícil mètode mimètic, explicita referents implícits, per exemple, el **secg wisade** del vers 208 no és necessàriament Beowulf l'heroi sinó a **skilled seaman** (Swanton, p. 45) o a **man cunning in knowledge of the sea** (Gordon, p. 7).

Aquestes petites diferències no fan pensar, però, en històries distintes. Volem dir que la coherència narrativa és pràcticament semblant als diferents metatextos i metapoemes que hem descrit.

3. EL META-METATEXT CATALÀ.

El nostre meta-metatext no ha estat dissenyat per a especialistes en Anglo Saxó sinó per al lector ocasional i curiós. Es tracta d'una operació de urgència abans de produir-se el primer metapoema o metatext català de *Beowulf*. La nostra és una solució provisional.

Hem tractat de mantenir «viva» la coherència narrativa original; és a dir, a la nostra traducció *Beowulf* és l'heroi gauta que acaba amb la vida de Grendel, és Grendel qui sacseja Heorot i Hrothgar qui agraeix *Beowulf* amb magnificència totes les seves arriscades aventures.

Argument, símbols i fins i tot superestructures narratives romanen sencers malgrat la transformació: s'ha perdut la poesia, però ara tenim coneixement d'un antic heroi escandinau que té molts punts de semblança amb altres matadors de dracs més casolans, Jordis i Miquels. S'ha perdut la poesia, déiem, i per això proposem una humil lectura callantívola durant la qual podrem tenir el privilegi de conèixer missatges d'un passat mític i llunyà.

4. REFERÈNCIES.

ALEXANDER, M., trad., [(1973) 1978] *Beowulf*. Penguin Books. Harmondsworth.

GALVÁN REULA, J.F., ed., (1985) *Estudios Literarios Ingleses. Edad Media*. Ed. Cátedra. Madrid.

GARDNER, J., [(1971) 1981] *Grendel*, Camila Batlles, trad., Ed. Destino. Barcelona.

GORDON, R.K., trad., [(1926) 1964] *Anglo-Saxon Poetry*. Everyman's Library. London.

HOLMES, J.S. (1969) «Forms of Verse Translation and the Translation of Verse Form». *Babel* 15: 4.

LERATE, L. I LERATE, J., trad., (1986) *Beowulf y otros poemas anglosajones*. Alianza Editorial. Madrid.

ONEGA, S., (1985) «Poesía épica anglosajona: *Beowulf*». Cfr. Galván Reula, ed., op. cit., pp. 17-41.

SWANTON, M., ed. i trad., [(1978) 1986] *Beowulf*. Manchester University Press.

5. GLOSSARI.

Abel. Antropònim bíblic. Germà de *Caín*.

Alfhere. Príncep dels *Waymundings*, la nissaga de *Wiglaf*, *Weoxstan* i *Beowulf*.

Ashhere. Conseller de *Hrothgar*; germà d'*Yrmenlaf*. *Ashhere* és mort per la mare de *Grendel*.

Beanstan. Pare de *Breca*.

Beow o *Beowulf lo Danés*. Aquest *Beowulf* és fill d'*Scyld* i pare de *Healfdene*. No es tracta, doncs, del protagonista del poema sinó d'un membre de la nissaga reial danesa. L'altre *Beowulf*, l'heroi, és un noble del poble *Gauta*.

Beowulf lo Gauta. Nebot del rei *gauta Hygelac*. Heroi principal del poema.

Breca. Fill de *Beanstan*, rival de *Beowulf lo Gauta* en una prova de natació.

Brondings, los. Poble sense identificar. ¿Poble del Sud de Suècia o Noruega? (Swanton, 1978, p. 207)

Caín. Antropònim bíblic. Germà d'*Abel*. Un dels primers pobladors de la Terra. Veg. *Gènesi* 4: 1.

Dayraven. Heroi del poble dels *Francs*. L'únic enemic humà que és mort per *Beowulf*.

Dinamarca. Nació escandinava. Territori on s'aixeca *Heorot*, el palau del rei *Hrothgar*.

Eadgils. Príncep esquilding, fill d'*Ohthere*, germà d'*Eanmund*.

Eanmund. Príncep suec fill d'*Ohthere* i germà petit d'*Eadgils*.

Edgelaf. Pare de *Unferth*, cortesà del rei *Hygelac*.

- Edgetheow*. Pare de *Beowulf lo Gauta*. Gendre del rei gauta *Hrethel*.
- Edgewela*. Antic reietó danés.
- Eofor*. Guerrer gauta que matà *Ongentheow*. *Eofor* és germà de *Wulf* i home de la filla de *Hygelac*.
- Eomer*. Fill d'*Offa*.
- Eormenric*. Rei dels ostrogods durant el segle IV.
- Esquilding(s, los)*. Un altre antropònim col·lectiu dels Danesos, els descendents del mític *Scyld Shefing*.
- Esquilfing(s, los)*. Un altre antropònim col·lectiu dels Suecs.
- Finn*. Rei dels antics Frisons i també dels Juts. *Finn* és l'home de *Hildeburgh*.
- Fitela*. Fill i nebot de *Segismund*.
- Folcwalda*. Pare de *Finn*.
- Francs, los*. Nació germànica.
- Freawaru*. Filla del rei *Hrothgar*, casada amb el príncep hedobard *Ingeld*.
- Frisia*. Territori dels *Frison*s.
- Frison*s, los. Poble germànic de la vora del Bàltic.
- Froda*. Rei del hedobards, pare d'*Ingeld*. Mort en lluita contra els danesos.
- Garmund*. Pare d'*Offa*.
- Gautes, los*. Nació escandinava que ocupava el Sud de l'actual Suècia, prop dels grans llacs, l'actual Gotarike. Es tracta del poble de l'heroi *Beowulf*.
- Gifthes, los*. Tribu germànica.
- Grendel*. Monstre enemic de la raça de los homes. Veg. *Hrothgar*.
- Guthlaf*. Guerrer danés, primer al servei de *Hnaef*, després servidor de *Hengest*.
- Halga*. Príncep danés fill de *Healfdene*; és a dir, germà de *Hrothgar* i pare de *Hrothful*.
- Hama*. Heroi popular d'aleshores, famós per haver fugit d'*Eormenric* amb un collar molt valuós.

Handscio. Guerrer gauta de la tropa de l'heroi *Beowulf*. *Handscio* és mort per *Grendel*.

Hareth. Pare de *Hygd*.

Hathkin. Segón fill de *Hrethel*. Accidentalment matà son germà *Here-beald*. Aquest actant és mort per *Ongentheow*, rei suec.

Healfdene. Rei danés. Fill de *Beowulf* lo Danés i pare d'al tres actants del poema. Veg. *Heorogar*, *Hrothgar*, *Halga*, i *Ursula*.

Heardred. Rei del poble gauta, fill de *Hygelac* i *Hygd*. *Heardred* és mort per *Onela*.

Heatholaf. Noble *wylfing* que fou mort per *Edgetheow*, pare de *Beowulf*.

Hedobard, lo poble. Poble germànic enemic dels Danesos.

Helming. Nom del poble original de l'esposa de *Hrothgar*, *Wealththeow*.

Hemming. Parent d'*Offa* i *Eomer*.

Hengest. Reietó dels Mig Danesos després de la mort de *Hnaef*. Alexander (1973, p. 174) diu que aquest actant és probablement el mateix *Hengest* el Jut que conquerí Kent.

Heorogar. Rei danés. Fill de *Healfdene*; és a dir, germà de *Hrothgar*.

Heorot. El palau del rei danés *Hrothgar*. Algunes tradicions localitzen *Heorot* prop de l'actual Lejre.

Heorowearð. Fill del reietó danés *Heorogar*.

Herebeald. Fill gran de *Hrethel*. *Herebeald* fou mort per *Hathkin*.

Heremod. Reietó danés.

Hereric. Noble gauta oncle de *Heardred*.

Hetwars, los. Una porció de la nació dels Francs.

Hildeburgh. Germana de *Hnaef* i dona de *Finn*.

Hnaef. Germà de *Hildeburgh*, reietó dels Mig Danesos.

Hoc. Pare de *Hnaef* i de *Hildeburgh*.

Hreosnabeorg. Orònim. Nom d'un tossal del país dels Gantes.

Hrethel. Rei dels Gautes, pare de *Hygelac*.

Hrethric. Fill de *Hrothgar* i *Wealhtheow*, germà gran de *Hrothmund*. *Hrethric*, segons una llarga tradició, va ésser mort per *Hrothulf*.

Hrothgar. Rei danés constructor de *Heorot*. Fill de *Healfdene*, net de *Beowulf lo Danés* i rebesnet del llegendari *Scyld Shefing*.

Beowulf lo Gauta anirà a l'ajut d'aquest rei i vencerà *Grendel*.

Hrothmund. Fill de *Hrothgar* i *Wealhtheow*, germà de *Hrethric*.

Hrothulf. Nebot del rei danés *Hrothgar*. Fill de la relació incestuosa entre *Ursula* i *Halga*.

Hrunting. El nom d'una espasa.

Hugs, los. Un altre nom dels *Francs*.

Hunlaf. Pare d'un soldat de *Hnaef*.

Hygd. Filla de *Hareth* i esposa de *Hygelac*.

Hygelac. Rei del poble gauta, fill de *Hrethel* i oncle de l'heroi *Beowulf lo Gauta*.

Inga, lo poble. Un altre antropònim col·lectiu dels Danesos, identificable amb els *Inguaeons* de què parla Tàcit.

Ingeld. Fill de *Froda*. Príncep *hedobard*, home de *Freawaru*.

Juts, los. Tribu germànica occidental.

Lapons, los. Pel que fa al poema, poble identificat tradicionalment amb el habitants del Nord de Noruega.

Nailing. L'espasa que *Beowulf* duu al combat contra el drac.

Offa. Rei dels Angles i avantpassat del rei anglés *Offa I* de Mercia.

Ohthere. Germà d'*Onela* i pare d'*Eanmund* i *Eadgils*.

Ongentheow. Rei suec, pare d'*Ohthere* i *Onela*.

Onela. Fill d'*Ongentheow*, germà successor del rei *Ohthere*. *Onela* és l'home d'*Ursula*, princesa dels danesos.

Oslaf. Guerrer danés, primer al servei de *Hnaef*, després servidor de *Hengest*.

Reams, los. Poble escandinau. La costa dels Reams podria localitzar-se prop del fiord d'Oslo, a la comarca de Romerike. Cfr. Swanton, 1978, p.193.

Scyld o *Scyld Shefing*. («Scyld Fill de Sheaf») Fundador llegendari de la nissaga reial danesa.

Segismund. Heroi de la mitologia escandinava. Fill de *Wels*, pare i nebot de *Fitela* i vencedor del mític drac *Fafnir*.

Sheaf. Pare d'*Scyld*.

Suecs, los. Nació escandinava.

Swerting. Avi de *Hygelac*, exactament pare de la mare de *Hygelac*.

Unferth. Cortesà del rei *Hygelac*, home que tracta de dur discòrdies davant *Beowulf*.

Ursula. Princesa dels Danesos, filla de *Healfdene*, germana de *Hrothgar* i esposa d'*Onela*, rei suec.

Wayland. Ferrer diví de la mitologia escandinava.

Waymundings, los. Família gauta, la nissaga de *Wiglaf*, *Weoxstan* i *Beowulf*.

Wealhtheow. Esposa del rei danés *Hrothgar*.

Wels. Pare del mític *Segismund*.

Weoxstan. Pare de *Wiglaf*, el fidel soldat que ajuda *Beowulf* en moments de perill.

Wiglaf. Fill de *Weoxstan*. Soldat de *Beowulf*.

Withergyld. Nom d'un guerrer *hedobard*.

Wulf Wonreding. Guerrer gauta. Germà d'*Eofor*.

Wulfgar. Portantveu del rei danés *Hrothgar*.

Wylfing, lo poble. Poble germànic de les vores del Sud del Bàltic.

Yrmenlaf. Germà d'*Ashhere*.

6. TEXT CATALÀ

¡Escolteu! Hem sentit parlar de l'honor dels Danesos portadors de javelina, de com los reis d'aquell poble florejaren en dies ja passats, de com aquells nobles senyors guanyaren aquella glòria.

¿No fou Scyld lo fill de Sheaf qui sacsejà los palaus, prengué los bancs de mel i ensenyà l'enemic a tenir-li por, a ell, que quan fou trobat a la infantesa no tenia roba? I tanmateix visqué i prosperà, i va créixer en força i altura sota los cels fins que los clans s'establiren a les vores veïnes de la mar, la sendera de les balenes, i tots l'obeïren i li donaren tribut. ¡Fou un bon rei!

Un petitó havia nascut d'Scyld, un infantó per lo palau, una esperança de Déu per al poble, que coneixia llargs patiments, l'aspror d'anys sense cabdill. Per això lo Posseïdor de la Glòria, que afalaga la vida, els donà aquesta benedicció. Per totes les terres del nord s'escampà lo nom de Beow,² lo fill d'Scyld.

Un noble jove ha d'emprar així la seva virtut: tenir mà ampla mentre visque a casa de son pare perquè los amics estiguen ben prop d'ell i l'ajuden amb goig quan siga vell i los enemics s'hi li ajunten. ¡Un home esdevé honorable a qualsevol poble amb les seves gestes glorioses! [1-25]

A l'hora que tenia marcada, Scyld se n'anà. L'heroi caigué sota l'emparament del Senyor. Los fidels companys d'armes el dugueren vora mar segons ell mateix havia dit desitjar quan encara manava de son parlar, ell, lo custodi dels Esquildings,³ benvolgut fundador de pobles que molt de temps havia governat.

Un vaixell amb la proa anellada, ple de gel i impacient per salpar, la nau del noble senyor, era a la rada. I dintre lo vaixell posaren son amo i senyor, afagalador d'or treballat, al ventre de l'embarcació, al costat del pal amb majestuosa cerimònia. Un munt de tresors de molts països llunyans dugueren al vaixell, i es diu que no hi ha hagut cap altra nau millor galonejada amb les armes d'un guerrer, aparells de guerra, espases i cuirasses. Al pit li posaren

[1-25]

(1) *Scyld Shefing* («Scyld fill de Sheaf») és el fundador llegendari de la nissaga reial danesa.

(2) Cal ésser conscient que aquest *Beowulf* -»Beowulf lo Danés«- no és el protagonista d'aquest poema. *Beowulf lo Danés* és fill d'*Scyld* i pare de *Healfdene*, q.v. en Glossari.

[26-63]

(3) Els *Esquildings* són els Danesos; és a dir, el poble d'*Scyld*.

(4) Veg. nota 2.

tresors i d'altres arreus perquè viatgessen amb ell mar endins lo camí llunyedà.

Aquesta càrrega no era menys gran que les fineses que li donaren aquells qui al principi el lliuraren tot sol, petit jovenall, a la mar.

Damunt de son cap alçaren i posaren una ensenya d'or; el donaren a la mar perquè les ones l'agafessen. Tots tenien agre lo cor i l'ànim de dol. No hi ha cap home sota lo cel vel·leitós que pugua dir amb seguretat qui desbotà aquell bagatge.

Després Beowulf lo Danés⁴ visqué molt de temps a la fortalesa, estimat rei de son poble, i era famós entre les nacions -son pare Scyld ja havia deixat la terra- quan li nasqué lo senyor Healfdene,⁵ que durant molt de temps fou cabdill i respectat patriarca dels orgullosos Esquildings.

D'aquest conductor d'exèrcits nasqueren quatre fills que botaren a lo món: Heorogar i Hrothgar⁶ i Halga lo Bo, i Ursula la dona d'Onela, segons he sentit dir, la qual conegué l'abraçada al llit del guerrer Esquifling⁷: [26-63]

Després a Hrothgar li fou atorgada la glòria del combat, lo senyoratge del camp de batalla; així amics i parents l'obeïren amb goig i sa quadrilla esdevingué grandíssima tropa.

I li vingué la idea d'ordenar la construcció d'un gran palau d'aiguamel, una casa tan gran com mai abans los homes de la terra no havien conegut, un palau al sòl del qual pugués compartir amb gent jove i vella los obsequis que Déu li havia donat, llevat de la terra comuna i les persones dels esclaus.

Segons he sentit dir, lo treball de la construcció del palau de mel fou ordenat a moltes tribus de mitja terra. I, com los homes reconeixen, a aquesta la més gran de les cases aviat li arribà lo dia d'ésser enllestida. I ell, la paraula del qual governà un ample imperi, li posà el nom de Heorot.⁸ I va palesar la seva ostentació, durant lo banquet regalà braçalets i anells. Lo palau alçà

(5) *Healfdene*, fill de *Beowulf lo Danés*, és pare de *Hrothgar*.

(6) *Hrothgar* és el rei danés que aixeca el palau *Heorot*, l'objecte dels atacs del monstre *Grendel*. L'heroi principal del poema, *Beowulf lo Gauta*, arriscarà la vida per ajudar *Hrothgar*.

(7) És a dir, *Ursula*, princesa danesa filla de *Healfdene*, que es va casar amb un príncep dels suecs, *Onela*. El poble *Esquifling* és el poble suec.

[64-85]

(8) El nom *heorot* sembla relacionat amb el *cérvol*. Alguns autors localitzen *Heorot* en Leire, a l'illa de Seeland.

(9) Es tracta d'una al·lusió a futures guerres entre danesos i hedobards. Veg. [2024-2040]

temerari los teulats suportats amb arcs. No hi era encesa encara la torxa que el tornà cendra. No havia vingut encara lo temps en què la sanguinosa baralla hauria de dur novament l'odi de les espases entre parents de sang.⁹ [64-85]

Fou amb dolor com lo monstre poderós¹⁰ de la foscor visqué en aquell temps, tot lo dia sentint com lo palau s'omplia de sorollosa letícia.

Això era la música de l'arpa, la clara cançó del poeta, perfecte en son relat de la primera i llunyana creació de la raça dels homes. Contà també lo poeta com -feia molt de temps- lo Senyor va fer la Terra, una planúria d'aspecte brillant i tancada per l'oceà, com lo Senyor establí la lluisor del sol i de la lluna, llums que il·luminen los habitants de la Terra, i com exornà la faç de la Terra amb animals i vegetals. Després Ell atorgà la vida a totes les criatures que repten i es mouen.¹¹

Així la tropa duïa una vida platxerosa. Tot els hi anava molt bé fins que Un començà a fer que lo mal agafés cos, un enemic infernal. Lo nom d'aquest cruel esperit era Grendel, l'ermàs i l'aiguamoll son estatge, lo pantà son indret predilecte. Aquesta criatura infeliç havia viscut molt de temps al país dels monstres perquè el Creador l'havia despatxat per ésser descendent de Caïn.¹² Lo Senyor etern es venjà de la mort d'Abel. No hi va haver cap goig en aquella lluita: per aquest fet vergonyós Déu l'expel·lí ben lluny de la resta dels éssers humans. Totes aquestes criatures degenerades -ogres, elfs i ombres roïnes- tenen llur origen en Caïn, i també los Gegants, que s'ajuntaren en llargues guerres contra Déu. Ell els donà llur recompensa.

Amb la vinguda de la nit també vingué Grendel, cercà la gran casa i volgué veure com hi eren los danesos després d'haver buidat lo corn de la cervesa. Grendel trobà dormits los nobles després de sopar, oblidada la tristor, la condició dels homes. Enfollit amb ràbia, molt ràpid fou en ses cops, criatura del mal. Damnós i amb gelosia, agafà de llurs llits trenta guerrejadors i se n'anà d'allí molt content per lo botí que havia tret. Cap a son cau s'endugué aquest fartum de carn. Cercà Grendel son fosc amagatall. [86-125]

De matí, amb la llum del dia, es pogué veure obertament l'ultratge de Grendel. Les nocturnes rialles de sobretaula esdevingueren lament d'albada. Lo senyor Hrothgar s'assegué en silenci, l'home fort era de dol, lo rei gloriós,

[86-125]

(10) Estem davant la primera referència a *Grendel*.

(11) Aquesta és una de les moltes interpolacions cristianes del poema, un afegitó darrerenc.

(12) Una de les vergonyes de *Grendel* és ésser descendent de *Caïn*.

[126-163]

i es lamentava pels seus barons mentre llegia los signes d'un terrible enemic, un esperit maleït. ¡Fou una matança massa cruel, massa llarga, massa dura! I no els deixà reposar perquè a la nit següent Grendel dugué nous horrors, més assassinats, més matança i ultratge, sense espaverar-se. Així era la seva acollença. No tenia en compte si un home cercava un lloc més tranquil per dormir, un lloc més central entre los bastiments perifèrics. Obertament exhibit, l'odi del nou senyor del palau¹³ era ara tangible i inequívoc. Los supervivents es mantenien lluny d'ell des d'una distància més segura.

Així Grendel esdevingué l'amo. Lluità contra dret, sol contra tot. Buida romangué la millor de les cases, i no per poc de temps. Durant dotze llargs hiverns lo turment s'hi asseguré, ben prop de l'Amic dels Esquildings,¹⁴ ¡ferotges sofriments i tribulacions de qualsevol mena!

Tot açò no fou amagat pels fills dels homes, pel contrari, es feren tristes cançons, com Grendel lluità contra Hrothgar, lo mal que li va fer al llarg d'anys de desgràcia i desencert, ultratge i persecució. No volia la pau amb cap membre de la tropa de Hrothgar, no feia minvar la matança i tampoc desitjava tribut. I cap dels consellers tenia motius per buscar a les mans de l'assassí una lluent compensa. La fosca ombra de la mort sempre anava a la recerca de vells i joves, Grendel els vigilava i els esperava, i de nit anava per l'ermàs boirenc. Los homes no saben on fan cap los amics de l'infern en llurs vagarívoles expedicions. [126-163]

Una vegada i altra, l'enemic de l'home, l'enemic que marxa sense ésser vist, assestà cops terribles i amargs. Al palau acampava en les negres nits sota la sostrada daurada de Heorot, però no pugué palpar lo tron -que era un tresor- contra la voluntat del Senyor, l'amor del qual li fou desconegut,¹⁵ pena que matxucava son ànim.

Los consellers parlaven tots els dies per amanir plans, per veure què podien fer los danesos de cor brau contra aquests atacs de terror. En veu alta pregaren i de vegades prometien sacrificis profans als ídols de llurs altars si lo matador d'ànimes deixava en pau lo poble que patia. Així eren aquestes pràctiques, una esperança pagana. L'infern posseïa llurs cors i enteniment: lo

(13) Alguns autors han vist aquí una nota irònica: *Grendel*, l'enemic terrible, és ara *lo nou senyor del palau*.

(14) És a dir, *Hrothgar*.

[164-216]

(15) Conseqüències de la seva condició marginal

(16) «Lo fill de Healfdene» es *Hrothgar*.

Faedor, lo jutge de totes les coses, els hi era desconegut, no coneixien lo Totpoderós, no sabien lloar lo Príncep del Cel, lo Posseïdor de la Glòria.

Hi haurà desconsol per qui, arribat lo moment de la prova terrible, haja de lliurar l'ànima a les flames, desterrats l'esperança i lo conhort. Joiós serà l'home que pugua veure lo Senyor en lo dia de sa mort i trobar la pau amb l'abraçada del Pare.

Aquestes avinenteses arrebossaren lo fill de Healfdene¹⁶ amb opressives angoixes, i l'home valerós no pugué llevar-se la tristor. Molt impietosa fou la matança -massa dura i massa persistent- que colpejà aquell poble, un patiment maleït, lo pitjor dels malsons.

Els atacs de Grendel arribaren a coneixement d'un bon home del poble dels Gantes,¹⁷ un cognat de Hygelac.¹⁸ Aquest home noble i robust era lo més fort de tots quants aleshores xafaven la terra.

I manà que li aparellessen una marinera nau talladora d'ones amb què anar a l'ajut del rei guerrejador,¹⁹ digué, més enllà de la sendera del cigne, a l'ajut d'aquell senyor de gran nom que necessitava homes. Los més savis no s'hi esforçaren ni gens ni poc desaconsellant-li viatjar, encara que l'estimaven moltíssim. ¡Son afany d'aventura li l'agullonaren i el feren examinar los oracles!

Lo guerrejador ja havia escollit sos homes entre la flor del poble, los guerrers més valerosos que pugué trobar. Amb catorze homes se n'anà on sona la fusta. Un home de sapiència marinera els conduí a la vora de la mar.

Vingué lo dia. Ara la nau era a la mar, prop d'uns esculls. Guarnits guerrejadors pujaren al vaixell. La marinada remogué mar i sorra. Los soldats dugueren als peus del pal les brillants cotes de malla, aparells de guerra ben treballats, i amb letícia empentaren mar endins lo ingeni ben aparellat per començar doncs aquest desitjat viatge. [164-216]

La nau se n'anà per damunt de les ones de l'oceà -vaixell com l'ocell que talla la mar creuant-la, vaixell atiat pel vent, vaixell de blanca gorja- fins que la corbada proa llaurà tant lluny -lo sol era a la dreta lo segon dia de viatge- que pogueren entrellucar la visió de la terra a la ratlla de l'horitzó, després la

(17) És a dir, *Beowulf lo Gauta*, l'heroi principal del poema.

(18) *Hygelac*, fill de *Hrethel*, és parent i rei de *Beowulf lo Gauta*.

(19) «Lo rei guerrejador» és *Hrothgar*.

[217-257]

dèbil claror dels penya-segats i los enlairats tossals de darrere, los quals s'allunyaven de la mar.

La travessia era finida. Tancat fou també lo solc que deixà lo vaixell a la mar. Los gautes xafaren la vora sorrosa i aviat amarraren la nau. Llançaren una corda a terra. Grinyolaren les cotes de malla i los arreus de guerra, i agrairen a Déu la suavitat amb què havien anat pels camins de la sal.

Lo sentinella els va veure. Des d'on vigilava -posat allí pels Esquildings perquè fes la guardia als penya-segats- va veure los polits escuts de fusta i los brillants arreus creuar la passarel·la que condugué los guerrers a terra. La curiositat l'agullonà per saber qui podrien ésser aquells homes.

Lo sentinella de Hrothgar -quan son cavall ja l'havia baixat fins a la vora de la mar- agità sa javelina allargant lo braç amb fermesa, i així els comminà: «¡Estrangers! Heu dirigit aquesta enlairada nau pels camins de la mar fins arribar aquí. Heu vingut a la recerca d'aquest indret. Veig que sou guerrers. Les robes que dueu així m'ho diuen. ¡He de preguntar-vos qui sou! Durant tots los anys que he viscut aquí de sentinella al final de la terra -perquè los estrangers no poguessen desembarcar en Dinamarca amb un exèrcit i fer-nos mal- no ha vingut cap guerrer amb tanta fiança. ¡No teniu assegurada la benvinguda! ¡Tampoc lo permís de Hrothgar i Hrothful!²⁰

No mai abans he vist un home d'aspecte més poderós que aquest senyor de l'elm. No sembla un cortesà disfressat amb excel·lent armadura, o li enganya la cara. Té lo cap d'un heroi.

Ara em direu los vostres noms i los noms dels vostres pares. Si no ho feu, a Dinamarca us considerarem espies. ¡Romaneu on esteu, estrangers, i escolteu allò que us he de dir! Una vegada creuada la mar, és millor dir obertament d'on veniu i per què heu vingut.» [217-257]

Lo capità li donà una ampla resposta. Beowulf, lo cabdill de la tropa, obrí la càrrega de ses paraules: «Hem vingut aquí des del país dels Gautes i som los companys del rei Hygelac, companys d'ell a sa llar. Lo nom de mon noble pare fou Edgetheow,²¹ un valerós guerrejador conegut en moltes nacions, un home que veié lo canvi de moltíssimes estacions abans d'esdevenir vell i deixar

(20) Nebot del rei danés *Hrothgar*, *Hrothful* és producte de la relació incestuosa entre *Ursula* i *Halga*.

[258-300]

(21) Veg. Glossari.

[301-347]

per sempre lo palau. Tots los homes savis del món el recorden molt bé. Hem vingut amb lleial i sincera voluntat de veure ton senyor, lo fill de Healfdene, lo custodi del poble. Acompanya'ns doncs fins a ell. Hem vingut per oferir l'heroi gloriós, lo pastor dels Danesos, una gran cosa la qual no amagarem de ta coneixença. Tu sabràs si és veritat allò que es diu al país dels Gantes: entre los Esquildings hi ha un enemic, un fosc enemic de l'opac temps de la nit que fa exhibició de terror i d'esgarrifosa matadissa. Ben coralmment vull donar-li a Hrothgar un consell perquè l'ancià rei puga véncer son enemic -si és que en realitat algún conhort ha de minvar alguna vegada aquestes assetjadores tristors-, un compromís per a quan les cabòries -que tantes i tan llargues irritacions li han produït- a la fi se li gelen; d'altra manera Hrothgar haurà de deixar miserablement aquest temps i patirà mentre Heorot, la millor de les cases, es mantinga dreta vers lo cel.»

Lo montat custodi de la costa, que no s'acovardà, així respongué: «Un home d'ingeni esmolat, un home que tinga net lo pensament, ha de tenir habilitat per distingir fets i paraules. Accepto allò que m'heu dit. Aquesta tropa és lleial al protector del poble Esquilding. Passeu endavant amb vostres armes i bèl·lics arreus. Amb gust us acompanyaré; mentre, ordenaré los homes que tinc sota lo meu comandament que vigilen aquesta vostra nau -aquesta vostra enquitranada nau amarrada a la nostra platja- i la lliuren d'enemics fins que, carena de coll corbat, duga son dilecte capità pels camins de la mar a les costes del poble Ganta. Un guerrer d'aquesta categoria ha de sortir sempre il·lés dels cops del combat.» [258-300].

Quan los guerrers se n'anaren, lo vaixell, la nau de pit enclotat, restà segura amarrada, agafada a l'àncora. Damunt dels elms lluien figures de senglar, figures brillants fetes d'or i ben temperades al foc, figures protectores de la vida d'aquells que les portessen.

Lleugers marxaven tots plegats fins que vegueren, per fi, l'entaulament del sostre ornat amb or, la casa més gloriosa de quantes hi ha sota lo cel, la llar del rei. Sa lluisor il·luminava los països de lo món.

Lo custodi de la costa²² els mostrà lo brillant palau, l'indret predilecte dels herois, i els digué com podrien entrar-hi. Aquest capità guerrejador, aleshores, manà virar son cavall i així trencà lo silenci: «Aquí us deixo. Que lo Senyor Totpoderós us done sa gràcia per les vostres comeses i us torne a la seguretat. Jo me'n torno vora mar per rependre l'aguait contra los saquejadors que venen de la mar.»

(22) El sentinella és un actant sense nom propi.

(23) Es tracta de *Wulfgar*.

Enllosat era lo camí al llarg del qual avançà l'armada tropa. Les malles bèl·liques titil·laven i les baules de ferro fort nugat a mà cantaven en llurs arreus mentre marxaven cap al palau amb llurs aparells d'aspecte sever. Esgotats pel viatge, recolzaren los escuts contra la paret, escuts d'especial fortitud, i s'hi ajupiren i s'assegueren, i les bèl·liques camises dringaren, l'embolcall dels guerrejadors. Les armes d'aquests homes de mar s'hi amoltonaren totes juntes, armes de fusta de freixe amb la punta folrada amb ferro grisenc. Aquests guerrers amb camisa de ferro anaven equipats amb molta elegància.

Després un lloctinent d'alt rang²³ preguntà quina era la nissaga dels guerrers: «¿D'on heu dut aquests emboniquits escuts, aquestes grisenques cotes de malla, aquests elms amb protecció per la cara, aquest manull de javelines? Soc un portantveu, un missatger de Hrothgar. Mai no he vist conduir-se una colla d'estrangers amb tant d'orgull. Penso que és aventura i no exili, audàcia d'esperit, el que us ha dut fins aquí, fins a Hrothgar.»

Lo valent gauta,²⁴ famós per son valor, sever sota l'elm, parlant amb jactància, respongué: «Compartim lo banquet a la taula de Hygelac. Lo meu nom és Beowulf i amb goig li diré al fill de Healfdene, lo més famós de tots los reis, quina és la causa de mon viatge, si ens permet amablement de veure sa molt graciosa persona.» [301-347]

Després parlà Wulfgar, príncep dels Vàndals, del qual moltíssims coneixien l'esperit bel·licós i la sapiència per jutjar: «Lo Senyor dels Danesos, lo cabdill dels Esquildings, sabrà de la vostra comanda. Li preguntaré a mon honorable senyor, lo donador d'anells, què pensa de la vostra tasca i aviat us duré aquí la resposta amb lo pensament de mon senyor.»

I se n'anà ràpidament cap al seient de Hrothgar -vell i de cabell grisenc, tot envoltat per sa custòdia de nobles- i avançà amb rapidesa fins a posar-se davant dels muscles del rei dels Danesos. Molt bé coneixia aquest home les maneres d'una cort. Després Wulfgar s'adreçà a son benvolgut senyor: «Uns homes han arribat des del país dels Gautes. Han vingut des de molt lluny, des de més enllà de l'amplària de la mar. Aquests guerrejadors diuen Beowulf l'home que els mana. La petició que fan, senyor, és de tenir conversa amb tu. Amable Hrothgar, no els negueu l'audiència què us demanen. Los arreus que duen parlen amb claredat de llur noble condició. Veritablement lo capità que els ha dut fins aquí sembla tenir gran categoria.»

(24) És a dir, *Beowulf*.
[348-398]

Lo Guardià dels Esquildings donà sa resposta: «Vaig conèixer Beowulf quan era un nen petit. A Edgetheow, son pare, li fou donada en matrimoni l'única filla de Hrethel²⁵ lo Gauta. Molt bé ara lo fill torna lo deute a l'aliat fidel. I també recordo que los mariners que dugueren los nostres regals al poble Gauta, una prova d'amistat, digueren que aquest guerrer té als braços la força de trenta homes. Penso que Déu Sant, com una gràcia per a nosaltres, los Danesos de l'Oest, l'ha fet venir aquí contra l'opressió de Grendel. Aquest bon home rebrà tresors a canvi de son coratge. No perdau temps i feu-los passar aviat perquè puguen veure ma tropa. Assegura't de dir-los que són benvinguts al poble dels danesos.»

Aviat Wulfgar se n'anà cap a la porta i digué son missatge: «L'Amo de les Batalles, lo senyor dels Danesos del Nord, m'ordena dir-vos que coneix vostra nissaga. He de dir-vos també, aventurers de la mar, que teniu garantida la benvinguda. Podeu entrar amb la roba de combat, podeu veure Hrothgar amb los elms posats, però les espases, les javelines i los escuts de fusta poden esperar aquí l'eixida de les vostres paraules.» [348-398]

Lo príncep s'alçà. Al seu voltant hi havia una densa escorta de guerrers. Beowulf ordenà que un grup d'homes hi romangués per vigilar les armes. Los Gautes seguiren llur valerós capità al llarg del sòl de Heorot. L'heroi, molt fort sota son elm, encapçalà lo camí cap a la llar, on s'aturà.

Aleshores parlà Beowulf. Arquejats per la destresa del ferrer, brillaren los trenats anells de sa brillant cota de malla. «Jo sóc lo parent de Hygelac, a l'atropament del qual prest servei. Fets que fan guanyar fama vingueren dejorn a mes mans. A ma casa mateix he conegut la nova de Grendel. Los mariners parlen d'aquest esplèndid palau, d'aquest impressionant bastiment que ara jeu melangiós i amb les veus acallades quan la llum del vespre s'amaga més enllà del límit del blau celatge. I per això los homes més poderosos de mon poble, homes de molta experiència al consell, em digueren estorats que vingués a buscar-te, Hrothgar, altíssim sobirà. Aquests homes coneixen molt bé lo poder de mes mans. ¿No m'heu vist arribar a casa després de lluitar contra cinc gegants, la sang dels quals em banyava, i buidar llur cau? ¿No he esclafat jo serps marines al cim de les ones en lluites nocturnes singulars? ¿No he trinxolat jo monstres? -llur fastigosa presència demanava lo càstig dels Gautes. ¿No he d'intentar ara un combat singular amb aquest monstre Grendel, una pugna contra la fera? Ara, reial Esquilding, et faré una petició,

(25) *Hrethel* és pare del rei *Hygelac* i avi de *Beowulf* així doncs, *Beowulf* és nebot del rei de son poble. L'heroi pertany a la nissaga reial gauta.

[442-528]

Escut dels Danesos del Sud, un favor què no podràs negar-me, benvolgut senyor de ton poble, ara que he vingut de tan lluny, tu, la seguretat dels guerrers. Aquesta és ma petició: només jo, amb la meva fidel i valenta companya, podré alliberar ton palau Heorot. Com m'han dit que aquest ésser és descurat i no duu armes, i perquè lo meu senyor Hygelac, mon capità en moments de batalla, puga sentir-se joiós, rebutjo dur espasa i grog escut en aquest combat. Amb les mans nues lluitaré a mort contra lo monstre que molt odia i que molt és odiat. I aquell qui de nosaltres, lo monstre o jo, ho tinga en son destí, lliurarà comptes a Déu. [399-441] Si triomfa ell, podem tenir la seguretat què Grendel es menjarà la carn dels Gautes en aquest palau de guerra. ¿No ha mastegat ja la força d'aquesta nació? No et caldrà aleshores, senyor, soterrar lo meu cap: em menjarà Grendel tot feliç si -enfosquit mon cos per la sang- se me'n duu la mort. Se'n durà mon cos ple de sang, s'amagarà per englotir-lo i sol se'l menjarà sense mirament, i així esquitxarà son cau feréstec. Si açò passa, Hrothgar valerós, no et durà massa temps tenir cura de mon cos. Si la lluita se me'n duu, enviaràs a Hygelac la millor cota de guerra, aquesta que ara mateix cobreix mon pit, part de l'herència que vaig rebre de Hrethel, un treball sorgit de la forja de Wayland.²⁶ ¡Que lo fat faça son camí!»

Aleshores parlà Hrothgar, l'elm del poble dels Esquildings: «És per lluitar en defensa nostra, mon amic Beowulf, i per expressió d'amabilitat, la causa de ta vinguda fins a nosaltres. Gran fou la matança que ton pare feu al poble wylfing²⁷ quan sa mà dugué Heatholaf²⁸ a la mort. Aleshores los gautes, poble gaudidor de les tempestes, no s'atreviren d'acollir-lo per por a la guerra, i els deixà per anar més enllà de l'embarcament de les aigües a la recerca dels danesos del Sud, los gloriosos Esquildings. Jo tenia poder sobre la nació Esquildinga i en la meva juvenesa ja manava d'aquest regne, magatzem d'herois. Heorogar²⁹ era mort aleshores, lo fill de Healfdene se n'anà amb pressa de nosaltres, lo meu germà gran, un home millor que jo. Després vaig resoldre la matança amb un pagament adient. Per damunt del llom de l'aigua vaig enviar als Wylfings un bonic tresor antic. Jo tenia lo jurament de ton pare.

És molt trist per mi -una gran tristor al cor- dir-li a qualsevol home quin és l'odi que Grendel ha provocat en aquest palau, quina humiliació, quin funest turment. Los meus amics de palau, los companys de la guerra, han minvat; lo fat els ha escombrat cap al poder de Grendel. Déu podria fàcilment

(26) Es tracta de Weland, el ferrer mitològic de les divinitats d'Escandinàvia.

(27) Tribu germànica de les vores del Bàltic.

(28) Veg Glossari.

(29) Germà de *Hrothgar*.

(30) Poble del Sud-Est de Noruega, prop del fiord d'Oslo.

palesar les rapinyes d'aquest monstre irreflexiu. Los meus capitans, després de beure cervesa, fatxedejaven dient amb la copa a la mà que esperarien en aquest lloc maleït -¡la mort amanida a les puntes de ferro!- la vinguda de Grendel. I quan l'albada dugué la brillant llum del dia, lo palau d'aiguamel era tot tacat de sang, tot brut de sang lo sòl lluent, un tètric paratge de matadissa. Petita fou la força de mes volguts guerrers, la mort se'ls endugué. Ara, però, entaula't al convit i podràs escoltar contalles de victòria.»

I al palau de la cervesa amaniren un banc per la tropa dels gautes, per tota la quadrilla plegada. Los guerrers de dur cor anaren a llurs seients i amb orgull mostraren llur força. Destre en son ofici, l'home que duïa lo corn amb la brillant aiguamel, abocà la dolçor. La cançó del poeta es va sentir a Heorot una altra vegada. Los herois varen riure moltíssim en aquesta gran reunió de gautes i danesos.

Aleshores parlà Unferth -lo fill d'Edgelaf-, que seia als peus del pare dels Esquildings, i amb les seves paraules aixecà una polèmica. L'empresa de Beowulf, l'arriscada peripècia del mariner, l'havia vexat moltíssim. No podia permetre que un altre home -llevat d'ell mateix- dugués sota lo cel un títol més alt i famós per causa de sos fets. «És aquest Beowulf -preguntà Unferth- lo rival de Breca en la prova de natació? ¿És aquest qui lluità amb Breca a l'ample oceà quan, empentats per l'orgull, aquests dos homes temptaren la mar i, per una vanaglòria buida, arriscaren la vida en les aigües fondes sense escoltar consell d'amic o enemic de no nadar a la mar? ¡Una competició lamentable! Los vostres braços encerclaren les corrents de l'oceà, vau mesurar la sendera de l'ona, vau teixir moviments amb los vostres braços, us vau engronsar per damunt de grandíssimes ones. La mar bollia amb les arremolinades aigües de l'hivern, dintre lo poder de les aigües us vau esforçar durant set nits i tu vas perdre la competició. ¡La força de Breca fou més gran! Quan vingué lo matí el varen trobar jacent a la costa dels Reams,³⁰ i, amic de son poble, tornà a les fronteres dels Brondings, a sa terra pairal, a la seguretat de la ciutat on tenia súbdits, tresors i sa pròpia fortalesa. Lo fill de Beanstan feu exactament allò que et va prometre. Veig poques esperances, doncs, d'un final feliç -a banda de poder triomfar en altres conflictes a qualsevol altra part de lo món- si és que encara penses esperar sense armes tota la nit la vinguda de Grendel en son propi terreny.» [442-528]

Tot seguit parlà Beowulf, fill d'Edgetheow, i digué: «Amic Unferth, begut amb cervesa has parlat moltes coses de Breca, has parlat de ses aventures, però

la veritat és la que jo dic: a la mar jo tinguí una força que sobrepassava la seva. També vaig bregar sota l'aigua en una lluita pitjor. Fou a la nostra juvenesa quan ens vàrem comprometre amb una exhibició de coratge -los dos erem aleshores molt joves- i arriscarem les nostres vides, cosa que vàrem fer los dos de mutu acord. I dúiem a la mà dreta una espasa que amb força agafàvem per creuar la mar i mantenir allunyades les balenes. Si Breca emblancava la mar, no era massa ampla l'aigua que hi havia entre nosaltres. Breca no es separava de mi, ni jo d'ell. Així, cop a cop, vàrem cósir l'oceà, cinc dies amb llurs nits fins que un fred temporal al calderó de les aigües ens va separar. En una tempestuosa nit, lo vent del nord caigué sobre nosaltres amb bèl·lic furor. Molt abruptes eren les ones. Llavors la desamistat vingué dels peixos de les fondàries, i l'armadura de mon cos, amartellada i anellada a mà, aquesta cota teixida a la forja, aquesta que té la brillantor de l'or i que ara orna mon pit, m'ajudà aleshores en la lluita contra les bestioles marines. Cap al fons vaig ésser arrossegat amb ràbia per un peix-rèptil, enfilat per sa força. Però vaig tenir l'ocasió d'atacar la molt lletja criatura amb la punta de ma espasa. Aquesta lluita se'n dugué lo monstre poderós: ¡meva fou la mà que ho feu! Després horribles bestioles riallejaren ben prop de mi, concentrant-se a l'entorn de ma gola, i les vaig escarmentar amb ma bona espasa, els vaig donar allò que em demanaven. ¡Aquells escatosos menjadors de carn no varen seure per engolir Beowulf, no varen gaudir de mi a la berena que volien amanir a les fondàries de la mar! La llum del dia trobà los monstres escampats al llarg de les platges, on la meva fulla els havia deixat en un somni profund. Des d'aleshores ja no estorben lo camí dels viatgers que marxen per damunt d'aquell abissal aigüerol. Per l'est creixia lo dia, la brillant senyal de Déu, i la maror amainà; aleshores vaig veure los promontoris, los ventolers penya-segats. Sovint lo destí ajuda l'home malfadat si aquest no s'acovarda. I fou lo moment d'enfilar set monstres marins amb la meva espasa, la lluita nocturna més severa de totes les que ha hagut sota la volta del cel. Mai la mar ha tingut un home tan agrament angoixat. Vaig sortir viu del perill dels meus enemics, però molt fatigat per l'esforç. Les corrents de la mar, revoltins d'aigua, em dugueren a la costa dels Lapons. No m'ha arribat encara cap notícia de fet d'armes o d'agre perill on lo teu nom, Unferth, hi estigués posat. Ni Breca ni tu heu dut a terme cap fet de coratge amb les vostres espases brillants -petita fou la meva gesta. Només heu mort que parents, heu reservat l'espasa per los de la vostra sang. Ets un home llest, Unferth, però tindràs per això una llarga condemna a l'infern. És evident, fill d'Edgelaf, que Grendel no hagués provocat aquest terror, que aquest dimoni no li hagués produït aquest embull a ton senyor, aquest ultratge a Heorot, si l'ànim de ton cor hagués estat tan disposat a lluitar com ara vols fer-nos creure. Grendel ha deprés molt bé que aquí no hi ha la més petita necessitat de respectar la rancúnia d'aquest poble,

l'agra tralla de ferro de la nació esquilda. A vosaltres, danesos, quan Grendel extorquéix son tribut, no us perdona ni un branquilló, es mostra molt orgullós fent-vos gran carnatge i estossinant-vos, car no espera cap resistència dels Esquildings, portadors de javelina. Aviat li ensenyaré la força i la tossuderia dels Gautes, una lliçó de guerra. Demà, quan la nova llum d'un altre dia il·lumine los homes i lo sol brille gloriós al cel del sud, qui vulga podrà anar feliç al banquet. [529-606]

Gran fou aleshores l'esperança de Hrothgar, home de bucles grisencs, valerós guerrer, donador d'anells. Gran fou la confiança de l'Escut dels danesos, pastor del poble, expectant la deliberada decisió de Beowulf.

Sonaren les riallades dels guerrers, corregué la música de l'arpa i les paraules sortiren de càlids cors. Wealhtheow,³¹ la muller de Hrothgar, bona coneixedora dels compliments, esplendorosa saludà los Gautes que eren al palau, una dona incomparable. Però primer oferí l'escumosa copa al custodi de la terra, i l'animà a ésser feliç i a beure cervesa. Després aquesta princesa Helminga,³² amb la decorada copa a les mans, tractà vells i joves per tots los racons del palau fins que aquesta regina daurada, posseïdora de totes les virtuts, li donà a Beowulf la copa que es vessava; saludà lo capità gauta i, amb paraules escollides amb saviesa, li donà les gràcies al Senyor per haver trobat un home en qui es podia confiar, un home per ajudar-los contra totes llurs desgràcies. Aleshores Beowulf, home violent al combat, agafà la copa de les mans de Wealhtheow i, anhelós de lluita, organitzà les seves paraules. I així parlà Beowulf, lo fill d'Edgetheow: «Vaig decidir endinsar-me a l'oceà, compartint lo cadirat de la nau amb la companya dels meus guerrers, per una de dues: o plaure per sempre lo desig de ton poble adoptiu, o morir enfilat pel poder de mon enemic. Duré a terme aquest compromís, gesta digna d'un poble, o pel contrari trobaré mon darrer dia en aquest palau d'aiguamel.»

Aquest discurs, una fanfarroneria del gauta, li sonà dolç a la senyora, la qual, esplendorosa regina, se n'anà rutilant al costat de son senyor. I aleshores sonaren a Heorot paraules de bravura, lo rebombori d'un poble que canta ses victòries, fins que Hrothgar, lo fill de Healfdene, desitjà anar-se'n de la festa, retirar-se a son descans nocturn. Era conscient que lo monstre atacaria lo palau d'altres teulades després de la darrera llum del sol, quan la foscúria ho ofega tot i sota sa coberta ombrívola s'esmunyen entre núvols les formes emboirades.

(31) Dona de *Hrothgar*, mare de *Hrethric* i *Hrothmund*.

(32) Nom de la nissaga de *Wealhtheow*, la dona de *Hrothgar*. Els *Helmings* semblen una porció del poble *Wylfing*.

[662-719]

Tota la tropa es va posar dempeus. Tot seguit se saludaren los herois, Hrothgar i Beowulf. Hrothgar li desitjà succés, domini sobre lo palau del vi, i el deixà amb aquestes paraules: «Des que vaig agafar l'escut i l'espasa, mai no li he deixat a ningú, a cap home, lo domini de mon palau Heorot com ara te'l deixo. ¡Heus aquí la casa dels danesos! ¡Que ton cap i ton cos s'acaloren per aquesta tasca i s'aixequen contra l'enemic! No hi haurà escassetesa de generositat si surts viu d'aquesta ordalia de bravura.» [607-661]

Després Hrothgar se n'anà, lo protector dels danesos deixà lo saló al front de sa tropa. Lo guerrejador danés cercà Wealhtheow sa regina, la companya de son llit.

Així va fer lo Rei de la Glòria per contrariar Grendel: assenyala un guardià al palau -segons segueix aquesta contalla-amb una missió especial: vèncer lo monstre. Lo príncep gauta deixà tota sa confiança al poder de la seva força, un regal del Faedor. I es posà Beowulf la cota de malla, es llevà l'elm del cap, donà sa embellida espasa -la millor de les armes- a un servidor a qui ordenà vigilar ses aparells de guerra. I l'home gauta, abans d'amanir-se lo llit, parlà aquestes paraules de jactància: «Crec que la meva força, la meva habilitat per a lluitar, és tan gran com Grendel creu que n'és la seva. Per això no li llevaré la vida amb una esmolada espasa, cosa massa fàcil. Grendel no té l'art de respondre'm de la mateixa manera, no sap agafar l'escut per més llest que siga en les seves esgarrifoses persecucions. Lluitaré de nit i sense armes, si és què de nit es troba amb coratge per lluitar contra mi. Lo Pare, lo Sant Senyor, escotarà aleshores los honors segons li semble més adient.»

Tot seguit l'heroi es va gitar i recolzà son cap sobre un coixí. A son voltant hi havia molts valents guerrejadors de la mar que s'havien retirat a dormir amb reverenciosa salutació. Ningú dels guerrejadors pensà de tornar a veure l'estimada terra que els alletà, lo noble poble nadiu, perquè havien sentit que molts homes dels danesos havien estat arrossegats a la mort en aquest palau de vi. Però Déu, en la teranyina del destí, atorgà al poble Gauta la clau de la victòria, son ajut i son auxili, de manera que tots poguessen vèncer lo monstre mitjançant la força d'un home que no duia armes.³³ ¡Lo Senyor Totpoderós ha dirigit los afers de la raça dels homes des del començament de les coses!

L'amençador sotjador s'esmunyí de nit entre les ombres.³⁴ Els guerrejadors -tasca dels quals era vetllar lo banyegaire bastiment- tots dormien,

(33) Recordem que *Beowulf* rebutjà l'ús d'armes en la lluita contra *Grendel*.

(34) És a dir, *Grendel*.

[720-781]

llevat d'un. Bé sabien los homes que Grendel no podia arrossegar-los a les ombres sense voler-ho Déu. I aquest que no dormia mantingué sa vigilància sense parpallejar. Amb lo cor inflat de fúria contra son enemic, Beowulf esperà la prova del combat.

Amb llargues camallades baixà Grendel dels emboirats aiguamolls de l'ermàs: tenia la marca de Déu. Lo monstre engolidor volia arrabassar del palau alguns de la raça humana. Va seguir marxant sota los núvols fins veure l'aurífic palau dels homes, lo lloc cobert amb planxes d'or, lo lloc on s'hi beu l'aiguamel. Aquesta no era la primera visita que lo monstre feia al palau de Hrothgar lo Danés, però mai abans ni mai després hi va trobar tanta mala sort i tan valent vetllador. [662-719]

Caminant vingué al palau aquesta criatura bel·licosa condemnada a turment. La porta, enfortida amb ferro, s'obrí tot de sobte amb lo simple contacte d'aquelles manotes. Inflats de ràbia lo monstre obrí de cop les maixelles del palau. L'enemic, afanyant-se, petjà lo sòl encara no tacat i, molt enutjat, avançà. De sos ulls sortia una llum esgarrifosa com la llum del foc. Aleshores Grendel veié una tropa de joves soldats, una colla de guerrers captivada per la son, una quadrilla sencera de soldats. I lo cor del monstre s'amanyagà inflant-se amb l'esperança d'un abundant fartum. Abans de venir lo nou dia, lo monstre volia toldre la vida de tots quants hi havia al palau, però això no anava a succeir. Mai més lo monstre gaudirà la carn humana després d'aquesta nit.

Sense perdre's detall, lo poderós cognat de Hygelac³⁵ guaitava lo començament de la furiosa incursió de l'enemic. Tampoc lo monstre volia fer-se enrere. I el que primer feu fou posar ses mans sobre un guerrer dormit, i l'esbocinà de manera salvatge, li esqueixà les juntes dels ossos, se l'engolí en grans bocins, li begué la sang de les venes i aviat menjà tot lo cos sencer, fins i tot les mans i los peus.

Lo monstre avançà, allargà les mans per agafar lo guerrer que hi reposava calmós -Beowulf- i quan era ben prop d'agafar-lo amb los esgarrifosos dits, l'home, més ràpid i ara a peu dret, amb molta agilitat li deturà lo braç. Lo posseïdor dels mals ara va saber per fi que ni als més apartats indrets de la terra s'havia abans trobat amb un home de tanta força a les mans. Son cor s'omplí de pànic, però lo monstre no fou capaç d'anar-se'n amb rapidesa d'aquell palau. Desitjós de fugir, volia anar a sa foscúria amb la companya dels

(35) És a dir, *Beowulf*.
[829-915]

dimonis. Les coses que ara hi podia fer no eren com les que havia fet en ocasions anteriors.

Tot seguit lo valent cognat de Hygelac remembrà son discurs de la nit anterior i, a peu dret com era, li agafà fortament lo puny fins que los dits esclataren. Lo monstre empentejava amb puixança, però l'home li plantava cara. Lo desig de Grendel era cercar la foscúria, perduda l'orientació, fugir i córrer cap a son cau de l'ermàs aiguamollenc. Lo monstre veié la força de sa urpa esclafida per son enemic. L'aspre visitant tingué un viatge roí a Heorot.

Lo soroll de la lluita arribà fins als danesos -los homes de la guàrdia que havien quedat al palau- amb el tast de la mort. Lo gran furor dels contendents per Heorot feu retrunyir lo palau. Fou admirable que lo saló dels sopars i del vi suportàs la parella en baralla, fou admirable que lo palau no s'assolàs. Era molt ben afermat, per dintre i per fora, amb braçaleres de ferro de destra mestria. Nombrosos bancs exornats amb figures d'or -segons he sentit dir- foren arrancats per la batega d'aquesta parella. Los homes dels danesos no havien imaginat que qualsevol humà -amb qualsevol mètode- pogués abatre lo banyegaire i complexe palau, trencar-lo amb sa força -en cas de no ésser engolit per les flames. [720-781]

Mentre lo soroll creixia estrany i estrident, la por entrà als cossos dels danesos del Nord que hi escoltaven. I vingué lo terror a les orelles dels que açò sentien des de l'altra part de murada, lo terrible plany de l'enemic de Déu, les complantes de qui, condemnat, lamentava son dolor. I lo monstre fou agafat per l'home que dels vius de la terra té més forta la mà.

Per res del món los guerrers pensaven deixar anar-se'n viu aquest mortífer visitant. Creien que la continuació de sa vida no era profitosa per ningú. Els guerrejadors anaren a defensar la persona de llur famós príncep i tragueren les espases pairals per ajudar Beowulf, llur capità, en allò que poguessen. Però los severs guerrers, quan estigueren enmig del combat i volgueren encalçar lo monstre, no pogueren llevar-li la vida. Al món no hi havia cap espasa -tampoc lo més pur acer- que pogués copsar aquest contrincant car lo monstre fetillava totes les armes contràries a ell. Aquell dia, però, lo destí li havia amanit un aspre final i lo fer esperit fou endinsat per sempre en lo domini dels dimonis.

Fou aleshores quan aquest monstre -que mogut per una roïna voluntat contra la raça dels homes tant de mal havia fet, fins i tot lluitant contra Déu- va saber per fi que los ossos i la carn poc més li havien de durar, perquè lo

cognat de Hygelac, home de gran cor, l'havia agafat amb ses fortes mans. Molt odiós era l'alé d'un cap a l'altre.

Una bretxa aparegué al cos del gegant, s'esgallaren los músculs del muscle, s'esberlaren los tendons i s'esgavellaren les juntes dels ossos. La glòria d'aquest combat li fou atorgada a Beowulf. Malferit i amb lo cor bategant, Grendel fugí cap a son cau de les aiguamollenques vessants, cap a son antre, on no podia trobar cap descans, ell ho sabia, cap repós per una vida que arribava a son final. Grendel va saber que son darrer dia havia vingut. Lo desig dels danesos estava acomplit després d'aquesta lluita mortal.

Ell havia netejat lo palau de Hrothgar; ell, vingut de molt lluny, de profund pensament i cor robust, de l'acuit havia alliberat lo palau. Era molt gojós amb sa tasca nocturnal, la gesta que havia fet. [782-828]

Lo capità gauta feu visible la seva arrogància davant del poble danés; ell, que havia tancat totes les malaurances, la fatal intimidació sota la qual havien viscut los danesos, una amenaça molt forta, un dolor no lleuger. I, com a senyal per tothom, l'heroi penjà la mà, lo braç i lo muscle esgallat, tot lo membre sencer, l'urpa sencera de Grendel, sota l'aixopluc del sostre. Al matí següent -i segons he sentit dir- al pati del palau dels regals hi havia una gran assemblea que volia veure l'esgarrifosa meravella.

Pels amples camins vingueren de prop i de lluny los caps dels clans per veure les urpes del gegant. Es pot dir que sa mort no alçà la llàstima dels que seguiren lo rastre de sang que lo monstre havia deixat en sa fugida cap al toll. Amb l'ànim abatut i la força escarromiada, Grendel havia trontollat caminant endavant. Cada pas era una mostra de sang, de sa vida que fugia.

Lo toll s'embrutà. Un terrible cop d'ona l'arrublí, borbollant. Barrejada amb negres grumolls, la calenta sang de ses ferides brollava vers la superfície. Grendel s'havia capbussat en son destí, havia mort calamitosament. Aquí a son cau lo monstre alliberà s'ànima pagana i l'infern li donà la benvinguda.

Després tornaren los servidors més vells fent molta festa pel camí. S'hi afegiren los joves. Amb l'ànim valerós, los guerrers -que lluien cavalcadures blanques- s'allunyaren del toll. Parlaren moltíssim de la gesta de Beowulf, i més d'un digué que sota lo mutable cel -ni de mar a mar, cap al nord o cap al sud- no hi ha cap home que puga avantatjar Beowulf. De tots los que empunyen l'espasa, no hi ha cap altre amb més valua que Beowulf per governar. Però dient això no menyspreaven lo munificent Hrothgar, que fou un bon rei.

Mentre cavalcaven, quan s'eixamplava lo camí, feien curses amb llurs montures, fent-les botar moltes vegades, ¡lo deler de la lluita sobre aquests cavalls! També un home del rei -dels que amb la llengua saben donar or al llenguatge, dels que tenen un tresor com a repertori- feu una composició mesurada. L'home començà a declamar, trobava les paraules, construïa amb fermesa la gesta de Beowulf, relatava la contalla, enllaçava los canvis de ritme. Tot seguit aquest home parlà de Segismund,³⁶ lo gran fill de Wels, i donà detalls de tot el que havia sentit dir de les lluites d'aquest heroi, ses combats, gestes estranyes, viatges llunyans, carnatge i sang derramada. Només Fitela³⁷ havia sentit parlar d'aquestes coses, desconegudes en majoria per los homes, quan Segismund decidí de contar-li-les a ell, lo fill de sa germana. Eren inseparables en tots los combats, los més fermes aliats, ¡llurs espases havien abatut moltíssims monstres! La reputació que s'estengué a la seva mort no fou lleugera. Segismund fou qui matà lo drac, lo guardià del tresor. Lo fill del rei caminà sota la pedra grisa i s'arriscà tot sol en aquell terrible conflicte. Fitela no hi era, però encara així li anà tot molt bé. La seva arma travessà la serp meravellosa i es va clavar a la paret de la cova, ¡la millor de les espases! La serp va morir. Fou lo valor de Segismund el que va permetre disposar d'aquell tresor. Lo gran fill de Wels carregà son vaixell amb los brillants trofeus, amuntegant-los vora lo pal. Lo monstre s'abrusà.

Era lo més famós aventurer de totes les nacions, aquest protector de guerrers, per les gestes amb què havia esdevingut honorable. L'alçària i la força de Heremod³⁸ decaigueren aleshores i, abandonat al poder dels dimonis, endinsat entre los gegants que ell mateix havia abatut, minvà son atreviment. Per fi, negres tristors el feren boig. Havia esdevingut una mortal aflicció per son poble i per la princesa d'aquesta terra. Los savis del poble lamentaren aquest procés, la caiguda de llur home fort, lo qual havien cercat en altres temps com a guariment de llurs mals, tot amb l'esperança que lo fill d'aquest senyor visqués i agafés amb maduresa la responsabilitat del regne, la protecció del poble, del tresor i la ciutadella, magatzem d'herois, la llar pairal del poble Esquilding. Mentre lo cognat de Hygelac era més i més volgut pels amics i per tota la raça de los homes, Heremod fou agafat pel mal. [829-915]

Los genets feien curses amb llurs cavalls mentre tornaven per pàl·lids camins de pols. L'albada era ja l'ample dia i, agullonats per llur aviditat de veure l'estranya visió, s'hi havien aplegat al palau moltíssims guerrers cobejosos. Lo rei, benvolgut per sa bona qualitat, lo guardià dels tresors

(36) Heroi mític de la mitologia escandinava, vencedor del drac Fafnir. Les aventures de *Segismund* són un preludi a les de *Beowulf* donat l'evident paral·lelisme «biogràfic».

(37) *Fitela* és fill i nebot de *Segismund*, producte d'unes relacions incestuoses. Veg. nota 20.

(38) Rei danés anterior a *Scyld*.

d'anells, vingué de les cambres de sa muller amb molta companyia. La regina caminava vora d'ell la sendera d'aiguamel, ses donzelles darrere.

Dempeus als esglaons del saló, Hrothgar va veure la mà de Grendel penjada sota lo final del sostre daurat, i així parlà: «Després de veure açò donem-li aviat les gràcies al Governador de totes les coses. He patit mil vegades los nefands desitjos de Grendel, però Déu sempre fa un miracle rere l'altre, l'Amo del Cel. Fins ahir dubté preguntant-me si los nostres dolors trobarien remei abans de la nostra mort, car aquest lo més amable dels palaus era tot ruixat amb carnatge, esquixat de sang. Açò fou un cruel turment per tots mes consellers, ningú d'ells imaginava que es podia organitzar la defensa de la ciutadella dels Esquildings contra aquesta mena d'enemics, éssers malignes i dimonis, però, pel poder del Senyor, un home ha fet el que tot nostre pensament i totes nostres arts no han pogut fins ara. Fos qui fos la dona que dugué al món aquest jove que ara és aquí, aquesta dona, si encara viu, pot dir veritablement que lo Déu del temps antic va estar complaent amb son embaràs. ¡Beowulf, ara jo t'accepto a mon pit com si fosses lo meu fill! ¡T'estimo en mon cor, oh lo millor dels homes! ¡Guarda bé aquest vincle! Amb los presents que et donaré no et mancarà cap dels bens d'aquest món. Tasques menors han tingut també gratificació, homes menys heroics han estat recompensats amb albixeres del nostre tresor, homes més dèbils al combat han estat també guardonats. Tu, però, amb los fets de les teves mans has assegurat pel teu nom un gran honor que mai no morirà. Que lo Pare Totpoderós et done sempre lo succés què gaudires l'altra nit.»

Aleshores parlà Beowulf, fill d'Edgetheow: «De bona gana acceptàrem aquesta prova de coratge i ens arriscàrem contra lo poder del monstre. Hagués preferit, però, que l'hagesses vist mort tot sencer, tot son cos aquí tombat i mort. Vaig voler agafar-lo, sotmetre-lo amb forta estreta fins al lloc de son darrer repós; amb les meves mans damunt d'ell l'hagués fet anar cap als dolors de la mort, però va fugir. No vaig fer prou força per prevenir sa fugida perquè Déu no ho va voler així. Molt violent fou lo monstre en sa fugida, lo meu enemic vital. Però per salvar la vida Grendel deixà rere d'ell sa mà, son braç i tot lo muscle, i sense cap profit perquè tot això no li dugué cap alleujament. ¡Maleïda criatura carregada de pecats que ja no viu per atemorir la humanitat! Grendel, com l'assassí culpable, és ara forçat a esperar un juí superior on lo Senyor amb sa magnanimitat li dictarà sentència.» [916-979]

Unferth, lo fill d'Edgelaf, fou aleshores més prudent en fanfarronejar de ses fets d'armes.

Los nobles contemplaren el que la força del valent hi havia penjat, ¡la mà, ben alta sota lo sostre, i los dits de l'enemic! Vistes de front, les ungles

semblaven d'acer. Tots los esperons de la mà d'aquell guerrer pagà eren urpes terribles. I los nobles comentaren que no hi havia cap arma prou forta per ferir Grendel, tampoc la més antiga de les espases de ferro podia mossegar aquella sanguinària mà batallívola.

Altres mans hagueren d'amanir Heorot amb lleugeresa. Molts homes i moltes dones hi havia per engalanar la sala dels convidats. Tapissos enriquits amb or -tapissos amb figures meravelloses per qualsevol que tingués cura de mirar-hi- titil·laven a les parets. Totes les parts internes del brillant bastiment havien estat damnejades malgrat les barres de ferro, ¡les pollegueres esgallades! Només lo sostre sobrevisqué sencer i d'una peça quan lo monstre, tacat amb sos crims, se n'anà d'aquest lloc amb la vida gairebé exhaurida.

Però no és gens fàcil eludir la mort, ¡que ho comprove qui vulga! Lo destí fixa que tots los posseïdors d'ànima -los éssers humans que habiten la Terra- segueixen un camí cap a cert lloc on -quiets a la tomba-, finida aquesta festa, reposen llurs cossos.

A l'hora escaient lo rei arribà al saló, lo fill de Healfdene⁴⁰ s'entaulà al banquet. Més gent no s'havia aplegat mai en una comitiva major, ni s'havia conduït millor a l'entorn del donador d'anells. Homes famosos per llur coratge s'acostaren als esglaons i s'esplaiaren a la festa, es refrescaren gustosos amb moltes copes d'aiguamel. Enmig hi eren los nobles batallosos, lo germà del pare i lo fill del germà, Hrothgar i Hrothulf.⁴¹ Lo sòl de Heorot era tot ple d'amics: en aquell temps, en les coses del poble danés no hi havia lloc per a la falsedat. [980-1019]

Després, com a penyora de victòria, lo fill de Healfdene donà Beowulf un estendard treballat amb or -un penó de combat tot ple de figures-, una cuirassa i un elm, i molt admiraren l'espasa que li donaren. Beowulf begué sa copa al saló. Davant d'aquells guerrejadors no tenia motius per avergonyir-se de regals tan fins. No he sentit que tants homes d'armes hagen donat tan obertament quatre peces de tresor en la cerimònia de l'aiguamel. Lo tallant de l'elm -lo protector del cap- tenia una peça embolcallada de fils d'aram per aturar los cops de la fulla de llos endurit quan li vingués al guerrejador, lo portador d'escut, l'ocasió d'anar contra l'aspre enemic.

Després lo rei manà que li duguessen a son palau -dintre les muralles i sobre aquell sòl- vint cavalls amb lluent aparell. ¡Hi havia una montura amb

(39) Aquest fragment compara la sort ben distinta de dues persones: el malfadat *Heremod* i l'heroi *Beowulf*.

[980-1019]

(40) És a dir, *Hrothgar*.

(41) Veg. nota 20.

abraçadores d'or i tota embellida amb pedres! Aquest era lo batallívol seient del Defensor dels danesos quan lo fill de Healfdene prenia part al joc de les espases,⁴² mai no fallà lo coratge del rei quan, davant los seus, era la lluita mortal. I dient-li de tenir molta cura de fer-ne bon ús, lo Protector dels fills d'Scyld donà a Beowulf les armes i los cavalls. Així feu lo príncep gloriós, lo guardià del tresor, premiar aquests fets amb cavalls de guerra i armes. Cap home honest podrà malparlar d'aquesta magnanimitat.

Després lo senyor dels homes regalà també una peça del tresor a tots los que s'havien arriscat amb Beowulf pels camins de la mar. Donà a aquests homes -ara asseguts als esglaons del saló- una peça antiga i bonica.. Lo rei ordenà que l'home que Grendel havia mort de manera tan horrible fos també recompensat amb or. ¡Molts més haurien mort si Déu no hagués vigilat i si l'ànim d'un home no s'hi hagués alçat contra aquesta maledicció!

Lo Senyor guiava aleshores la humanitat, com ara també. Un cap que vulga comprendre i concebre açò, sempre serà millor. Coses bones i roïnes -moltes d'ambdues- s'han de passar al llarg d'una vida en aquesta terra i en aquests dies d'angoixa. [1020-1062]

La corda i la cançó sonaren plegades davant l'assistent de Healfdene, son assistent quan arribava la batalla. Brunzí l'arpa i sonaren les contalles quan al bard de Hrothgar li manaren cantar una cançó que entretingués los homes que hi havia als esglaons de l'aiguamel. La cançó tractava de la vinguda de la desgràcia al fill de Finn.⁴³ Primer lo campió Mig Danés, Hnaef dels Esquil-

[1020-1062]

(42) És a dir, la batalla, lo joc de les espases.

[1063-1106]

(43) Com hem vist en les pàgines d'introducció, aquest poema és una mena de «nina russa»: un sistema de històries dintre una altra història. Aquest *Episodi de Finn* sembla una història coneguda pel públic del poema *Beowulf*, encara que una mica complexa per al lector d'avui. Aquests versos, però, es complementen amb la lectura de l'únic fragment que roman d'un llarg poema èpic avui perdut, *The Fight at Finnsburg*, publicat en 1705 per George Hickes al seu *Linguarum Veterum Septentrionalium Thesaurus Grammatico-Criticus et Archaeologicus*.

El cas pot ésser sintetitzat així: *Finn*, reietó dels frisons i dels juts, ataca *Hnaef*, reietó danés. L'atac sembla una traïció puix *Hnaef* i la seva tropa són a casa de *Finn*, la dona del qual, *Hildeburgh*, és germana de *Hnaef*. En aquest episodi, en efecte, assistim a la mort de *Hnaef* i la d'un fill de *Hildeburgh* (i *Finn*).

L'atropament de *Finn*, minvat per les baixes, no pot véncer els danesos ara encapçalats per *Hengest*. Es pacta una treva entre *Finn* i *Hengest*: els danesos tindran el mateix tracte que els frisons. *Hnaef*, rei danés caigut a la batalla, i son nebot frisó -nebot i enemic- són cremats a la mateixa pira.

Temps després *Hengest* decideix venjar l'atac traïdorenc i la mort de *Hnaef*: mana que dos guerrers, *Oslaf* i *Guthlaf*-(*Ordlaf* i *Guthlaf* a *The Fight at Finnsburgh*), tornen a Dinamarca on hi apleguen més tropa, fan nou camí cap a Frísia on maten *Finn*, saquejen el seu palau i se'n duen *Hildeburgh* a casa, la llar danesa.

dings, fou empentat pel fat i caigué en una emboscada dels Frisons. La senyora Hildeburgh no tingué motius per parlar de la bona fe dels Juts. Sense tenir cap culpa, en aquella empenta de fusta de til·ler va patir la pèrdua dels éssers que més volia, son fill i son germà, ambdós nascuts per morir aleshores, abatuts per la javelina, ¡princesa plena de tristors! Aquesta ordre del destí amb bona raó adolorí la filla de Hoc,⁴⁴ perquè quan vingué lo matí, la claredat del cel li revelà la mort dels éssers estimats, la causa de tot son goig terrenal.

La guerra se n'havia dut gairebé tots los servidors i amics de Finn, i per això no pugué concloure la lluita amb Hengest,⁴⁵ foragitar i esclafassar los supervivents de les tropes daneses. Les condicions de treva que li imposaren li feien donar als Danesos un palau d'aiguamel que tingués sòl i un seient elevat. Una meitat del palau estaria ocupada per ells, l'altra meitat pels Juts. Haurien de partir-se los bens, i tots los dies lo fill de Folcwalda, Finn, hauria d'honorar los Danesos de la tropa de Hengest donant-los anells i trofeus del tresor tot ple d'or, tractant-los a son palau de beguda igual que si tractés los seus i escollits Frisons. Ambdues parts quedaren lligades amb un pacte d'amistat. Assessorat pels consellers -los supervivents de la batalla-, Finn va jurar son pacte amb Hengest. Així, ningú podia desfer-lo de paraula o de fet i, malgrat servir ara lo matador de llur príncep, ningú podia fer complanta del pacte amb damnosos comentaris, perquè açò els constrenyia llur societat sense cabdill. Encara més, si algú frisó rememorés la batalla amb insidioses paraules i despertés la mala sang, l'espasa tornaria a posar-hi pau. [1063-1106]

Fou enlairada la pira. Del tresor dugueren or rabassat. Lo millor guerrejador de la raça Esquilinga era dispost a ésser cremat. Escampada sobre la pira es podia veure la cota de malla tota plena de sang, i també los porcs senglars dels elms. Ell, tot progetit amb ferro i abillat amb or. Al seu voltant hi havia homes braus morts, tots plens de ferides. Havien caigut homes molt poderosos.

Aleshores Hildeburgh manà que son fill fos depositat al foc funeral de Hnaef per cremar-li així los ossos. Manà que son fill fos posat vora son oncle. Tot seguit cantà les elegies, manifestà Hildeburgh sa tristors. Lo guerrer fou posat al cim de l'enlairada pira. Lo més gran dels focs funerals s'enroscà cap al cel i rugí entre la llenya. Los caps es fonien i rebentaven les ferides mentre la sang sortia dels cossos colpejats per les armes. Lo flamíger foc, lo més insadollable esperit, s'engolí les romanalles de les víctimes d'ambdues nacions. S'exhaurí tot llur valor.

(44) Hoc és pare de Hnaef i Hildeburgh.

(45) Reietó dels danesos després de la mort de Hnaef. Alexander (1973, p.174) diu que aquest actant és probablement el mateix Hengest, el cabdill jut que va conquerir Kent.

Aleshores los guerrers s'escamparen i anaren a llurs cases. Amb enyorança de llurs companys, mogueren cap a Frísia, sa terra i pairal fortesa. Però Hengest, com li havia estat manat, romangué amb Finn tot un hivern fosc com la mort. Molt somniava amb sa terra nadiva. Creuar lo camí de la mar amb son vaixell d'anellada proa li estava negat. Lo bullidor oceà es barallava amb lo vent. L'hivern havia tancat les mars amb son lligam de gel fins que vingués un altre any, com passa sempre, un temps rere l'altre segons lo curs de les estacions, lo temps de l'arc del cel.

Fugí l'hivern i lo pit de la terra era ara bonic. L'exili empentà Hengest a deixar aquests paratges, però, més que lo viatge, ocupava ses idees la manera de resquitar-se, de capgirar l'agre conflicte i dir-los als Juts quin era son enuig. Per això no refusà lo remei acostumat quan lo fill de Hunlaf⁴⁶ li posà als genolls la millor de les espases. ¡Molt bé coneixien los gegants lo llos d'aquesta fulla!

Llavors mans enemigues mataren Finn a son propi palau. Guthlaf i Oslaf, després de creuar la mar, lamentaren l'atac sobtat i lo fet de la traició, i quan digueren los noms dels autors, la fúria de llurs pits fou difícil de sotmetre. Vermell es posà aleshores lo palau amb la sang dels enemics.

Finn fou mort -¡lo rei mort entre la tropa!- i se'n dugueren la regina. Los mariners Esquildings se'n dugueren també tots los mobles del rei de Frísia i totes les joies i pedres que varen poder treure del palau de Finn. I camí de casa tornaren a los Danesos llur nadiva senyora, la feren revenir a son poble. [1107-1158]

Així fou dita la cançó, la romança del cantaire. La joia s'engrandí i s'escampà la letícia pels esglaons mentre los domèstics hi servien vi amb esplèndids atuells. Després Wealhtheow, que dúia sa corona d'or, s'acostà on los grans herois eren asseguts, oncle i nebot. Llur lligam fou renommat aleshores car tenien lleialtat respectiva. També Unferth lo cortesà tenia un seient als peus de Hrothgar. Tots tenien fe en son esperit i confiança en son coratge, malgrat haver estat infidel als seus homes quan lo ball de les espases.

Després parlà la reina Esquildinga: «Accepta aquesta copa, amo meu i senyor, donador de tresors. Manifesta ta gaubança, auri amic dels guerrers, i parla als Gautes amb paraules d'amistat. ¡Ho mereixen i així pertoca! Sigues magnificent amb los Gautes i no oblides ara los botins que has dut des de lluny i des de prop. He sentit dir que des d'avui consideres fill teu aquest guerrer. Heorot ha estat netejat i lo palau torna a brillar, per això mateix sigues magnànim mentre pugues, i quan morgues -quan vinga l'encontre amb lo fatleixa la terra i sa gent als teus parents. ¿Com puc confiar que mon generós

Hrothful protegeixca aquí los nostres fills si tu, senyor meu, te'n vas d'aquesta terra abans d'ell? Sé que donarà los nostres fills amables respostes i tindrà cura d'ells si no oblida tot el que hem fet per ell, tots los honors que li hem ofert quan encara era infant.»

Després ella tornà a l'esglaó on los seus fills Hrethric i Hrothmund⁴⁸ seien entre los fills dels herois, tots los joves plegats. També lo bon home, Beowulf lo Gauta, hi seia entre los dos germans. Aleshores li donaren la copa i l'entretingueren amb amabilitat per honorar llur festa. Li oferiren trofeus ornats amb or, dos braçalets, una cota de malla, anells i també lo més ric collar que he oït parlar en tot lo món.

Mai sota lo cel he oït entre herois d'un trofeu més fi, llevat del collar que Hama⁴⁹ es dugué a sa brillant ciutat, una joia d'or esplèndid. ¡Ell allunyà les maquinacions d'Eormenric⁵⁰ i guanyà la llarga pau! Aquesta joia la duia al coll lo net de Swerting,⁵¹ Hygelac lo Gauta, en sa darrera incursió quan defensà sota son estendard lo producte de son saqueig, lo botí de guerra. Lo fat el va matar quan, amb superb orgull, provocà la guerra contra lo poble frisó. Lo rei bel·licós duia aquest conegut collar quan creuà les escumoses aigües. I caigué sota son escut. Lo cos del rei, sa cota de malla i aquesta joia caigueren en les mans dels Francs. Foren homes inferiors qui rapinyaren los morts. Quan lo combat fou finit, lo camp era tot cobert amb cadàvers dels Gautes.

L'aplaudiment omplí lo saló i tot seguit parlà Wealhtheow. Tots atengueren les seves paraules: «Pots infatuar-te d'aquesta joia i gaudir aquesta cota teixida amb peces del nostre tresor, mon benvolgut Beowulf. Et desitjo que t'acompanye la fortuna, et desitjo que tingues una venturosa juvenesa plena de fama. Dignes quina és ta força, però sigues bon amic dels meus fills i veuràs així lo meu agraïment. Les teves peripècies t'han fet honorable per sempre, fins i tot als penya-segats d'on acaba lo món, lo domini del vent, tot rentat per l'oceà. Príncep, feliç ha d'ésser la resta de ta vida. Et desitjo molta prosperitat i la possessió d'un gran tresor. Tu, lo més afavorit dels homes, però, has d'ésser bon amic dels meus fills. Los nobles d'aquí es tracten amb fidelitat res-

[1107-1158]

(46) El fill de *Hunlaf* pot ésser qualsevol guerrer de la tropa de *Hnaef*.

(47) *Guthlaf* i *Oslaf* som, com podem veure, guerrers danesos al servei de *Hnaef* i, després, de *Hengest*.

[1159-1231]

(48) Fills de *Hrothgar* i *Wealhtheow*. *Hrethric*, segons la tradició, va ésser mort per *Hrothful*.

(49) Heroi de les llegendes d'*Eormenric*, q.v. en nota 50.

(50) *Eormenric* va ésser un rei ostrogod del segle IV.

(51) Avi de *Hygelac*.

pectiva, tenen ample lo cor i són lleials a llur senyor. Los nobles són fidels, la gent baixa és respectuosa i submisa. Lo vi fa moure los homes amb una ordre meva.» [1159-1231]

Després la regina se'n tornà a son seient. ¡Quin gran banquet tingueren! Los homes bevien vi i no coneixien encara llur fat -disposat des de temps antic, la desgràcia que era a punt de caure sobre molts dels nobles aquí plegats. Quan arribà la nit Hrothgar se n'anà a ses cambres privades, lo rei se n'anà a son llit. Innumerables homes vigilaven lo palau com sempre s'hi havia fet abans. Netejaren los esglaons, aclariren lo saló i el cobriren amb matalaferia i coixins. Qui millor ho passà a la festa caigué ara retut pel cansament, directe cap a son fat.

Al costat de llurs caps deixaren los polits escuts, los bel·licosos til·lers. Als esglaons -damunt de cada guerrejador-on es podien veure bé, eren los elms enlairats, les cotes de malla i les fortes llances. Tenien el costum, a casa seva o en campanya, d'ésser sempre amanits pel combat, en qualsevol cas, a qualsevol hora que llur senyor tingués necessitat d'ells. ¡Aquest fou un poble brau!

Tothom s'afonà en la son. Un guerrer va pagar molt car lo repós d'aquella nit. Des que Grendel s'ensenyorí del palau on es regala l'or -on treballava ses malifetes i manifestava sa malvestat- no hi hagué res nou per aquell poble, però tothom aleshores va saber que hi havia un supervivent disposat a venjar lo monstre, a venjar sa malagradosa mort. La mare de Grendel, una ogressa espantosa, volia desagreujar la pèrdua. A conseqüència del cop pel qual Caín esdevingué l'assassí de son germà, aquesta ogressa fou compel·lida a viure sota les aigües horribles, en els corrents fredosos. Caín, marcat i assenyalat per son crim, s'amagà per viure tot sol a l'ermàs i infantà nombrosos éssers malignes com Grendel, lo monstre maleït que trobà a Heorot un home disposat a la lluita. Lo monstre volgué posar-li les urpes damunt, però l'heroi li recordà quina força poderosa era la seva, lo gran regal que li havia donat lo Senyor amb llarguesa i, demanant-li ajut al Totpoderós, baté l'enemic, va vèncer l'esperit infernal. Molt humiliant fou la fugida d'aquesta fera miserable cap al lloc on morí. Així era l'enemic de la Humanitat.

Ara la mare de Grendel -molt agressiva en son dolor- volia fer una incursió, una visita de fúria, per venjar la mort del fill. [1232-1278]

Quan los herois dels danesos dormien a tot arreu del palau, l'ogressa baixà fins a Heorot. Un canvi llambresc fou pels homes la vinguda de la mare de Grendel, encara que l'atac d'una dona -en lo moment quan la fulla batuda pels martells, ara amb lo llos tacat de sang, talla los metàl·lics senglars que

s'enlairen al cim dels elms enemics- no els feia tanta por com l'atac del monstre.

Moltes espases -que penjaven damunt dels esglaons- foren alçades. També s'hi alçà l'ample escut i fou agafat amb mà ferma. L'elm i la cuirassa romangueren estesos al sòl quan l'horror s'hi acostà, car ningú els va agafar.

Ara que los guerrejadors havien descobert la presència de l'ogressa, ella fou molt lleugera en fugir i conservar la vida. Amb rapidesa agafà un home, un dels nobles,⁵² i se l'endugué cap a son cau. Aquest heroi anihilat mentre dormia era lo preferit de Hrothgar, l'heroi més volgut de tota la tropa. Fou un fort guerrer molt reputat a la batalla.

Beowulf no hi era car li havien amanit una cambra per ell sol perquè hi reposés després del repartiment de l'or, una cambra pel campió dels Gautes.

Hi havia un gran renou a Heorot. L'ogressa s'emportà la famosa urpa de Grendel tota tacada de sang.

L'entristiment retornà a aquests habitacles. Tot fou una trista barata, dues parts obligades a bescanviar les vides de llurs éssers predilectes. ¡Quin turment per l'esperit del savi rei, soldat de cabell blanc, sentir que lo més volgut dels seus homes havia estat mort, son guerrer preferit!

Beowulf, l'home beneït amb la victòria, aviat fou cridat al saló. Lo brau guerrer -açò passava abans de la surtida del sol- amb sa quadrilla s'acostà on lo rei esperava veure si lo Causant de totes les coses feia canviar aquesta trista contalla. L'home, vestit amb excel·lent roba guerrera i acompanyat pels seus soldats, creuà lo saló -retrunyiren les fustes del sòl- per complimentar lo senyor danés, lo guaiador del poble Inga.⁵³ Després d'aquest urgent requeriment, Beowulf li preguntà si havia tingut una bona nit. [1279-1320]

Hrothgar, l'Elm del poble Esquilding, així parlà: «No ens preguntes per la nostra benanança. La tristor ha tornat al poble danés amb la mort d'Ashhere, lo germà gran que fou d'Yrmenlaf i mon conseller predilecte. Ell coneixia los meus pensaments i moltes vegades lluitarem junts contra enemics los cops dels quals volien tallar l'enlairat senglar dels nostres elms. Ashhere ha d'ésser imitat pels nobles i per la gent de bon fer. Una ogressa assedegada de sang, una harpia neguitosa, l'ha mort aquí a Heorot. On l'ha dut, no ho sé. On l'ha

[1279-1320]

(52) Aquest home és *Ashhere*.

(53) El poble *Inga* és el poble danés.

dut l'ogressa, que festeja sa rapinya joiosa amb son nou fartum, no ho sé. S'ha venjat del que li feres anit a Grendel, son fill, quan el vares matar amb la força de tes mans, s'ha venjat d'una manera terrible perquè molt gran és lo mal que li ha fet a mon poble. Grendel caigué en la lluita i ho pagà amb la pèrdua de la vida, però ara hi ha un altre monstre igualment esgarrifós. ¡Lo venjament d'aquesta ogressa ja ha anat massa lluny seguint los passos sanguinaris de son fill! Hi ha molts nobles que pensen açò i en llurs pits fan complanta per llur rei, lo donador d'anells, que ara agre té lo cor. Quieta és la mà que hagués satisfet tots tos desitjos. [1321-1344]

Consellers d'aquest palau, súbdits meus que viuen al camp, m'han dit que han vist moltes vegades una parella de grans monstres, éssers d'un altre món, que vagabundejaven per l'ermàs. Un dels monstres -pel que aquests súbdits meus han pogut esbrinar- té la forma de dona; l'altre, que trepitjava l'errabund camí amb la forma d'un home, era molt més gran, però, que qualsevol altre home. La gent del camp el coneix de tota la vida amb lo nom de Grendel; no saben, però, qui fou son pare, ni tampoc si aquest esperit ha infantat d'altres monstres semblants. [1344-1357]

Molt misteriosa és l'environada on viuen, plena de llobateres, airívols ermossos i bellugadissos camins. Rodola per los foscos penya-segats una torrentera, corrent soterrani, que s'enfonsa dintre la terra. Parlant de distàncies, lo llac no jeu massa lluny d'aquí, un llac tot cobert d'arbres foscos d'arrels abissals que formen un gran espessorall tot emblanquit pel gebre. De nit es pot veure-hi un prodigi de difícil explicació, ¡una foguera dintre l'aigua! La saviesa dels homes vius no és prou per conéixer sa fondària. [1357-1367]

Lo cérvol que galopa per l'ermot, quan los gossos l'acacen rabiüts, son banyegaire cap pot amagar al bosc, on morirà abans que es llençarà al llac per nadar i salvar-se. Es deixarà agafar vora llac, car lo llac és un indret esgarrifós. Lo vent, amb sa força de tralla, pot alçar aquí malèfiques tempestes fent pujar les enterbolides aigües cap amunt fins arribar als núvols i tancar lo vent, fent així que ploren los cels.

Només podem tornar a tu, Beowulf. No coneixes encara lo paratge on s'ha d'encercar aquesta depravada criatura. ¡Busca-la si t'atreveixes! Quan tornes recompensaré lo fet, com ja vaig fer abans, amb rics presents de metall cisellat, amb les peces del nostre tresor.» [1368-1382]

Beowulf, lo fill d'Edgetheow, parlà aleshores: «No estigues trist, sapient guerrejador. És millor venjar un amic que reviure lo dolor. Com tots hem de deixar aquesta vida terrenal, abans de morir hem de guanyar-nos un nom, si

podem. L'atreviment és la cosa per la qual un lluitador haurà d'ésser recordat. Alça't ara, senyor de Dinamarca, i veurem aviat on s'amaga la parenta de Grendel. Puc prometre't que s'amague on s'amague -a qualsevol plec del terreny, a qualsevol bosc de la muntanya, a qualsevol fonda vall marina- no hi trobarà protecció. Des d'avui, per això, suporta tots los teus dolors amb la paciència que puc esperar de tu.» [1383-1396]

L'ancià s'aixecà i donà gràcies a Déu, lo Senyor Totpoderós, pel que aquest home havia parlat. Un cavall de cimera embellida amb vetes fou aleshores aparellat, un cavall per Hrothgar. Esplendorós, l'heroi patriarcal començà lo camí. A son costat marxaven en formació los portadors d'escut. Lo rastre de l'ogressa, sempre cap amunt, es podia veure a l'ermàs. Creuant tot lo llenegall embolcallat de boira, havia dut lo cos mort del millor home dels que custodiaven lo palau. Los fills dels homes, llavors, marxaven per dreçats terraplens, per estrets senderons on només un home podia caminar, per altíssims penya-segats, per fanguissars fantasmals. ¡Un lloc inhospitalari!

Marxant endavant amb un grapat dels homes més disposats a escodrinjar lo terreny, Beowulf veié uns oms que penjaven d'una gran roca grisenca, ¡una selva tenebrosa! L'aigua que hi havia al davall era tota bruta de sang. Però una tristor molt més agra hagueren de suportar los Danesos, una gran tristor pels guerrers, per tots los nobles valents del poble d'Scyld, quan trobaren vora penya-segat lo cap tallat d'Ashhere. [1397-1421]

Los homes veieren la sang de l'aigua, lo càlid bombollejar. Lo batallívol corn amollà un aspre crit de combat. L'agrupament de soldats que hi era vora l'aigua pugué veure una caterva de dracs marins que rotllaven a les fondàries, i també serps d'aigua esteses a les roques més altes del penya-segat. Aquestes serps i bèsties esquerpes des del matí començaven a atacar i sembrar la confusió a la mar solcada pels vaixells.

Inflades de fúria aixecada pels sons brillants del corn batallívol, les bèsties fugiren anguilejant. Una fletxa de l'arc de Beowulf trencà lo fil de la vida d'una d'aquestes criatures de les ones. A sa gola fixada amb força la sageta de ferro, s'hi enfondà dificultosament fins que la mort se l'endugué. Mentre la bèstia nadava ferida, los guerrers l'apallisaren amb llurs esmolades llances de moltes puntes. Escarnida i plena de ferides, dugueren la bèstia al cim del penya-segat, aquesta bèstia sotjadorà de les ones. Esglaiats observaren los guerrers llur esgarrifós enemic. [1422-1440]

Sense por a la mort, lo Gauta es posà l'armadura d'un heroi. L'anellada cota, ampla i decorada, que havia de baixar a la fondària, era una protecció

pel pit encerclat d'ossos, car l'atac ferotge d'un embravit enemic no havia de ferir lo cor que hi ha dintre. Lo cap tenia protegit amb un elm de plata que havia d'obrir-se camí cap a les fondàries, enterbolir la profunditat, passar lo terbolí de les aigües. Ornat amb peces del tresor, lligat amb reialenques corretges, l'elm era ara tan fort com ho havia estat de bon principi, quan lo ferrer d'armes el feu tan meravellosament que no hi ha cap espasa que pugui tallar los metèl·lics senglars que s'hi enlairen. Entre aquestes armes poderoses, no era menor l'espasa amb mànec que li havia donat Unferth -lo portantveu de Hrothgar- en aquest moment d'ordalia. Hrunting era lo nom de l'espasa, antiga i única, trempada amb sang i verí. Molt bé havia servit abans tots los herois que l'agafaren per encarar perilloses aventures a casa dels enemics. Aquesta no fou la primera vegada que havia d'afrontar una tasca heroica.

Amb l'eloqüència del vi, semblava que Unferth -lo saludable fill d'Edgelaf- havia oblidat lo discurs que abans havia pronunciat, car ara donava l'arma a un guerrer millor. No volia anar sota l'escuma, mostrar son coratge i arriscar la vida. Fou aleshores quan aquest home perdé tota sa reputació. No fou així amb l'altre home⁵⁴ després de posar-se l'armadura i apressar-se per la lluita. [1441-1472]

Beowulf, lo fill d'Edgetheow, parlà: «Neguitejo per començar, gran fill de Healfdene. Recorda bé, savi senyor, donador d'or, el que vàrem acordar fa temps si la mort m'arriba lluitant a ton servei. Has de prendre lo comportament d'un pare quan jo no siga aquí, has de protegir l'atropament dels meus amics, els meus joves companys, si la lluita se me'n duu. A mon senyor Hygelac li duràs tots els regals que m'has donat, així quan lo cabdill gauta veurà aquest or, per sa vàlua percebrà que he estat sota lo bon patrocini d'un donador de joies de qui he tingut lo favor. Deixa que Unferth tinga ara la fulla que vaig heretar -car ell és un home molt conegut-, aquesta espasa amb forma d'ona i singular fermesa. Acompliré aquest fet, o moriré, amb l'ajut de Hrunting.»

Després d'aquestes paraules, lo príncep gauta es capbussà dintre les aigües -no esperà la resposta- i les ones cobriren aviat l'home audaç. Abans de veure lo sòl del fons, ¡un dia va passar!

L'esfereïdora i voraç vetlladora de les aigües, que mantenia una famolenca vigilància de cinquanta anys, descobrí aleshores que un del món de dalt, un humà, baixava per escodrinjar l'espai dels monstres. L'ogressa s'hi abalançà i li posà damunt ses temibles urpes, però no li feu cap mal al cos perquè

[1441-1472]

(54) És a dir, *Beowulf*.

l'equipament, sa anellada cota de malla, impedí que los esgarrifosos dits anessin més enllà de la textura que encofurnava los membres.

Quan l'ogressa arribà al fons, la lloba d'aigua cap a son cau l'heroi s'endugué i li impedí la fugida al príncep amb malla abillat. Tot son coratge no pugué treure l'espasa, a més una caterva de bestioles marines se li acostava amb ulls talladors i intenció d'esqueixar-li la batallívola cota, ¡monstres de turment! Llavors l'home va saber que era a qualsevol desagradós saló on no hi havia aigua per embargolar-lo i lo poder del corrent no podia emportar-se'l, protegit com estava amb un sostre. Beowulf aleshores hi veié una llum brillant, un foc lluminós que llampurnava amb claredat.⁵⁵ [1473-1517]

Fou aleshores quan Beowulf conegué lo tamany de l'ogressa marina, maleïda criatura de les fondàries. Enlairà l'arma amb rapidesa -no retardà lo cop- i amb tanta força i fúria que la corbada espasa amollà un estrident i batallívol crit per damunt del cap de l'ogressa, però l'estranger veié son batallívol llamp refusar mossegar o ferir l'enemiga. La fulla de l'heroi li fallà en sa necessitat, havia viscut moltes lluites cara a cara i també tallat l'elm d'homes malfadats; ara, però, fou la primera vegada que aquest meravellós tresor era deslleial a sa fama. I tanmateix valerós, cercant lo fet heroic, lo nebot de Hygelac no minvà son coratge. Amb fúria al sòl amollà lo guerrer la punta d'acer, la rígida espasa de pom meravellós amb forma d'espiral. Amb sa sola força tenia prou, lo poder de les mans. Un home ha de fer açò quan vol assolir amb la lluita una glòria persistent: oblidar que viu.

Lo príncep dels Gantes -¡no l'amoïnava la lluita!- atacà la mare de Grendel i, agafant pel muscle sa mortal enemiga, la va fer caure a terra. L'ogressa respongué aviat a aquest regal i agafà l'heroi amb ses esgarrifoses mans. Lo més fort dels guerrers, fatigat, tombolejà. Lo més robust dels guerrers caigué a terra. L'ogressa es posà damunt de son visitant i tragué lo ganivet, ample i de polida punta. Son fill havia d'ésser venjat, son únic fill. Cobrint-li l'esquena, la cota de malla li protegí la vida quan impedí l'entrada de la punta i del llos. Lo fill d'Edgetheow hagués finit aquí l'aventura, ben fondo sota l'aigua, lo lluitador gauta, sense l'ajut d'aquesta batallívola cota, guerrera camisa de ferro. I lo savi Senyor, lo Sant Déu, li atorgà la victòria. L'Amo dels Cels així ho decidí quan es posà dempeus lo gauta una altra vegada.

Entre les armes que hi havia al saló de la cova, Beowulf va veure l'espasa que li hauria de dur la victòria, una espasa de gegant, una meravella del temps

[1473-1517]

(55) Tasca heroica. *Beowulf* -com altres herois de l'antigor- sembla baixar a l'infern on hi pateix una mena de transformació espiritual o «mort simbòlica».

passat. Formidable lo llos, complaença d'un guerrejador. Aquesta peça prodigiosa era tan pesada que cap altre home la podia sostenir al joc de la batalla, car era l'obra de la forja d'un gegant. Lo campió Esquilding, tremolant amb ràbia combatívola, l'agafà pel ric mànec i, descurant sa pròpia vida, amanollà los cercles i la descarregà amb fúria sobre lo coll de la mare de Grendel, trencant-li los ossos. La fulla va travessar la carn malfadada. L'ogressa caigué a terra, l'espasa era bruta de sang, Beowulf era gojós pel que havia fet. [1518-1569]

La foguera era brillant i il·luminava tota la cambra amb una claredat com la que lo llantió del cel esborgeix pel firmament. L'heroi, lo servidor de Hygelac, escodrinà l'habitatge. Amb l'espasa enlairada i agafant-la amb molta fermesa, camallejà Beowulf pel saló. L'espasa encara li era útil al guerrer perquè volia venjar-se de Grendel, venjar totes les furtives agressions -;de les quals n'hi hagué moltíssimes!- amb què lo monstre havia hostilitzat lo poble dels Danesos de l'Oest, car a banda d'aquella primera ocasió quan matà los companys que compartien lo foc amb Hrothgar -;els assassinà mentre dormien i durant la son s'engolí quinze bons homes del poble de Dinamarca!-, en una altra ocasió, en esfereïdor pillatge, s'endugué altres quinze homes.

Lo ferotge campió volia que ara lo monstre pagués son deute. Allí hi jeia lo monstre en repós, abatut per la lluita, la vida se li n'havia anat per la ferida que li feren al combat de Heorot. Lo cos que hi jeia obert patí després de la mort lo cop de l'espasa descarregada amb fortitud. Beowulf li tallà lo cap.

I los homes que romanien amb Hrothgar a la superfície per guaitar les fondàries del llac veieren aleshores que les tèrboles aigües barbollejaven amb sang. Los anyencs guerrejadors, homes de cap grisenc, homes d'experiència, parlaven en assemblea. Veure tornar triomfant lo príncep i que aquest cerqués llur afamat senyor Hrothgar, els semblava poc probable. Molts creien que la lloba d'aigua l'havia mort. Arribà l'hora novena. Los Esquildings,⁵⁶ homes de cor valerós, se n'anaren del lloc, l'amable donador d'or girà son rostre cap a sa casa. Però los estrangers⁵⁷ hi romangueren asseguts a l'aguait del llac, trists los cors, amb l'esperança de reveure llur benvolgut capità, malgrat no creure-ho. [1570-1604]

La sang que lo monstre amollà convertí l'espasa en mortals caramells. La batallívola eina es va dissoldre. Fou prodigiosa la manera de fondre's tota

[1570-1604]

(56) És a dir, els danesos.

(57) És a dir, els companys gautes de *Beowulf*.

l'espasa sencera, com lo gel en primavera quan lo Pare deslliga lo lligam del fred i desenrotlla les cordes d'aigua. Aquell que vigila los temps i les estacions, Aquell és lo Ver Déu.

Lo campió gauta no volgué agafar de la sala, dels apilaments que hi havia, cap tresor llevat de l'empunyadura de ric ornament i lo cap de Grendel. La fulla gravada s'havia dissolt i esvanit. Massa calenta la sang, massa verinós l'esperit que hi morí.

Lo supervivent dels combats contra los monstres començà a nadar, s'esforçà l'heroi en sa lluita contra les aigües nadant cap a la superfície. Les enclotades fondàries i los aspres embats de les aigües superà l'heroi amb desimboltura, car la criatura de l'altre món ja no tenia alé.

Llavors l'Elm dels mariners arribà nadant a la vora del llac, molt gojós amb son tresor marí, les pesades càrregues què duïa amb ell. Los guerrejadors anaren a rebre-lo, ¡una colla homenívola!, contents de llur senyor, de reveure'l viu i sencer. Aviat li llevaren l'elm i la cota de malla. Les aigües del llac, enterbolides amb sang, dormien sota lo cel.

Tot seguit se n'anaren d'aquell indret i tornaren a trepitjar llurs passos -valerosos com a reis, lliures d'angoixes los cors- camí de tornada per senderes conegudes. Lo trasllat del cap del monstre -malgrat ésser soldats molt forts- no fou gens fàcil. L'agafaren entre quatre, el penjaren d'una llança i així dugueren lo cap de Grendel al palau on es dóna l'or.

Aviat arribaren los catorze intrèpids gautes -¡batallívola formació!- i enmig de la tropa que creuà lo sòl del lloc era l'heroi, l'home més alt. Lo cabdill d'aquells guerrers -un home de gestes ornat amb la glòria, un home de poder- entrà amb orgull per saludar i complimentar Hrothgar.

L'heroi arrossegava lo cap tallat de Grendel agafat pels cabells, i així entrà al lloc on los homes beuen. Allò fou esgarrifós per la vista dels nobles i per llur regina, ¡una imatge terrible! [1605-1650]

Beowulf, lo fill d'Edgetheow, parlà: «¡Mira! El que ara veus, fill de Healfdene, senyor dels Esquildings, fou una agradívola càrrega, trofeus de la victòria del llac. He sobreviscut amb dificultat la lluita sota l'aigua, he dut a terme aquesta gesta no sense perill. La nostra lluita hagués finit només començar si Déu no m'hagués protegit. No vaig poder fer res amb l'espasa Hrunting malgrat ésser una eina molt fina. No tingué cap efecte. Però lo Guaidor de la Humanitat em donà la visió -molt sovint ajuda los que no tenen amics- d'una gran fulla de gegant penjada al mur, una espasa antiga i brillant,

i jo la vaig agafar. Quan arribà lo moment escaient, en combat vaig matar los guardians de la cova. La fulla amb forma d'espinal s'esvaní per l'acció de la sang brollada, la més xafogosa de totes les sangs. Jo agafí lo mànec. Així he venjat lo violent carnatge i los ultratges al poble danés. Allò era avinent. Ara, et dic, pots dormir a Heorot lliure d'angoixes, i també ta companyia de guerrers i qualsevol home de ton poble, i los homes joves i la guàrdia, car no hi ha necessitat de témer los terribles atacs d'abans contra les vides dels teus vassalls, mon senyor del poble Esquilding.»

Tot seguit Beowulf posà l'empunyadura d'or en les mans del vell guerrer, lo cabdill de cabells blancs. Un gegant l'havia forjada. Amb la caiguda dels dimonis, aquesta obra dels ferrers de prodigis passà al domini del príncep del poble danés. Lo món era lliure d'aquest maleït enemic de Déu i també lliure de sa mare la lloba d'aigua, tots dos carregats d'assassinats. L'empunyadura ara pertanyia al millor dels reis que governaren les terres del Nord i donaren tresors al llarg de la mar. Abans de parlar Hrothgar observà l'empunyadura amb molta atenció. La narració del principi de la lluita primigènia hi estava gravada, la destrucció de la raça dels gegants per un arrossegador diluvi, un terrible final. La raça dels gegants fou allunyada del Senyor de l'Eternitat, la crescuda de les aigües fou lo darrer premi que lo Guiador els atorgà. Amb clars signes d'or posats a la creu de l'espasa es deia amb lletres rúniques, gravades i segellades, per qui havia estat forjada aquesta espasa, la millor de les eines de ferro, ¡lo pom d'espinal i la fulla serpentària! [1651-1698]

Quan parlà lo savi fill de Healfdene hi havia silenci al saló: «Amb lo record de tot el que se n'ha anat, aquell qui ha donat justícia i veritat a son poble, lo pastor de tota la vida, pot dir que aquest home, Beowulf, ha nascut per ésser la millor de les persones. Beowulf, amic meu, ¡lo teu nom ressonarà en les més llunyanes nacions de la terra! ¡Quan savi ets, Beowulf, per dur ta gran força amb tanta serenor! Duré a terme totes les promeses que t'he fet en discursos anteriors. Lo teu poble té un gran regal. ¡Viuràs per ésser llarg conhort i empar d'herois! No fou així Heremod pels honorables Esquildings, los fills d'Edgewela.⁵⁸ Sa homenia no dugué goig sinó calamitat, mort i destrucció a les tribus daneses. Amb ses pròpies mans matà ses companys de combat i de taula, fins i tot refusà les festes de los homes aquell príncep famós. Lo Totpoderós li havia atorgat la benedicció de la força i la bravura, l'havia fet superior a la resta dels homes, però la càrrega de son cor era crua i assedegada de sang. No donava anells als danesos per fer bo son honor. Visqué en un

[1699-1724]

(58) Antic reietó danés.

constant estranyament i tributà lo càstig de ses persecucions amb una vida plena de tristors. ¡Aplica't açò Beowulf, i practica la magnanimitat! Jo, que tinc molts hiverns a l'esquena, et relato aquestes coses perquè les escoltes amb les orelles ben obertes. [1699-1724] És meravellós descriure com lo magnànim Déu Totpoderós als homes fa repartiment de saviesa, poder i dominis. De vegades lo Senyor de totes les coses permet l'ànima d'un home de coneguda nissaga vagarejar amb gaubança, li atorga la felicitat terrenal a sa pròpia terra pairal, li dóna lo govern de la ciutadella de son poble i li permet lo comandament de les regions del món, amples regnes; però aquest, des de sa toixesa, no pot imaginar que tot açò arriba a l'acabament. Ni les primerenques manifestacions de senectud li les malalties mustiguen sa vida d'abundor, cap angoixa roïna li enfosqueix lo cap, cap enemic agafa ara l'espasa, car ara lo món es doblega dolçament davant sa voluntat. No coneix res dolent fins que la porció d'orgull que hi ha dins d'ell s'hi infla i es fa gran mentre dorm lo vetllador de l'ànima. Una son massa profunda amalgamada amb ses angoixes. Massa prop lo botxí que amb son arc llança la malfadada sageta. ¡Tota l'armadura no pot donar-li protecció! La maliciosa punta s'amaga dintre lo pit, los immunds consells de lo maligne. Semblant-li poca cosa, refusa tot allò que abans havia gaudit, renuncia los senyorívols dons de collars revestits amb or, oblida i menysprea sa part predestinada -que li fou atorgada per Déu, lo Senyor de la Glòria- mitjançant l'ús de tota aquesta abundor. Però l'acabament ha de venir, la fràgil casa de la carn ha de conéixer l'assolament i caure a l'hora fixada. Aleshores un altre es farà càrrec de l'herència i, sense por a res, amb magnanimitat farà repartiment del tresor, car això li fa goig. ¡Benvolgut Beowulf, lo millor dels guerrers, esquiva aquestes vergonyes i agafa el que et puga servir de durable profit! ¡Allunya l'arrogància, noble guerrer! Lo zènit de ta fortitud encara s'allargassarà un cop més, però dins de poc la malaltia o l'espasa te la llevaran, o l'envoltadora flama, o l'ona gran d'un temporal, o una punxada de ganivet, o la metàl·lica punta d'una javelina, o lo fastigueig de la senectud. ¡Aviat la mort et colpejarà, brau guerrejador! També açò ho dic per mi. He governat los danesos cinquanta anys i els he defensat amb l'escut i l'espasa per tota la planúria de la terra contra moltes nacions fins a veure l'absència d'enemics sota la capa del cel. Però un canvi del destí arribà a ma llar amb la vinguda de Grendel. Lo goig esdevingué tristors quan lo vell adversari entrà al nostre palau. ¡Molt gran fou lo dolor que em donaren aquelles incursions! Gràcies a Déu, lo Senyor Etern, he viscut fins avui, he vist lo final d'aquesta antiga lluita i he posat los meus ulls sobre aquest cap tallat ple de coàguls. Ara, Beowulf, seu amb los que seuen i tingues, home vestit de victòria, bon divertiment en aquesta folgança. Quan vindrà l'albada ens repartirem grans tresors.» [1725-1784]

Molt ufanós anà lo Gauta a seure al seient del banc després de l'oferiment del savi senyor. Com abans, los homes famosos, los convidats del palau, tingueren un altre banquet en aquesta nova avinentesa. La foscúria de la nit cobrí los nobles guerrejadors. Los veterans s'hi alçaren. Llur savi cabdill, l'Esquilding de cabell grisenc, volia descansar. També lo Gauta, lo brau portador d'escut, volia anar a lo llit.

Lo servent li mostrà lo camí a l'home cruixit per la lluita, l'home nascut lluny d'aquí. Son quefer palatí era tenir cura de totes les necessitats del convidat, satisfer les mancances que pugués tenir un guerrer mariner del temps antic.

L'heroi reposà. Lo palau d'amples sostres coberts amb or guarní lo convidat, lo qual dormí fins que lo negre corb de cor gojós anuncià los alegrois del dia. La llum del sol aviat esvaí les ombres de la nit.

Desficiosos ja hi eren los homes atrevits, tots los guerrers amb anhel d'anar-se'n, de tornar a casa. Ja volia l'estranger de gran coratge aviar-se amb lo vaixell. Aquest home valent manà que li tornaren l'espasa Hrunting al fill d'Edgelaf, l'obligà a acceptar l'estimada espasa. Li digué que la trobava molt bona com a ferramenta de combat, li agrai lo préstec i no esmentà lo falliment de la fulla, ¡així de gran té aquest home lo cor!

Aleshores los batallívols homes ja hi eren equipats i amanits pel viatge. Lo Goig dels danesos, lo príncep, anà cap a l'encimbellat setial on seia Hrothgar, i l'heroi valerós al combat saludà lo senyor.

Beowulf, fill d'Edgetheow, parlà: «Nosaltres, mariners vinguts de molt lluny, volem ara expressar lo nostre gran desig de tornar amb Hygelac. Aquí hem estat tractats amb noblesa i magnanimitat. Ens has entretingut molt bé. Si en aquest món, oh senyor dels homes, hi ha alguna manera de fer créixer amb gestes de guerra l'estima que ens demostres, ben disposat hi seré. Si més enllà de la mar tinc notícies de tribus veïnes que et vulguen fer mal, aquí duré mil guerrers i herois per ajudar-te, car Hygelac, lo senyor dels gautes, lo pastor de sa ramera, malgrat ésser molt jove, recolzarà mon compromís amb fets i paraules i et durà un bosc de grisenques javelines, a més de ma força, quan tingues escassetat d'homes. I quan lo teu fill Hrethric vulga venir a la cort dels gautes, hi trobarà molts amics. ¡Un home de coratge ha de conéixer països distants per engrandir son avantatge.» [1785-1839]

Hrothgar li respongué parlant així: «La saviesa del Senyor ha posat al teu cor les paraules que has dit. No he sentit cap home de la teva edat parlar amb tanta sapiència. Ets ric en força i assaonat de cap, ets savi en ton parlar, i si

una javelina o cap altra batallívola punta, l'espasa o la malaltia, s'emportés lo fill de Hrethel,⁵⁹ ton sobirà senyor, lo pastor de ton poble, ma opinió és clara: los Gautes mariners no hauran de cercar un home millor que siga llur rei i guarde llur tresor si tu tens encara vida i t'agradés governar lo regne dels teus cognats.

Quan més et conec, dilecte Beowulf, més t'estimo. Per les teves accions los mariners gautes i los danesos -poble portador de javelina- comparteixen ara la pau. Lo sacseig de la guerra i l'antiga aspror que hi hagué entre nosaltres, són ara finits. Mentre jo governe los límits d'aquest regne, intercanviarem riquesa. Un cabdill donarà la benvinguda a un altre cabdill que vage amb regals que han creuat lo bany del cigne. Lo vaixell de corbada proa travessarà la mar amb presents i fineses. Ton poble -jo ho sé- té lo procedir de l'antic costum, complaent amb l'amic i inclement amb l'enemic.

Aleshores l'Escut dels herois, lo fill de Healfdene, li regalà dotze noves peces del tresor i, amb aquest nou oferiment, li desitjà un retorn feliç a son poble i un reveure's aviat. Després lo rei de la noble raça, lo Guiador dels Esquildings, abraçà i besà lo millor dels guerrejadors, i l'abraonà pel coll. Les llàgrimes caïen de l'home de cabell grisenc. Amb la saviesa dels anys veié dues coses, la segona amb més claredat: mai més es tornarien a veure, mai més es trobarien los herois. L'estimava tant que no podia detenir lo bategament de son pit i, amagat dintre lo cor, ben lligat amb cordes, lo profund anhel que aquest home estimadíssim li feia bullir a la sang.

Beowulf s'allunyà d'ell, aixafà la verda terra l'auri i esplendorós guerrer molt content amb los anells. La creuadora de l'oceà, ancorada, esperava son capità. Mentre marxaven, la conversa tornà als regals de Hrothgar. Fou un rei honorable fins que l'avior, que tants en tomba, li llevà l'orgullosa força. [1840-1887]

Los valerosos guerrejadors arribaren vora mar vestits amb les anellades cotes de malla. Lo custodi de la costa veié los herois apropar-s'hi, com abans feu també. No els saludà sense delicadesa des del cim del vetllador penya-segat, sinó baixà a cavall fins trobar-los, i digué a aquells homes de lluenta armadura, homes guarnits per la travessia, que los gautes els donarien molt aviat la benvinguda.

Carregaren l'ample vaixell d'enlairada proa amb lo batallívol equipament, cavalls i armes. Alt s'hi aixecava lo pal per damunt de l'apilament dels regals de Hrothgar.

[1840-1887]

(59) *Hygelac* és fill de *Hrethel*.

Beowulf donà al custodi del vaixell una espasa ornada amb or, aquesta peça valuosa conferirà honor a aquest home als esglaons de l'aiguamel.

I es varen fer a la mar per tallar l'aigua profunda. Deixaren enrere Dinamarca. Un drap mariner, la vela, fou hissat i lligat al pal. Les messanes parlaven. Lo vent no enfrenà lo vaixell, molt lleuger per damunt de les ones; contràriament, la nau creuadora de la mar, amb escuma a la gola, deixava enrere les ones, i sa enlairada i anellada proa s'esmunyí sobre la mar fins que veieren los penya-segats del poble gauta i los tossals familiars.

Lo custodi de la rada els esperava vora mar. Los seus ulls havien vigilat la costa moltes llargues estones a l'aguait d'aquests benvolguts homes. Ara aquest custodi lligà lo vaixell a terra, el lligà amb fortes amarres perquè la força de les ones no s'endugués aquelles apreciades fustes una altra vegada. També descarregà lo vaixell, dugué a terra lo tresor que hi duïen.

Per arribar ara a llur senyor no calia més d'un pas, tornar a veure Hygelac, lo fill de Hrethel, a la casa on viu amb sa tropa d'herois, una casa molt forta vora la murada de la mar. [1888-1924]

Hi havia un elegant palau on -en encimbellat seient- seia un rei de gran coratge. Sa muller era lletja però savia i discreta malgrat haver viscut pocs anys a la cort. Lo nom de la regina era Hygd, la filla de Hareth. Quan repartia tresors a la nació gauta, los regals eren magnànims. ¡Tot el que feia ho feia amb generositat!

Açò no fou així amb aquella altra i orgullosa regina, molt despietada amb lo poble. Entre los nobles del palau no hi havia ningú -llevat del senyor- que s'hi arriqués a posar-li los ulls damunt, car el manaria agafar i lligar de mans i, amb tota seguretat, l'espasa li mostraria l'esgallador poder de son llos treballat. Aquestes no són maneres reials per una dona, una dona que -malgrat sa bellesa impar- en lloc de teixir la pau li pren la vida a un home per un delicte imaginari. Tot açò ho acabà Offa,⁶⁰ lo fill de Hemming.

Aleshores los bevedors de cervesa parlaren d'una altra manera. Molt poc fou lo dany i l'estrall que ella dugué als súbdits quan, ornada amb or, fou donada en matrimoni al poderós campió de valent nissaga, quan -seguint ordres de son pare- creuà la mar brillant per anar al palau d'Offa. Després ella feu bon ús d'una vida destinada a embellir un tron, i fou volguda per açò, estimada pel cabdill d'herois, l'home més excel·lent -segons he sentit dir- de la

[1888-1924]

(60) Rei dels angles i avantpassat del rei Offa I de Mercia.

poderosa raça dels homes sota tota la capa del cel. Així fou com Offa -valent amb la javelina- tingué molta fama per ses terres i regals. Governà amb saviesa sa terra pairal. D'ell nasqué Eomer, auxili d'herois, parent de Hemming, net de Garmund, que fou molt valent al combat. [1925-1962]

Beowulf avançà per les amples riberes amb sa colla d'homes escollits. Aixafà la platja. Al Sud resplendia lo sol, lo llantió del món. Avançaren amb llestesa i afany cap al baluard on lo conqueridor d'Ongentheow,⁶¹ lo defensor dels nobles, lo rei batallívol, era ben conegut per ses donacions de collars. Aviat conegué Hygelac la nova de la vinguda de Beowulf. L'Escut dels guerrers, son amic i company, havia entrat viu per les portes de la casa, il·lés dels combats, i s'acostava al saló. Per ordre del rei, lo sòl fou de seguida desallotjat perquè hi capigueren los que acabaven d'arribar.

Després de saludar lo senyor dels homes amb paraules altiloqüents -com l'ús manava-, lo supervivent de la lluita segué cara lo rei, un amic davant un altre amic. Hygd, la filla de Hareth, regina que molt amava lo poble, anava pel saló amb la copa a la mà oferint-la als guerrers gautes. Aleshores Hygelac feu moltes amables preguntes a son benvolgut amic. Li cremava la curiositat de sentir les aventures d'aquest viatge de los gautes: «Amic Beowulf, ¿amb quina sort t'has trobat en ton sobtat viatge en recerca de lluites llunyanes més enllà de l'aigua salada, lo combat de Heorot? ¿Has provocat l'alleujament de les famoses tristors del conegut cabdill de Heorot? Impetuosos dubtes han enterbolit mon cap i m'han fet desconfiar d'aquest viatge de mon benvolgut cognat. Adesiara et demaní no anar a lluitar contra aquella criatura assassina, deixar que los danesos del Sud finiren tots sols llur conflicte amb Grendel. ¡Gràcies a Déu et veig avui il·lés i deslliurat de perills.» [1963-1998]

Així parlà Beowulf, fill d'Edgetheow: «Mon senyor Hygelac, és ben conegut fins ara per molts homes l'encontre que hi hagué entre Grendel i jo mateix, lo combat que lluitàrem al lloc on ell inflingí tant de mal i tanta desgràcia, un vell malastre pels victoriosos Esquildings. ¡Jo fiu lo venjament! No hi haurà cap cognat de Grendel que tinga ocasió d'enorgullir-se del soroll que s'hi aixecà en lo nocturn combat, ¡tampoc lo darrer epígon d'aquella aliena i infame nissaga de la capa de la terra! Primer vaig anar al palau on s'hi donen anells, vaig anar per complimentar Hrothgar. Quan lo gloriós fill de Healfdene conegué mes intencions, de seguida em va oferir un seient a la taula dels seus fills. ¡Quantes joies hi havia! En tot lo temps que duc sota la capa del cel, mai no he vist un aplec més brau a l'entorn de l'aiguamel. Una noble prin-

[1963-1998]

(61) Rei suec pare d'Ohthere i Onela.

cesa -nascuda per ésser penyora de pau entre nacions- andarejava entre los homes més joves del saló sacsejant llurs pensaments. Ans d'ocupar son seient tenia lo costum de donar-li una joia a un dels guerrers. Los herois molt es fixaven en la filla de Hrothgar quan els servia cervesa un rere l'altre. Mentre aquesta noia duïa la treballada i tesorívola copa a cada guerrejador, vaig sentir que li deien lo nom de Freawaru. [1999-2023]

Aquesta noia engalanada amb or ha estat promesa a Ingeld, lo gentil fill de Froda.⁶² Lo Protector dels Danesos, lo guardià de la terra, decidí açò i ho considerà savi car mitjançant la jovenella finirà tot lo carnatge i l'enemistat entre ells. Però quan un cabdill ha estat mort és molt difícil que la matadora javelina dorgue llarg temps, molt difícil veritablement, per més que siga estimada la núvia.

La presència d'aquesta núvia al saló pairal no complagué lo senyor del poble Hedobard. Tenir l'orgull de Dinamarca assegut a llur taula no agradà tampoc los nobles d'aquella nació. ¡Convidats forasters proveïts amb joies i armes preses als avantapassats! Los Hedobards havien emmagatzemat aquestes incisives armes decorades amb formes espirals fins que no pugueren gaudir més d'elles, fins que prengueren part en aquell joc d'escuts i conegueren la destrucció pròpia i la dels volguts aliats. [2024-2040]

Un vell guerrejador hedobard, vell portador de javelina, parlà al convit. Son cor destil·lava ferotgia quan remembrà la matança dels homes. Amb fosc esperit, volent-ho, agullonà lo coratge, lo batallívol impuls d'un jove guerrejador amb aquestes paraules: 'No reconeixes, amic, aquella espasa? ¡Bona fulla! La duïa ton pare en sa darrera expedició. Los danesos el mataren, los orgullosos Esquildings. Quan Withergyld⁶³ fou mort, quan los herois havien caigut, los danesos guanyaren lo camp. Ara lo fill d'un d'aquells assassins passeja per aquí lluint l'espasa i, trufant-se del nostre sòl pairal, es jacta del carnatge. ¡Un foraster duu penjada l'espasa que per dret et correspon!'

Amb aquestes agres paraules de recriminació i remembrança incità lo venjament. I vingué ocasió quan un seguidor d'Ingeld caigué mort tot tacat de sang per obra d'un cop d'espasa. ¡Redimí amb sa vida los fets de son pare! L'altre fugí i encara viu car molt bé coneixia lo terreny. Aleshores ambdues

[2024-2040]

(62) Rei dels *hedobards* i pare d'*Ingeld*, mort en una guerra contra el danesos.

[2041-2100]

(63) Guerrer *hedobard*.

parts trencaren lo pacte jurat pels nobles. Lo sentiment de venjança s'alçà al pit d'Ingeld i un tèrbol i agre desconhort gelà l'amor dels núvis. No crec doncs que aquest desig dels Hedobards d'aliar-se amb los Danesos siga allò que sembla, ni que llur amistat siga ferma i que no tinga traça de trencar-se.

Ara, donador de tresors, parlaré de Grendel una altra vegada perquè pugues conèixer lo desenllaç de l'encontre cara a cara que tingueren los campions.

Quan la joia del cel s'amagà del món, la terrible criatura, lo fosc i aterridor monstre, vingué per nosaltres on vigilàvem lo palau, encara sencer. Lo pes de la lluita caigué sobre Handscio,⁶⁴ lo cop malfadat caigué sobre ell i fou lo primer en morir, ¡aquest abillat guerrejador. L'heroi, mon amic Handscio, fou matxucat fins a la mort per les maixelles de Grendel, lo cos del nostre amic fou engolit sencer.

Lo matador de dents ensagnades, obcecat en destruir, no volia anar-se'n del palau -lo lloc on s'hi dóna l'or- amb les mans buides. Orgullós de sa força, lo monstre volgué agafar-me i abalançà cap a mi ses àvides urpes, de les quals penjava un sac aspre, molt ample i curiosament cosit, una bossa tota de pell de drac embastada amb diabòlica destresa. Lo gosat saltejador volia posar-m'hi dintre, a mi, tot innocent, com a primera peça de sa rapinya, però no ho va aconseguir perquè li vaig mostrar tot mon coratge. Massa llarg seria repetir ara com vaig venjar los crims de l'enemic del poble danés. Les meves accions, oh príncep dels Gautes, han honorat ton poble. Grendel fugí, poc més gaudí lo goig de la vida car sa mà dreita restà tallada rere d'ell, penjada al palau que deien Heorot. Vençut i capmoix se n'anà i s'enfonsà desesperat en les fondàries del llac. [2041-2100]

Quan vingué lo matí i ja érem asseguts a la taula dels convits, lo Protector del poble Esquilding recompensà aquesta lluita mortal amb peces d'or treballat, una bona porció del tresor. Aleshores hi hagué música, rialles i cançons. Lo cabdill del poble Esquilding, bon coneixedor de pairals contalles, ens dugué a temps llunyans amb les seves paraules. ¡Amb gust aquest atrevit guerrer tocà l'arpa -la fusta del goig- i cantà una verídica i trista cançó! Aquest rei de cor valerós també ens recità la història d'alguna meravellosa aventura. L'anyenc guerrejador -¡pel temps embolcallat!- ens parlà de sa juvenesa i dels dies quan encara posseïa batallívola força. Son pit es commogué i son cap s'omplí amb lo record d'aquells dies.

(64) Cfr. [720-781]

I així, cercant lo goig, passàrem lo dia fins que l'abrigalladora foscúria cobrí la raça dels homes.

Agullonada per la tristor i molt lleugera de calcanyes, la mare de Grendel cercà la venjança. L'ogressa repugnant venjà son fill. Amb molta gosadia segà la vida d'un guerrejador, li llevà l'alé a Ashhere, lo bon conseller. Quan vingué lo dia, lo poble danés no pugué acompanyar-lo a la foguera, no pugué escortar-lo fins a la pira car la mare de Grendel, amb horrorosa abraçada, se'l dugué a la fondària de ses aigües. Aquest va ésser lo cop més dur que Hrothgar, cabdill de son poble, hagué de suportar. Aleshores, lo rei, mig absent i adolorit, em demanà -també en lo teu nom, Hygelac- una noble acció, arriscar ma vida entre los terbolins d'aigua i dur a terme una gesta gran. Em va prometre bona gratificació.

Molt conegut és per tothom com vaig trobar la terrible i desagradosa guardiana de les aigües. Després d'un violent combat singular, les ones bullien amb la sang de l'ogressa, car en aquella cova li vaig tallar lo cap amb una espasa de gran tamany. Vaig sobreviure a la lluita no sense dificultats, però ma darrera hora no havia arribat encara.

Lo protector dels guerrejadors, lo fill de Healfdene, em va recompensar amb un altre munt de tresors. Les maneres d'aquell rei eren fidels a la tradició i jo no volia refusar los guardons que m'hi oferí, el que ma força mereixia. Lo fill de Healfdene m'atorgà tots los tresors que jo desitjava. Ara te'ls ofereixo a tu, lo més brau de tots los reis. Ara tinc lo goig de donar-te'ls. Lo goig, per mi, és fer-te regals. Poca família tinc al món, Hygelac, llevat de tu.» [2101-2143]

Tot seguit Beowulf manà que hi duguessen l'estendard ornat amb lo cap de senglar, també lo batallívol elm, la grisenca cota de malla i la brillant espasa, i pronuncià aquestes paraules: «Hrothgar, lo més savis dels prínceps, m'ha donat tot aquest bèl·lic equipament amb la comanda de dir-te de qui fou abans aquest legat. Em digué que Heorogar⁶⁵ el tingué llarg temps mentre fou senyor del poble Esquilding, i tanmateix decidí no deixar-lo per son fill, lo brau, lleial i estimat Heorowearð. Ara et desitjo bon lluïment amb aquestes peces del tresor.»

Vaig sentir dir que quatre ràpids cavalls seguiren aquests presents, una cavallada baia amb lo color de les pomes. Tot açò li donà, les armes i los cavalls. ¡Lo mirament d'un cognat! Així ha de fer un cognat: no teixir una xarxa de malignitat al voltant de son parent. ¡Ha d'ordir un cognat lo finiment de

[2144-2208]

(65) Heorogar és fill de Healfdene, és a dir, germà de Hygelac.

son parent? Beowulf era lleial a son oncle Hygelac, home fort al combat. Nebot i oncle miraren la mutual complaença.

També vaig sentir dir que a Hygd⁶⁶ li regalà un anell, la meravellosa peça del tresor que li havia donat Wealhtheow -senyora d'alta criança-, i també tres cavalls d'abrinat color, tots tres amb llurs jolius aparells. La joia feu més bonic lo pit d'aquesta dona.

Així fou l'esplendidesa de lo fill d'Edgetheow, home conegut pels seus combats i son valerós coratge. Lo tracte tenia molt honrós: quan s'embo-rratxava no matava los servidors de sa casa. Benèvol era son cor. L'heroi guardava molt bé lo do què Déu li havia ofert, ésser l'home més fort de tots. Tot i així, de jove havia estat malmirat molt de temps. Los fills dels gautes veieren poca cosa en ell, i lo senyor del poble gauta -poble gaudidor de tempestes- no volia donar-li honors a la taula on es beu l'aiguamel. Eren convençuts de sa peresa i tots li deien gandul. Però lo temps canvià les humiliacions i li atorgà la glòria.

Després lo rei, guardià dels guerrers i home molt atrevit, manà que li duguessin l'herència de Hrethel,⁶⁷ una espasa ornada amb or. Aquest era lo tresor més valuós que los gautes posseïen. Li l'oferí a Beowulf i li donà a més una hisenda de set mil mesures, la propietat d'un cabdill, una hisenda amb una casa. Lo rei i Beowulf tenien terra heretada per dret de naixement. La porció més gran, l'ample regne, per l'home de millor nissaga.⁶⁸

Després, en altres dies, quan Hygelac fou mort en lo terbolí d'una batalla i les armes metàl·liques li dugueren també la mort a son fill Heardred -malgrat la protecció de l'escut-, quan los Esquildings el trobaren amb son poble conqueridor i aquells gossats llops de la guerra encorralaren lo nebot de Hereric,⁶⁹ fou aleshores i per aquestes avinenteses que tot l'ample regne anà a les mans de Beowulf. [2144-2208]

Cinquanta anys va regnar molt bé -ja grisencs lo rei tenia los cabells, lo custodi de la terra- fins que va venir Un que li llevà lo poder durant la foscuria de les nits. ¡Un drac que hi havia a un túmul enlairat a l'ermàs, un drac que protegia un tresor!

Les persones no coneixien lo camí soterrani que hi havia, però casualment un home hi va entrar, descobrí lo tresor, lo gran tresor pagà, i amb sa mà agafà

(66) L'esposa de *Hygelac*.

(67) Rei gauta, pare de *Hygelac*.

(68) *Hygelac*, el rei gauta.

(69) Noble gauta oncle de *Heardred* (que és fill de *Hygelac*)

una copa d'or. Lo guardià, però, no amagà aquesta pèrdua malgrat haver estat sorprés dormint per l'astúcia del lladre, i no passà massa temps fins que lo poble del veïnat veié que lo drac era furiós.

Lo causant d'aquest furor no havia volgut produir-lo. Havia furtat la copa per necessitat, no per cobdícia. Era un anònim esclau d'un de los guerrers que, fugint d'un càstig i cercant refugi, s'hi havia endinsat, un home amb l'ànima turmentada. Quan va veure tot el que hi havia, l'intrús fou agafat per un pànic sobtat, i tanmateix, malgrat tota aquesta por, lo malfadat fugitiu agafà del tresor l'àuria copa.

En aquesta cambra soterrània hi havia un munt de joies i de tresors que adés havien brillat i sonat, lo tresor d'una noble raça afeblida per l'abandó. Fou en altre temps quan un guerrer anònim, trist i amb lo front abatut, dugué i amagà aquí l'estimat tresor. Sa raça sencera havia mort i de tota la colla de nobles només ell romania amb vida. Aquest guardià del tresor que vivia en aquest lloc, amb la greu pèrdua dels amics, esperà llur mateix destí. Son enteniment li digué que lo tresor amuntegat i vetllat durant tants anys seria seu només durant una breu estona. [2209-2240]

Ja era lo túmul amanit sobre la planúria de l'ermàs prop d'on les ones colpegen la terra vora mar, un túmul nou amb l'accés molt estret. Lo guardià dels anells hi posà les joies de los guerrers, lo valuós tresor d'or treballat, i parlà poques paraules: «¡Terra, guarda l'or dels guerrers! Ells no poden. No foren covards quan el tragueren de la terra, però la batallívola mort que atura la vida, se'ls emportà, els colpejà sense respectar cap vida de mon poble. Ara són tots morts. Ja se'ls ha passat lo goig palatí. Ja no hi ha prop de mi cap home que pugua desembeinar aquesta espasa. ¿Qui polirà aquesta copa enllustrada, aquesta copa atresorada? Los meus ja no són aquí. Aquest elm endurit i cisellat amb or perdrà ses peces ornades. Dormen ara aquells dels que fou tasca polir les batallívoles màscares. També la cuirassa que suportà al combat -entre escuts trencats- la metàl·lica mossegada es desfà i podreix amb l'home. Aquesta cota de malla que tant va viatjar penjada als muscles d'algun brau guerrer, no dringarà mai més.

No hi ha lo goig de l'harmonia de l'arpa, ni l'alegrança de l'alduf, tampoc l'estupend falcó vola pel palau ni se sent lo trepitjar dels cavalls al llindar. ¡Un terrible carnatge dugué molts homes a la negra foscúria!»

Així, amb ànim pesarós, expressà sa tristor l'únic supervivent. Aquest home vagabundejà nit i dia deseparat fins que lo flux de la mort li arribà al cor.

Lo destructor de la nit, l'igni drac que cerca túmuls des de l'antigor, trobà aleshores aquest munt de goig abandonat. L'arter i roí drac creuà volant la foscor tot embolcallat de flames. Lo poble d'aquell indret el contemplà horroritzat. Lo fat del drac és cercar los tresors de la terra i protegir l'or pagà durant molt de temps. ¡Bon profit treu ell d'açò!

Així, l'enemic del poble, vetllà amb son colossal poder lo gran saló soterrani durant tres cent hiverns fins que un home li despertà la ràbia del pit quan li dugué a son amo la copa treballada, una penyora de reconciliació, una prova de la nova fidelitat. Així minvà lo tresor i així el furtaren al cau on hi era. Tot açò fou obra d'un esclau sense sort. Son senyor pogué veure per primera vegada lo treball d'una antiga raça d'homes. [2241-2286]

Lo despertar de la serp alçà lo carnatge, s'esmunyí entre les roques i posà l'ull sobre les petjades de son enemic. ¡Massa prop de son cap havia trepitjat lo lladre mentre li robava! Un home no assenyalat encara per morir pot suportar lleugerament lo patiment, i fins i tot l'exili, si compta amb la protecció del Rector de totes les coses.

Lo vetllador del tresor va regirar lo terreny per descobrir l'home que l'havia burlat mentre dormia. Amb molta ràbia rondà la muralla externa del túmul, però no hi va trobar cap rastre d'home. I tanmateix li agradava la idea de barallar-se, lo pensament d'accions agressives. Tornà dintre lo túmul per cercar la copa i aviat veié que un de la tribu dels homes havia posat les mans sobre l'or del gloriós tresor.

Lo guardià de l'or esperà amb impaciència la vinguda de la nit. Lo vetllador del túmul flamejava ràbia, son foc venjaria amb crueltat la pèrdua de la copa molt estimada.

Per fi -i per a goig del drac- se n'anà lo dia, i no restà massa temps lo drac dintre les muralles. Va sortir amollant flames, armat amb foc.

Tot açò fou un terrible començament per al poble d'aquella terra, car son senyor i donador de tresors tindria amb tota seguretat un ràpid i desagradós final. [2287-2311]

Aleshores lo visitant començà a vomitar flames i a cremar los brillants habitacles. Les brimrades s'enlairaren cap al cel i los homes tenien por. L'assot volador no volia deixar cosa amb vida. A tot arreu es podia veure la destrossa de la serp, lo dolent desig de l'enemic. ¡Com aquest inclement assaltador havia maltractat i ferit lo poble gauta!

Abans de la llum del matí se'n tornà cap a l'amagada cambra del túmul. Havia descarregat foc i flames sobre lo poble, ¡l'havia cremat! Ara confiava en les muralles del túmul i en sa força batallívola, però aquesta esperança li fallà. [2312-2323]

Beowulf conegué molt aviat la veritat de l'horror perquè son propi palau fou engolit per les flames, la millor de les cases, l'alcàsser del poble gauta. Una gran aflicció colpejà llavors l'ample cor de Beowulf amb angoixada tristor. Lo cabdill creia que havia enujat agrament lo Rector de totes les coses, lo Senyor etern, amb lo trencament de la llei antiga. Son pit era ple de foscos pensaments i de cabòries poc freqüents.

Les flames del drac ferotge havien socarrat tota la terra vora mar i la segura ciutadella, lo baluard del poble. Ara lo formidable rei dels gautes volia castigar lo drac.

Lo campió dels guerrejadors, lo cabdill dels nobles, donà ordres perquè fessen un meravellós escut tot treballat amb ferro. Molt bé sabia Beowulf que un escut de til·ler no tindria cap profit. ¡Fusta contra foc!

Ja arribava lo final dels dies del més notable dels senyors, ja venia lo temps d'acomiar la vida d'aquest món transitori. També venia per al drac lo final de sa vigilància del tresor. [2324-2344]

Lo donador d'anells no volia anar amb tropa d'homes o host poderosa a cercar l'assot volador. No tenia por i desconsiderà lo valor i la força del drac, son batallívol poder. Beowulf havia sobreviscut moltes batalles; encarant molts perills, havia sortit il·lés de molts combats des del netejament de Heorot i l'acabament de la raça de Grendel, nissaga maleïda.

Però la batalla en què Hygelac fou mort no fou massa bona, l'ocasió quan aquell estimat senyor de pobles, lo fill de Hrethel, un combat en terra de Frisia,⁷⁰ va satisfer la set de l'espasa i fou tombat a cops.

Beowulf pugué marxar -un alardó de natació- amb l'ús de sa força. Tot sol es va llançar a l'oceà. A les mans duïa les cotes de malla de trenta homes.

Pocs motius tingueren los Francs per fanfarronejar després de veure llur conducta al combat. Anaren cap a Beowulf armats amb llurs escuts, però pocs pugueren tornar a casa després de lluitar contra aquest llop bel·licós. [2345-2366]

[2345-2366]

(70) L'expedició de *Hygelac* contra el Francs i Frisons (cap a l'any 521) ve recollida per Gregori de Tours en la seva *Historia Francorum*, a més d'altres fonts documentals.

Solitari i molt infeliç era lo fill d'Edgetheow mentre a casa tornava nadant pel cim de les ones de la mar. Quan arribà, Hydg⁷¹ li oferí lo tresor i lo regne, lo tron i totes les armes, car no es fiava de què son fill⁷² pugués protegir los heretats seients dels atacs de forasters ara que son pare havia mort. Però l'adolorat poble no pugué convéncer Beowulf d'acceptar lo regne ni menys encara fer que tingués més autoritat que Heardred. Contrariament, l'afilà amb amistat i respecte, donant-li consells fins que tingué edat i pogué governar lo poble gauta. [2367-2378]

I varen venir dos exiliats des de més enllà de la mar, los fills d'Ohthere⁷³ que cercaven l'auxili de Heardred. S'havien alçat contra Onela, rei dels Esquifings,⁷⁴ lo més alt dels prínceps que donaren tresors al llarg de totes les costes dels regnes suecs, un senyor molt famós. Açò dugué lo final del fill de Hygelac. La seva hospitalitat li costà un cop d'espasa i una ferida mortal. Aleshores lo fill d'Ongentheow, Onela, ara que havia mort Heardred, se'n tornà a son regne.

Beowulf heretà lo tron i lo govern del poble gauta. Fou un bon rei i sempre tingué al cap la venjança de la mort de son senyor.

Fou més tard quan Beowulf ajudà la causa de son amic l'infeliç Eadgils⁷⁵ donant-li armes i fent marxar l'exèrcit gauta més enllà de la mar. Així lo fill d'Ohthere feu sa venjança amb atacs terrorífics fins que agafà lo malvat Onela.

Lo fill d'Edgetheow⁷⁶ sobrevisqué tots aquests combats, carnatges calamitosos, proves de força, fins al dia quan hagué de lluitar contra la serp.

Lo senyor dels gautes anà amb onze companys a veure lo drac. La ràbia s'aixecà a son pit. Aleshores descobrí la causa de l'atac que havia ferit son poble. La preciosa copa havia anat de les mans del drac a les de qui l'havia furtada. L'esclau que havia provocat lo començament de la lluita era ara lo tretzé home d'aquesta colla, un captiu miserable. Aquest home ple de por, guia atemorit, havia de dur-los al lloc del drac. Només l'esclau coneixia lo tossal i lo saló subterrani -prop de la platja i de lo ressó de les ones- on s'hi empilaven grans quantitats de tresors. Zelador de l'or hi estava lo vell guardià, com un

[2367-2378]

(71) Esposa de Hygelac.

(72) Heardred.

[2379-2424]

(73) Germà del rei suec Onela i pare d'Eanmund i Eadgils.

(74) Els suecs.

(75) Fill d'Ohthere.

(76) Beowulf lo Gauta.

llop a l'aguait, un terrible custodi. Per los mortals ensenyorir-se d'aquestes riqueses no era cap tasca fàcil.

Lo batallívol i sever senyor, l'auri amic dels gautes, s'assegué en terra per parlar paraules animoses als companys de sa llar. Molt trist estava son esperit, que cavil·lava coses de mort. Ben prop estava lo fat que hauria de véncer l'ancià, agafar la càrrega de la seva ànima i llevar-li la vida del cos. Poc més tindria lo senyor la vida embolcallada de carn. [2379-2424]

I Beowulf, lo fill d'Edgetheow, així parlà: «Quan jo era jove sobrevisquí molts combats en temps de perill. ¡No els oblido! Quan aquell senyor magnànim i estimat pel poble em va rebre de les mans de mon pare, jo tenia set anys. Lo rei Hrethel⁷⁷ em va criar i em va educar, em donà tresors i un seient a sa taula. Aquest rei tingué en compte la nostra prosàpia. Tota sa vida em va voler com si fos un dels seus fills, Herebeald, o Hathkin, o Hygelac mon senyor.

Lo més gran conegué lo llit de mort per causa de l'acció d'un membre de sa família, quelcom horrible, una sageta del corbat arc de Hathkin enderrocà l'home que hauria d'haver estat son senyor. Fallant lo tret, Hathkin matà son germà amb la punta sangonosa d'una sageta. Un trist conflicte que no pugué ésser esmenat, una cosa angoixosa per al cor; tanmateix açò fou així i lo jove noble pergué la vida sense ésser venjat. Un dol semblant podria patir un home de cabells grisencs si veiés son jove fill engronsant-se a la forca. Deixeu aleshores que alce son lament, una cançó de tristor, mentre son fill roman penjat, joguina dels corbs. Ja no hi ha remei i l'home abatut pel dolor no pot fer res per ajudar-lo. Tots los matins recorda que son fill se n'ha anat cap a un altre indret. No es preocupa tampoc d'expectar un altre fill, un hereu de sa casa, ara que lo primer ha trobat son fat i ha estat agafat per la trompada de la mort, ara que ha conegut lo final. Aquest home s'entristeix de veure les cambres de son fill, lo buit saló ara escombrat pel vent, lloc sense cap gaubança. ¡Los genets dormen, los herois són al sepulcre! No sona l'arpa, ja no hi ha cap goig com hi hagué a l'antigor. Aleshores aquest home se'n va al llit on es queixa de la pèrdua de son fill. ¡Massa grans li semblen ara ses cases i camps!

Un dolor semblant, que colpejava son cor, tingué l'Elm del poble gauta per son fill Herebeald. No podia desagreujar lo carnatge imposant un càstig a l'occidor, tampoc podia escarmentar-lo amb hostil furor, encara que no

[2425-2471]

(77) Rei gauta, pare de *Hygelac*.

l'estimava. Aquest dolor caigué amb força sobre ell, rebutjà los goigs dels homes i escollí la llum de Déu, però quan morí deixà sa terra i son bastió als fills, com fan los homes venturosos. [2425-2471]

Quan Hrethel morí, l'odi i la desamistat entre suecs i gautes, la malícia i l'aversion que havia entre ells, esclataren en agra guerra que s'estengué al llarg de les amples aigües. Los fills d'Ongentheow⁷⁸ eren forts lluitadors, gent molt activa a la guerra. No pugueren mantenir la pau a la terra dels llacs i a més prepararen moltes emboscades traïdorenques al tossal anomenat Hreosnabeorgh.⁷⁹

I fou per tots conegut que los meus parents i amics venjaren lo carnatge i lo violent atac, encara que un d'ells ho pagà amb la vida, un preu molt alt. Aquell combat fou mortal per Hathkin,⁸⁰ senyor dels gautes. I vingué lo dia i, segons m'han dit, un parent meu matà son occidor amb la punta de l'espasa. Quan Eofor⁸¹ atacà l'elm d'Ongentheow⁸² fou destrossat i lo patriarca dels Esquilfings⁸³ caigué pàlid per efecte de la ferida. La mà talladora no oblidà lo carnatge, tampoc dispensà lo cop mortal.

En aquells combats, i per gràcia de la meva espasa, vaig tenir la sort de poder correspondre tots els tresors que Hygelac m'havia donat. M'havia donat terres, terres per fruir i deixar-les com a herència dels meus. Hygelac no tenia necessitat d'anar als Gifthes⁸⁴ o als danesos, portadors de javelina, o al regne dels suecs i pagar un campió més dèbil que jo pels seus serveis. I així ho faré mentre tinga vida i la meva espasa ho puga suportar, aquesta eina que tant d'ajut m'ha donat des que amb les meves mans vaig matar Dayraven, lo campió del poble dels Francs, un valent guerrejador. No li fou permés d'oferir son senyor frisó la cuirassa que havia ornat lo pit de Hygelac perquè aquest portador d'estendard, brau lluitador, fou mort al combat. No va ésser la meva espasa qui li trencà la caixa dels ossos i li aturà los bategaments del cor, sinó les meves mans amb llur batallívola força. ¡Ara, però, la meva mà i la meva poderosa fulla lluitaran pel tresor!»

Beowulf tornà a parlar per darrera vegada paraules de fanfarroneria: «Vaig lluitar molts combats a la meva juvenesa. Ara m'arriscaré novament en aquest

[2472-2515]

(78) És a dir, *Ohthere* i *Onela*.

(79) Aquest orònim vol dir «El Tossal de les Egües». El referent roman sense identificar.

(80) Reietó gauta, fill de *Hrethel*. Accidentalment va matar son germà *Herebeald*.

(81) Guerrer gauta, germà de *Wulf Wonreding*.

(82) Rei suec, pare d'*Ohthere* i *Onela*.

(83) Els suecs.

(84) Tribu de la Germània oriental, el *Gepidae* que conegueren els romans.

conflicte i guanyaré nova glòria, jo, lo guaiador de mon poble, malgrat ésser vell, si aquest atziac destructor s'atreveix a sortir de son palau terror.» [2472-2515]

Tot seguit Beowulf s'acomiadà de tots los presents, valents portadors d'elm, companys benvolguts: «Si coneguera una altra manera d'ajustar la meva jactància de lluitar contra aquest monstre -com abans vaig fer amb Grendel-, ara no duria armes, però com he d'enfrontar-me amb bel·licoses bafarades de foc i verí, he agafat l'escut i la cota de malla. No caminaré un sol pas enrere davant lo vetllador del túmul. La lluita es decidirà prop del mur, on ho ha volgut lo destí, l'Amo de tothom. Ara tinc l'ànim vigorós i no vull parlar més d'aquest alífer lluitador. I vosaltres, homes abillats amb armadura i protegits amb cotes de malla, vegeu qui de nosaltres suportarà millor les ferides quan hage finit l'enfrontament. Aquesta tasca no és per vosaltres. Només jo puc intentar aquest combat. Mon atreviment guanyarà lo tresor, d'altra manera la lluita s'emportarà lo vostre rei, pèdua terrible de la vida!»

Lo fort campió, un home valent sota son elm, es posà dempeus vora l'escut i, confiant en sa bravura, amb sa cota de malla anà fins als peus del rocalls penya-segat, ell tot sol. ¡Un home covard no mai faria això! Aleshores lo supervivent de tantíssims conflictes -batallívols encontres d'exèrcits en lluita-, l'heroi ple de benmereixença, va veure un arc de pedra que a la murada s'hi obria, i de lo túmul -per aquest arc- sortia un borbollaire corrent, un corrent de foc amb ones de flames mortals. L'alé de lo drac no li permetia d'entrar-hi sense ésser cremat. [2516-2553]

Molt furiós estava lo príncep dels gautes. Son pit amollà un crit quallat a son cor estricte. Com lo límpid clarí del combat, sa veu ressonà dintre la volta de pedra grisenca. Lo vetllador del tresor reconegué una veu humana i doncs no hi hagué temps per parlar d'amistat. ¡L'odi s'hi aixecà! L'alé del drac sortia abrusat de la roca amb ímpetu xiulant. La terra tronà.

A l'ombra del túmul lo príncep del poble gauta alçà son escut per protegir-se d'aquest monstre paorós. Ara lo cor del drac enroscat afluamava ànims de lluita. Lo valent rei guerrejador brandà l'espasa d'esmolada punta, lo llegat dels avantpassats. Los dos cercaven la mutual destrucció i los dos es tenien mutual por. Lo cabdill gauta era vora son escut de bona alçària, lo drac era enroscat. Beowulf esperà sota les armes fins que lo monstre, flamenjant i torçant-se, anà cap a ell seguint l'empenta del destí.

La protecció que l'escut donà a la vida i persona d'aquest príncep famós fou molt més curta del que s'esperava.

Ara haurà de lluitar en aquesta ocasió, la primera vegada en sa vida en què lo Destí no li donarà la glòria del combat.

Beowulf alçà los braços i amb l'enorme espasa ancestral descarregà un fortíssim cop sobre la serp d'horribles dibuixos, però l'os del drac aturà lo cop i la punta brillant mossegà molt menys del que son amo, agrament afligit, esperava. Açò atonà la ràbia del guardià del túmul, que escopia foc mortal. Les espurnes de la lluita anaven fins a molt lluny. Ara l'auri príncep del poble gauta no fanfarronejava de cap triomf, car sa bona i vella espasa li havia fallat al combat i això no hauria d'haver passat.

Difícil fou lo tràngol quan lo cèlebre fill d'Edgetheow hagué de deixar aquest indret de la terra i, contra sa voluntat, anar cap a un altre. Tots los homes hem d'abandonar los dies que usdefruitem.

Novament s'hi acararen sense pietat i amb lleugeresa los dos que es barallaven. Lo guardià del túmul s'encoratjà, son pit bategava i amollava un alé poderós. Lo foc encerclava lo rei del poble i li feia sofrir un gran dolor.

La colla d'escollits companys no anà a socórrer son senyor, com ho demana l'ús de la guerra. Fugiren cap al bosc per salvar la vida. La tristor, però, omplí lo pit d'un home. Cap cosa pot llevar los lligams de l'amistat quan un home pensa com cal. [2554-2601]

Aquest home era Wiglaf, fill de Weoxstan, benvolgut portador d'escut, príncep dels Esquilfings, de la nissaga d'Alfhere.

Wiglaf veié son senyor patint la xafogor del foc sota la batallívola màscara. Aleshores recordà quants favors i regals li havia fet, lo ric palau dels Waymundings i la ratificació dels drets de propietat de les terres de son pare. No pugué tornar enrere. Agafà amb fermesa lo grog til·ler de l'escut amb una mà, i amb l'altra enlairà l'antiga espasa que Eanmund,⁸⁵ lo fill d'Ohthere, havia deixat entre los homes. Eanmund trobà son final al combat -mentre patia un malanat exili-, tombat per l'espasa que empunyava Weoxstan,⁸⁶ lo qual tornà amb els seus companys carregat amb lo brillant elm, la cota de malla i la gegantina i arcaica espasa. Onela⁸⁷ li donà tot aquest batallívol aparell disposat per al combat malgrat haver estat propietat de son nebot. Tampoc li digué res

[2602-2630]

(85) Príncep suec germà petit d'Eadgils.

(86) Pare de Wiglaf, el guerrer fidel que ajudà Beowulf en la lluita contra el drac, en la darrera part del poema.

(87) Rei suec, home d'Ursula, princesa dels danesos.

del carnatge al matador del fill de son germà. Weoxstan guardà molts anys aquests bèl·lics arreus, l'espasa i la cuirassa, fins que son fill fou capaç de dur a terme baronívoles accions com son pare havia fet temps enrere. Li donà doncs aquests arreus guerrers d'incomptable vàlua i, savi i carregat d'anys, començà lo darrer viatge de sa vida.

Aquesta era la primera ocasió en que lo jove guerrejador havia d'ésser vora lo muscle de son benvolgut senyor al clamoreig d'una lluita. No li fallà lo coratge. Tampoc fou dèbil al batallívol joc l'heretatge de son pare.⁸⁸ Açò ho palesà lo verm terrible quan l'enfrontament arribà. [2602-2630]

Aleshores Wiglaf parlà moltes paraules avinents adreçades a sos companys. Molt trist l'ànim tenia. I açò digué: «Quan entaulats al saló dels banquetes preniem l'aiguamel, jo me'n recordo d'haver jurat lleialtat al nostre senyor, que ens donava armes, per si arribés un moment com aquest. Ara li podem agrair les donacions d'aparells de guerra, aquests elms i aquestes fortes espases. Ell ens va escollir de tota sa tropa per aquesta aventura, on s'hi espera perill. Ell em feu venir amb vosaltres perquè ens feia valents sota l'elm, homes hàbils amb la javelina. Tanmateix lo nostre senyor ha volgut emprendre tot sol aquesta perillosa tasca, ell, pastor del poble i -per sa glòria i ses gestes riscoses- campió de la Humanitat.

Ara lo nostre rei i senyor necessita la força de bons lluitadors. Anem cap a l'horrible bafarada de foc i ajudem-lo tot el que puguem. Crec que la flama també embolcallarà la meva carn vora qui em donà argent. Déu ja m'ha vist. Seria vergonyós tornar a casa amb los nostres escuts sense haver mort abans l'enemic i sense haver defensat la vida del príncep dels gautes. Per les seves antigues gestes ara no mereix patir tot sol sense la flor del poble gauta, tampoc mereix patir dolor, ni caure en la lluita. ¡Ara compartirem espasa i elm, cuirassa i cota de malla.»

I s'endinsà a la mortal bafarada. Amb l'elm batallívol anà a l'ajut de son senyor i li adreçà aquestes paraules: «Beowulf estimat, suporta ara totes aquestes coses. Fa poc digueres que mentre tinguessis vida no deixaries que ta glòria s'abatés. ¡Cabdill d'ànim atrevit, home famós per les teves gestes, ara has de defensar ta vida amb totes les teves forces! Jo t'ajudaré.» [2631-2668]

Quan aquestes paraules foren parlades, lo verm s'afuà rabiós i atacà una segona vegada. L'horrible criatura cercava los enemics, los homes odiats, alhora que amollava un horrible baf de flames. La cota de malla no fou massa

(88) És a dir, *Weoxstan*.

útil al jove portador de javelina, l'escut del qual es mustià amb la bafarada de foc, i quan estigué l'escut tot cremat, lo jove anà a guardar-se sota l'escut de son senyor. Aleshores lo reial guerrer recordà novament ses gestes i amb totes les seves forces amollà un cop d'espasa que anà fins al cap del drac, però Nailing⁸⁹ es trencà. Lo Destí no permetia Beowulf d'ésser ajudat a les batalles per cap espasa. ¡Tenia la mà massa forta! I, segons he sentit dir, trencava qualsevol espasa que dugués al combat, fins i tot endurida per la sang de moltes ferides.

Per tercera vegada lo drac ardent recordà lo carnatge. L'enemic del poble s'abalançà sobre lo campió només va tenir ocasió i, atacant amb ràbia molt violenta, agafà l'heroi pel coll amb ses esgarrifoses dents. La vital sang de Beowulf surtí a doll i deixà lo rei tot tacat. Aleshores, segons vaig sentir dir, lo noble que era amb Beowulf va saber fer conéixer lo coratge, l'atreviment i la força que li varen créixer dintre. Es va cremar la mà mentre ajudava son senyor. Lo brau soldat, oblidant-se del cap del drac, amb l'espasa de mànec brillant colpejà lo rèptil prop del coll. Lo foc doncs començà a minvar. Aleshores lo rei es va refer i tragué una esmoladíssima daga batallívola que duïa sota la cota de malla, daga amb la qual l'Elm del poble gauta tallà lo cos de la serp.

Mort era lo drac. La noble parella⁹⁰ abaté l'enemic en acció comuna. Ells dos varen treure del món lo drac terrible. ¡Així ha de conduir-se un guerrejador en hores de necessitat! Aquesta fou la darrera victòria de la llista de gestes i de treballs que Beowulf feu en aquest món. La ferida que lo drac terror li havia infligit començava ara a coure i a inflar-se. Aviat Beowulf va percebre com la molèstia li feia bullir lo pit, tot lo verí que hi havia a son cos. Aleshores lo príncep carranquejà fins a la vora del túmul. Molt cavil·lós va seure sobre una roca i contemplà l'obra dels gegants, va veure com aquell antiquíssim saló terror tenia arcs de pedra suportats per columnes. Aleshores lo valent Wiglaf amb ses mans netejà les ferides sanguinoses del príncep, amb aigua banyà lo famós cabdill, amic i senyor, ja fart de lluita. I també li deslligà l'elm. [2669-2719]

I Beowulf parlà malgrat lo dolor de la fatal ferida. Molt bé sabia que lo darrer de sos dies havia vingut, lo final de son goig terrenal. S'havia esgotat lo nombre de sos dies. La mort era prop. I així parlà Beowulf: «Ara m'hagués agradat deixar los meus aparells a un fill -un primogènit, l'hereu de mon cos-

[2669-2719]

(89) Nom de l'espasa de *Beowulf*.

(90) *Beowulf* i *Wiglaf*.

que mai no he tingut. He governat aquest poble durant mig segle i cap rei de cap nació veïna ha gosat de fer aliança contra mi, o m'ha amenaçat amb intimidacions. He esperat a ma casa el que los temps han guardat per mi, mai no he cercat lo secret carnatge i molt rarament he jurat amb falsedat. Fins i tot ferit puc estar ben content d'aquestes coses perquè quan la vida deixarà mon cos, lo Rector de totes les coses no podrà reprovar-me amb la mort dels meus parents.

Apressa't ara, benvolgut Wiglaf, i ves i mira lo tresor que hi ha sota la pedra grisenca. Ara la serp jeu morta, dorm per causa d'una mortífera ferida, ara no podereja lo tresor. Afanya't i així podré veure l'àuria herència, tota eixa riquesa antiga; afanya't i los meus ulls podran contemplar les clares joies fetes amb mestria. Aleshores, havent vist lo tresor, amb més placidesa i quietud deixaré aquesta vida i lo regnat que llarg temps he regit.» [2720-2751]

Segons he sentit dir, lo fill de Weoxstan de seguida obeí son ferit senyor, molt dèbil ja per causa de la lluita. Seguint aquestes paraules, vestit amb sa cota de malla, l'entrenyellada túnica batallívola, Wiglaf anà a l'interior del túmul, i quan creuà la pedra que condueix a la casa del tresor, lo valent i jove noble es va esgarrifar amb la vista de l'àuria lluidessa que sortia del sòl, los rics objectes que hi havia vora les parets al cau de la serp, lo tresor de la foscúria.

Hi havia moltes copes, les impolides copes d'una raça exhaurida, els seus ornaments oblidats. Antiquíssims i apagats, sense lluidesa, eren los elms amuntegats i los apilotaments d'anells trenats amb mestria. Un tresor, or a la terra, pot fer enfollir un home. ¡Que l'amague qui vulga! [2752-2766]

Wiglaf veié també un excel·lent estendard meravellosament treballat amb or, un estendard penjat al sostre, un entrellaçament de gran finor. La llum que donava li permeté de veure lo sòl i admirar los tresors. No hi havia rastre del drac, car l'espasa havia finit sa vida.

Vaig sentir parlar del furt que aquest home feu al tresor del puig, l'obra antiga dels gegants. Omplí son pit amb pitxers i copes que ell mateix en trià. També agafà l'estendard, la millor de les banderes. La daga del vell Beowulf, ferro esmolat, ja havia abatut la criatura que, amb bafarades de foc, llarg temps havia estat guardià dels munts de tresors, la criatura que amollava xafogor en la fondària de les nits. ¡Per fi tingué aquest drac una mort violenta! [2767-2782]

Agullonat per la compensació, lo missatger s'afanyà en tornar. Amb angoixa desitjava saber si trobaria viu l'home que no conegué la por, lo senyor del poble gauta, fora on l'havia deixat abans ja sense forces. Carregat amb los

tresors Wiglaf anà cap a son senyor, lo rei famós, ara tot cobert de sang i prop de lo final de sa vida. Una altra vegada el banyà amb aigua fins que les paraules varen sortir de son pit.

Aleshores parlà lo rei batallívol, un home trist i vell, ¡però amb la visió de l'or!, i digué: «Desitjo parlar paraules d'agraïment al Rei de la Glòria, lo Donador de totes les coses, lo Senyor de l'Eternitat, per tots los tresors que ara veig. Lo meu agraiement per haver donat a mon poble un munt de tresors en lo dia de ma mort. He satisfet lo pagament d'aquest tresor amb la vida de ma persona. D'avui endavant tu, Wiglaf, has d'atendre les necessitats del poble, ara que jo no seré aquí. Quan mon cos hage passat per la foguera, mana los homes alçar-me una tomba a lo promontori vora mar perquè lo poble es recorde de mi, una tomba que s'hi enlaire per damunt del Penya-segat de la Balèna i los viatgers de l'oceà l'anomenen des d'aleshores lo Túmul de Beowulf quan el vegen des de llurs naus, que creuen la mar boirenca.» [2783-2808]

Lo príncep de cor lleial es desnugà lo collar d'or que duia penjat i li'l donà a Wiglaf, i també li donà l'elm brillant i un braçalet, i li manà de fer bon ús, i així li digué: «Ets lo darrer home de la nostra nissaga, la casa dels Waymundings. Lo fat s'ha dut tota ma família al darrer final, on també jo hi vaig ara.»

Aquestes foren les darreres paraules que l'home vell feu sortir dels pensaments de son pit abans d'ésser abraçat per les ones borbollants de la foguera. L'ànima deixà la carcassa i feu lo camí cap a la glòria dels justs. [2809-2820]

¡Quina angoixa la del guerrer, lo jove soldat, quan veié al sòl l'home que més respectava ja al final de sa vida! Lo matador també hi jeia sense vida, abatut, ¡en ruïnes era lo terrible drac terror! No podia guardar lo tresor aquesta serp entortolligada perquè l'herència del martell, l'espasa dura i capolada per les batalles, la punta de ferro, l'havia destruït. Lo drac volador jeia estés al sòl vora la casa del magatzem, ert per causa de les ferides. No volà aleshores cap a l'aire de la nit, bategant i serpejant, envanint-se de ses riqueses i palesant son aspecte ferotge. Havia caigut a terra tombat per l'enèrgica mà d'aquell príncep batallívol. [2821-2835]

Segons he sentit dir, cap dels guerrers valents d'aquella terra -malgrat llur atreviment en altres gestes de qualsevol tipus- havia triomfat sota l'alé verinós d'aquell enemic, ni havia posat les bastes mans damunt los anells que hi havia al saló, ¡en cas de trobar-s'hi lo defensor del túmul atent i vigilant!

Lo guany del túmul de bonic tresor fou la mort de Beowulf. I així fou que Beowulf i lo drac arribaren al final del préstec de llurs dies. [2836-2844]

Aleshores los que havien fugit de la lluita, los porucs, sortiren poc a poc del boscam, deu homes tots plegats, los traïdors que no gosaren desplegar llurs javelines en moments d'extrema necessitat. Amb vergonya varen dur llurs escuts i batallívols aparells cap a on l'home vell jeia abatut. I miraren Wiglaf. I Wiglaf s'assegué vora lo muscle de son caigut senyor, i amb aigua tractà d'avivar-lo, però sense cap resultat. Malgrat desitjar-ho moltíssim, no pogué mantenir en aquest món la vida del príncep. Tampoc pogué canviar lo desig del Totpoderós, car les vides dels homes eren aleshores sota lo manament de Déu, com ho són avui també. [2845-2859]

Dels llavis de l'home jove sortí una agra i ràpida resposta cap als que havien perdut lo coratge. Wiglaf, lo fill de Weoxstan, els mirà amb ràbia i, amb poca alegria al cor, així parlà: «Un home que parlés la veritat podria dir amb justícia que un senyor que us donà tresors, que us atorgà los aparells que ara empreu -¡senyor dels guerrers que donava elms, cotes de malla i altres coses de molta vàlua, coses que havia trobat per tot lo món donava als homes que seien a la taula de la cervesa i l'aiguamel!-, malbaratà son bel·licós aparellament abans de venir-li lo combat. No ha tingut ocasió lo nostre rei d'envanir-se de ses companys de batalla, però Déu, lo Senyor de les Victòries, li donà mercé de venjar sa mort amb la força de les mans.

L'ajut que jo li vaig donar no fou massa gran, però és cert que tractí d'auxiliar mon senyor més enllà de mes possibilitats, i lo nostre mortífer enemic es debilità quan el vaig colpejar amb la meva espasa i amollava les bafarades de foc amb menys força. Pocs ajudants tingué lo nostre príncep quan arribà lo perill. Ara la nostra raça no rebrà més tresors, no hi haurà donacions d'espases, no hi haurà l'orgull de posseir tranquil·litat a les cases. Quan los nobles de tot lo món coneguen la nova de la vostra fugida, fet de trista fama, tots los vostres parents esdevindran vagabunds sense dret de propietat. ¡Més li cal la mort a un guerrer que viure amb una vergonya senblant!» [2860-2891]

Aleshores Wiglaf manà que lo resultat de la lluita fos divulgat a la ciutadella, on l'agrupament de fidels guerrejadors seia trist tot lo matí vora los escuts, mig amb lo convenciment d'ésser aquest lo darrer dia de l'home benvolgut, mig amb l'esperança de veure'l tornar. I lo missatger, que arribà a cavall, no callà cap de les noves que havia de dir i, complint la seva missió, aquestes paraules digué en veu alta: «Lo senyor del poble gauta jeu ara al llit del carnatge, lo cabdill dels gaudidors de les tempestes, lo nostre benvolgut

senyor, viu ara lo somni del repós per causa de la força del drac. Ert a son costat, abatut pel ganivet, jeu també son mortal adversari. Malgrat haver-ho procurat, lo nostre rei no pogué ferir lo monstre amb la punta de l'espasa. Lo fill de Weoxstan, Wiglaf, és ara amb Beowulf. Aquest guerrejador vigila lo mort cos de l'altre. Amb trist cor vetlla l'amic i lo drac, morts ambdós. [2891-2909]

Quan s'estengui la noya i los Frisons i los Francs coneguen la mort del rei, un temps de guerra vindrà al nostre poble. La guerra contra los Hugs⁹¹ tingué un començament molt dur quan Hygelac anà a la terra dels Frisons amb l'exèrcit de sa flota. Fou allí on los Hetwars⁹² es llançaren damunt d'ell i amb llur severa força obligaren lo guerrer vestit amb batallívol aparell a agenollarse. Caigué entre los de la tropa i aquest senyor ja no donà més armes als guerrers de sa guardia. Des d'aleshores lo rei merovingi no ens ha fet cap mercé. [2910-2921]

No espero la pau de la nació sueca, ni tampoc un tracte net. No és cap secret que fou Ongentheow⁹³ qui matà Hathkin,⁹⁴ lo fill de Hrethel,⁹⁵ al Bosc del Corb quan los gautes orgullosos atacaren primer los batallívols Esquilfings.⁹⁶ Lo fortíssim pare d'Ohthere,⁹⁷ lo terrible veterà, tornà aviat lo cop. Destruí lo rei de la mar, recuperà sa dona, aleshores jove -la mare d'Onela i Ohthere, ara vella-, tota desposseïda de joies. Tot seguit perseguí els seus mortals enemics fins que, acaçats amb severitat i sense cabdill, s'amagaren al Bosc del Corb.

Després amb sa host assetjà los que les espases havien deixat amb moles-tes ferides. Tota la nit amenaçà aquella infeliç tropa dient que quan lo dia vingués els esquartejaria amb l'espasa, i que en penjaria uns quants a la forca per a divertiment dels ocells. I quan vingué lo dia, quin alleujament vingué també per aquells homes acaçats quan sentiren lo so del clarí i les trompetes de Hygelac. Aquell home valent havia vingut, seguint llur rastre, amb la flor de ses tropes. [2922-2945]

[2910-2921]

(91) Un altre nom dels Francs.

(92) Una porció dels Francs.

[2922-2945]

(93) Rei suec, pare d'Ohthere i Onela.

(94) Segon fill de Hrethel.

(95) Rei dels gautes, pare de Hygelac.

(96) Els suecs.

(97) El rei suec Ongentheow.

Los sangonosos vestigis dels salvatges enfrontaments entre suecs i gautes es podien veure des de molt lluny, com los pobles atonaren llurs lluites.

Llavors lo senyor Ongentheow anà cap a son bastió amb la davanterera dels guerrejadors. Trist estava lo veterà perquè coneixia la força del superb Hygelac, son batallívol poder, i no es fiava de la seva resistència, de no poder suportar l'atac de los viquings, de no poder defensar son tresor dels lluitadors de la mar, de no poder defensar los fills i la regina. Aleshores l'home vell decidí de tancar-se darrere la murada de terra. [2946-2956]

Ara vingué l'ocasió d'acaçar lo poble dels suecs. Empentant amb energia, los estendards de Hygelac inundaren lo campament a l'ensem que la tropa de Hrethel creuava la rampa. Aleshores la lluïssor de les espases dugué Ongentheow fins a la final resistència, i lo rei d'una nació s'hagué d'agenollar segons lo desig d'Eofor.⁹⁸ L'espasa de Wulf Wonreding, germà d'Eofor, li donà un cop molt seriós i per sota los cabells li sortiren rierols de sang, però l'Esquilfing de cabells grisencs,⁹⁹ conscient malgrat lo cop mortal, donà a canvi un cop més fort encara, rei de son poble, quan son enemic se li encarà una altra vegada. Lo valent fill de Wonred¹⁰⁰ no pogué tornar-se perquè lo rei li tallà l'elm del cap i el feu caure, i cap a terra fou tombat tot tacat de sang. Tanmateix no era aquesta l'hora de sa mort, la ferida era molt seriosa però pogué recuperar-se. Aleshores, mentre son germà hi jeia, lo brau Eofor, guerrer de Hygelac, agafà s'espasa, una antiga fulla gegantina, amb la qual acabà de partir l'elm gegantí d'Ongentheow, i lo rei, lo pastor de son poble, caigué ferit de mort. [2957-2981]

No hi hagué molts per embenar les ferides del germà d'Eofor. Lo camí estava lliure i s'havien ensenyorit del camp de batalla. Un guerrer fort i vigorós saquejà lo cadàver d'Ongentheow, li llevà la batallívola camisa de ferro, l'espasa de mànec bonic i també l'elm, l'aparell de l'home ancià, i el dugué a Hygelac, qui acceptà les armes amb la promesa gentil de donar-los regals, una promesa que va saber guardar, car lo fill de Hrethel,¹⁰¹ quan tornà a casa amb molts tresors gratificà Eofor i Wulf per llur atac als suecs. Lo rei del poble gauta els donà moltes terres i molts anells trenats. No hi havia ocasió en tot lo món d'envejar aquestes glòries guanyades en combat. També donà Eofor sa filla única, una mercé per sa nissaga i una penyora d'amistat. [2982-2994]

[2957-2981]

(98) Guerrer gauta, gendre de *Hygelac*.

(99) És a dir, *Ongentheow*, el rei suec.

(100) És a dir, *Eofor*.

[2982-2994]

(101) És a dir, *Hygelac*, el rei gauta.

Aquest carnatge, aquesta ferotge hostilitat, aquest anhel de matar homes -em sento empentat a creure-, és el que los suecs desenvoluparan contra nosaltres quan sàpien que la vida ha fugit del senyor dels gautes, tant de temps guardià del regne i del tresor, cabdill de braus guerrers portadors d'escuts disposats a encarar qualsevol enemic. Des de la caiguda dels prínceps ell ha vigilat la nostra seguretat, a més d'haver dut a terme d'altres gestes heroiques. [2994-3006]

Ara ens hem d'afanyar, anar a veure lo senyor del poble i escortar-lo fins a la foguera. Més d'una porció de riquesa es fondrà a la pira amb l'heroi car hi ha un munt de joies i també or incomptable, un agre guany, ¡amb la vida ha pagat los anells que lo foc devorarà, los anells que les flames embolcallaran!

No ningú durà cap braçalet en sa memòria, lo coll de cap noia s'embellirà amb aquestes joies. Pel contrari, privats de l'or i desesperats, sense aturar-nos trepitjarem les senderes de l'exili ara que lo cabdill dels exèrcits ha deixat son goig, sa felicitat i les alegres rialles. Per això moltes javelines palesaran llur fredor als forts dits i a les mans que les enlairen. Tampoc tindran la melodia de l'arpa quan marxem al combat. I tanmateix lo negre corb, a l'aguait sobre los homes malfadats, tindrà moltes coses que dir quan parle amb l'àguila i li conte lo banquet on lo llop i ell, lo corb, es fartaren amb los cossos dels morts. [3007-3027]

Així fou l'anunci de les terribles noves de l'atremit missatger, molt cert en paraules i fets. Lo guerrer atropament s'aixecà i, amb copioses llàgrimes, tots anaren als peus del promontori de l'àguila per veure la meravella, i hi trobaren Beowulf estés sobre la sorra -ja havia fugit l'ànima-, ert i tombat al lloc on havia mort. ¡Quants anells n'havia donat en altre temps! Però lo darrer dia havia arribat també per al campió. ¡Lo cabdill del poble gauta, lo rei batallívol, havia trobat la mort terrible! [3028-3037]

Primer trobaren l'estranya bèstia, la serp fastigosa, que hi jeia també estesa. Socarrada per ses flames, aquesta serp de foc jeia sobre lo sòl, ¡cinquanta peus tenia son cos de llargaria! En altre temps fou la senyora de l'aire de la nit, on tenia un dolç engronsar i des d'on baixava amb lleugeresa per cercar son cau. Ara se l'emportà la mort i no li calien los amagatalls de la terra.

Vora la serp hi havia copes, gerres i amples plats, i també espases excel·lents, encara que una mica enrubínades després d'haver passat mil hiverns al sí de la terra.

Aquest or dels homes antics, la gran herència, tenia la protecció d'un encantament. Cap home -llevat del que Déu, lo veritable Rei de les Victòries,

triàs- podia palpejar l'auri magatzem d'anells; només aquell amb lo permís del Protector dels Homes podia obrir lo túmul. [3038-3057]

Fou fàcil veure que aquest arranjament no era avinent per als que amagaren lo tresor sota les muralles. Lo guardià matà un com hi ha pocs, però lo carnatge fou venjat amb ràbia. És un misteri saber on un home coratjós arribarà al final inajornable de sa vida, quan ja no visque més amb los companys del saló on es beu l'aiguamel.

Quan Beowulf començà aquesta aventura, quan cercà lo guardià del túmul, no sabia de quina manera seria sa fugida del món. Los grans prínceps que hi havien posat lo tresor deixaren també una maledicció fins al Darrer Dia, l'home que pogués saquejar lo túmul també seria responsable d'altres crims, confinat amb los diables i torturat amb sevícia als embulls de l'infern, però Beowulf no havia mirat l'herència d'aquests homes, tot l'or del tresor, amb ulls de codbícia. [3058-3075]

Wiglaf, lo fill de Weoxstan, parlà: «De vegades molts han de patir per un. És lo cas nostre d'ara. No podíem encoratjar lo nostre rei benvolgut, lo guardià de la terra, perquè anés a lluitar contra lo guardià de l'or, dir-li que deixés jeure lo drac on tant de temps havia viscut, que deixés viure lo drac a son cau fins a l'acabament del món. Beowulf, però, va seguir son destí.

Lo tresor ha tingut un preu massa car, massa cruel lo fat que dugué lo rei del poble fins a l'or.

Quan vaig tenir lliure l'entrada, vaig veure tota la riquesa amuntegada en les cambres. ¡No m'oferiren gentilesa per entrar a la cambra terrera! Vaig agafar amb les mans un bon grapat de tresors que s'hi amuntegaven i els vaig treure fora on jeia mon senyor. Encara era viu i manava de ses paraules. L'home vell, molt afligit, digué moltes coses. Em demanà que us parlés, manà que sobre lo lloc de la pira s'hi enlaire un túmul d'acord amb los fets del vostre amic, atractívol i sumptuós, com ell ho fou mentre pugué repartir lo tresor de son bastió, ¡ell, lo més honorable guerrejador de tota la terra!

Ara afanyem-nos i anem a veure l'or, acostem-nos un altre cop al terrífic tresor que jeu sota les muralles del túmul. Jo us conduiré perquè pugueu veure l'or espés i los braçalets. Hem d'amanir aviat un baiard amb lo qual puguem dur lo cos del nostre rei, carregar l'home que volem fins a sa gran casa darrera, on hi puga descansar sota la custòdia del Totpoderós.» [3075-3119]

Llavors lo fill de Weoxstan, l'hàbil guerrejador, ordenà los amos de moltes terres, gran nombre de soldats, cabdills de gent de lluny i de prop, que duguessen llenya per la pira mortuòria de l'heroi.

Ara les flames s'enfosquiran i lo foc anihilarà lo sostenidor dels guerrers, qui sovint havia suportat la pluja de ferro quan la tempesta de sagetes bramava -empentada per les cordes per damunt del mur- i feia la fletxa sa tasca dreçada pel plomatge, punta de sageta emplomada.

Tot seguit lo fill de Weoxstan -des de sa saviesa- escollí set homes de l'atropament mateix del rei, los millors guerrers, i -amb ell lo vuité- entraren a la cambra desamiga. Lo capdavanter duia a la mà una torxa enlluernada.

Quan los homes veieren la porció de tresor que hi romania sense ésser vigilada tota rovellant-se sobre lo sòl de la cambra, no sortejaren qui l'hauria de treure. Tots alhora, afanyant-se tot el que pugueren, dugueren fora los tresors preciosos i amollaren pel penya-segat lo cos mort del drac, lo verm fastigós, perquè l'agafessen les ones i la mar l'engolira. Carregaren un carro amb la gran quantitat de tresors i dugueren lo príncep guerrer de cabells grisencs fins al Promontori de la Balena. [3120-3136]

La raça gauta enlairà la pira funerària. No era una foguera petita. Brillants cotes de malla, escuts de guerra i elms hi penjaven, com ell ho havia desitjat. Després los guerrers -molt lamentosos- es posaren a l'entorn de llur gran cabdill, llur senyor estimat. Aleshores los homes encengueren la més gran de totes les pires funeràries. Lo negre fum de la fusta s'aixecava cap al cel i lo bram de les flames es mesclava amb los ploricalls. En repòs eren los vents mentre la xafogor del cor del foc consumí la casa d'os. Amb tristíssim ànim varen tots pronunciar llur tristesa per la mort del senyor.

Una dona dels gautes cantà amb dolor l'elegia d'aquesta mort. En veu alta, trenats los cabells, cantà los dies terribles que haurien de venir: atropaments caiguts, terror d'exèrcits, captivitat i humiliació. I lo cel engolí lo fum. [3137-3155]

Llavors lo poble gauta -gaudidor de tempestes- construí al promontori una talaia molt ampla i molt alta perquè los mariners la puguessen veure des de lluny. En deu dies varen enlairar la talaia en memòria d'aquest poderós senyor de les batalles. I varen encerclar amb una murada el que romangué del foc, un treball molt fi que feren los homes més savis. Posaren a la tomba joies i collars, tota la riquesa que poc abans -amb ànim hostil- los homes havien pres del tresor. Deixaren la riquesa del poble sota la guardia de la terra, l'or al fang del sòl. Encara hi roman sense més utilitat per als homes de la que hagués pogut tenir en temps anteriors.

Després dotze guerrers, tots ells fills de la noblesa, galoparen al voltant del monument. Varen també recitar una complanta per manifestar llur tristor,

varen parlar de l'home, varen fer dol per llur rei. Lloaren sa homenia i la força de ses mans, alabaren son nom. És just que un home siga pròdig en honorar son amic quan ha estat deixat per la força que empenta la casa de la carn.

I així fou lo dol dels gautes -que comparteixen lo banquet- quan caigué llur senyor. Digueren que fou l'home més gentil dels reis del món, lo més afectuós, lo més amable amb lo poble, lo més anhelós de renom. [3156-3182]

XAVIER CAMPOS VILANOVA
UNIVERSITAT JAUME I

7. ALTRES REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

BONJOUR, A. (1950). *The Digressions in Beowulf*. Oxford.

BRODEUR, A. G. (1959). *The Art of Beowulf*. Berkeley.

GOLDSMITH, M. E. (1970). *The Mode and Meaning of Beowulf*. London.

GREENFIELD, S. B. (1972). *The Interpretation of Old English Poems*. Routledge & Kegan Paul. London.

FRY, D.K., ed., (1968). *The Beowulf Poet: A Collection of Critical Essays*. Prentice Hall, Englewood Cliffs, N.J.

IRWING, E.B., Jr. (1969). *A Reading of Beowulf*. Yale University Press.

NICHOLSON, L. E. (1963). *An Anthology of Beowulf Criticism*. Notre Dame, Indiana.

NILES, J.D. (1979). "Ring Composition and the Structure of *Beowulf*", *Publications of the Modern Language Association of America* 99: 5.

POPE, J.C. (1942). *The Rhythm of Beowulf*. New Haven, Conn.

SISAM, K. (1965). *The Structure of Beowulf*. Oxford.

TOLKIEN J. R. R. (1936). "*Beowulf: the Monster and the Critics*", *Proceedings of the British Academy* 22.

WHITELOCK, D. (1951). *The Audience of Beowulf*. Oxford.

8. ALTRES TRADUCCIONS DE BEOWULF

BRAVO, A. (1981). *Beowulf*. Oviedo

CECIONE, A. (1959). *Beowulf*, poema eroico anglosassone. Bologna.

CHICKERING, M. D. (1977). *Beowulf*. New York.

CLARK, J. R. (1901). *Beowulf*. London.

CROSSLEY-HOLLAND, J. (1969). *Beowulf*. London.

DE GRUYLER, W. (1949). *Beowulf*. Berlin.

GRION, G. G. (1883). *Beowulf*. Poema epico anglosassone del sec. VII.

KENNEDY, C. (1978). *Beowulf*. The Oldest English Epic. Oxford.

LESSLIE-MALL, J. (1892). *Beowulf*. Boston.

OLIVIERO, F., (1934). *Beowulf*. Torino.

PIRQUIN, H. (1912). *Le poeme anglo-saxon de Beowulf*. Paris.

SEDFIELD, W. J. (1913). *Beowulf*. Manchester.

SHIPPEY, T. A., (1978). *Beowulf*. London.

TALBOT, D. (1966). *Beowulf*. New York.

ZUPITZA, J. (1959). *Beowulf*. Toronto.

AQUEST .
VOLUM XXVII DE LA
COL·LECCIÓ «LLIBRES RARS
I CURIOSOS», S'ACABÀ D'ESTAMPAR
A CASTELLÓ DE LA PLANA, ALS OBRADORS
DE GRAMON IMPRENTA HNOS. S.L.,
JORGE JUAN 40, EL IX DE MAIG,
FESTA DE SANT GREGORI,
DE L'ANY M.CM.XC.VIII.
L ❖ D

